

Základné štandardy profesnej obrany pracovníka priemyslu komerčnej bezpečnosti

Bc. Filip Miljkovič

Diplomová práca
2016

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Filip Miljkovič**
Osobní číslo: **A14337**
Studijní program: **N3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Základní standardy profesní obrany pracovníka průmyslu
komerční bezpečnosti**

Téma anglicky: **Basic Professional Protection Standards for Commercial Security
Industry Staff**

Zásady pro vypracování:

1. Seznamte se s problematikou rozsahu znalostí profesní obrany v průmyslu
komerční bezpečnosti obecně.
2. Analyzujte nejčastější formy útoku na pracovníky průmyslu komerční bezpečnosti
v souvislosti s plněním jejich pracovních povinností.
3. Specifikujte pracovní pozice průmyslu komerční bezpečnosti z hlediska využití
profesní obrany.
4. Vyhodnoťte základní oblasti a požadavky na pracovníka průmyslu komerční
bezpečnosti z hlediska rozsahu znalostí profesní obrany.
5. Prezentačně vhodným způsobem zpracujte koncept základního rozsahu znalostí
a dovedností profesní obrany pro pracovníky průmyslu komerční bezpečnosti.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

1. ADAMS, Ronald J. Jak přežít v betonové džungli: (Street Survival). 1. vyd. Praha: Armex, 2001, 357 s. ISBN 80-862-4419-9.
2. GRUBER, David. Zlatá kniha komunikace. 1. vyd. Ostrava: Repronis, 2005, 249 s. ISBN 80-732-9092-8.
3. IGENYES, JUDr. Ladislav, JUDr. Ján OMASTA a Mgr. Ondrej PRÍBOJSKÝ. SLOVENSKÁ REPUBLIKA. Zákon o súkromnej bezpečnosti po novom. In: . Ružomberok: Liptovská skúšobňa, s.r.o., Lipt. Mikuláš, 2006, ročník 2006.
4. KONEČNÝ, Alois. Cvičitel sebeobrany II. třídy: Ji Jitsu. Systém univerzální sebeobrany. Vlastní. Olomouc, 2000, 250 s. DVD.
5. LAUCKÝ, JUDr. Vladimír. Řízení technologických procesů v průmyslu komerční bezpečnosti. První. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2005. ISBN 80-7318-329-3.
6. MALÁNÍK, Zdeněk. Úvodní problematika profesní obrany. LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management I: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti. 1. Zlín: VeRBuM, 2011, s. 247 - 259. ISBN 978-80-87500-05-7.
7. MALÁNÍK, Zdeněk a Jiří SVOBODA. Profesní obrana a právo v PKB. LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management IV: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti. 1. Zlín: Radim Bačuvčík - VeRBuM, 2014, s. 227 - 237. ISBN 978-80-87500-57-6.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Zdeněk Maláník

Ústav bezpečnostního inženýrství

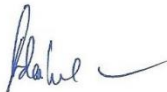
Datum zadání diplomové práce:

5. února 2016

Termín odevzdání diplomové práce:

16. května 2016

Ve Zlíně dne 5. února 2016



doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan



doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.
ředitel ústavu

Jméno, příjmení: Filip Miljkovič

Název bakalářské/diplomové práce: Základné štandardy profesnej obrany pracovníka priemyslu komerčnej bezpečnosti


Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne 6. 5. 2016


.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cieľom diplomovej práce je spracovať základné štandardy znalostí a skúseností profesnej obrany (ďalej len PrO) pre pracovníkov priemyslu komerčnej bezpečnosti (ďalej len PKB). Poukázať na nedostatky stávajúcich kvalifikačných štandardov zaoberajúcich sa PrO a vytvoriť jednotný odrazový mostík znalostí a praktických skúseností pre všetkých pracovníkov PrO. Teoretická časť zobrazuje základné právne prostredie a oboznamuje o problematike, príčine vzniku a situáciách profesnej obrany, ktoré zásadne ovplyvňujú riešenie situácie PrO. Ďalej analyzuje pracovné pozície a štandardy súvisiace s PrO. Praktická časť práce obsahuje návrh základného štandardu profesnej obrany doplnenú o metódy vedenia profesnej obrany.

Kľúčové slová: profesná obrana, priemysel komerčnej bezpečnosti, profesné kvalifikácie, štandard, psychické požiadavky, teoretické požiadavky, fyzické požiadavky, technické požiadavky, metódy vedenia profesnej obrany.

ABSTRACT

The aim of this thesis is to process the basic standards of knowledge and experience of the Professional defense (hereinafter referred to as PrO) for commercial security industry workers (hereinafter referred to as PKB). Point out the shortcomings of existing qualification standards dealing with PrO and create a single springboard knowledge and practical experience to all staff for. The theoretical part shows the basic legal environment and informs about the issue, a cause and circumstances of the professional defense which significantly influence the situation for the solution. Further it analyzes jobs and standards related to PrO. The practical part contains a draft basic standard of Professional defence, complemented by the professional defense training methods.

Keywords: the professional defence, commercial security industry, professional qualifications, standards, mental requirements, theoretical requirements, physical requirements, technical requirements, methods of keeping the professional defense.

Pod'akovanie:

Rád by som poďakoval vedúcemu diplomovej práce pánovi Ing. Zdeňkovi Malánikovi za cenné rady počas písania práce a profesionálne vedenie plné dlhoročných skúseností. Ďalej moje poďakovanie patrí Bc. Matúšovi Šimovi a Bc. Ondřejovi Kolkovi za neoceniteľnú pomoc pri realizácii fotografického materiálu. Na záver chcem poďakovať všetkým ľuďom, ktorý mi dali počas môjho života cenné skúsenosti a rady, ktoré ma v živote posúvali vyššie a vyššie.

Prehlasujem, že odovzdaná verzia diplomovej práce a verzia elektronická nahraná do IS/STAG sú totožné.

Motto:

Profesionalita sa nedostáva, ale usilovne získava.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČASŤ.....	10
1 PRÁVNE PROSTREDIE PRIEMYSLU KOMERČNEJ BEZPEČNOSTI.....	11
1.1 PRÁVNE PROSTREDIE PROFESNEJ OBRANY.....	11
1.1.1 Nutná obrana (§ 29 trestného zákonníku).....	11
1.1.2 Krajná núdza (§ 28 trestného zákonníku).....	12
1.1.3 Zadržanie podozrivej osoby (§ 76 trestného poriadku).....	13
1.1.4 Svojpomoc (§ 14 občianskeho zákonníku).....	14
1.1.5 Neposkytnutie pomoci (§ 150 trestného zákonníku).....	14
1.2 NÁVRH ZÁKONA O SÚKROMNEJ BEZPEČNOSTNEJ ČINNOSTI.....	15
2 PROFESNÁ OBRANA.....	17
2.1 ZÁKLADNÁ TERMINOLÓGIA PROFESNEJ OBRANY.....	17
2.2 PROBLEMATIKA PROFESNEJ OBRANY.....	18
2.3 PRÍČINA VZNIKU PROFESNEJ OBRANY.....	18
2.4 SITUÁCIE PROFESNEJ OBRANY.....	19
2.4.1 Situácia vzniku profesnej obrany.....	20
2.4.2 Situácia priebehu profesnej obrany.....	21
2.4.3 Situácia zakončenia profesnej obrany.....	23
2.5 CHYBY PRI RIEŠENÍ SITUÁCIÍ PROFESNEJ OBRANY.....	25
2.6 MOŽNOSTI FYZICKEJ OBRANY V PKB.....	25
3 PRACOVNÉ POZÍCIE V KOMERČNEJ BEZPEČNOSTI SÚVISIACE S PROFESNOU OBRANOU.....	27
3.1 PROFESNÉ KVALIFIKÁCIE ZAOBERAJÚCE SA PROFESNOU OBRANOU.....	27
3.1.1 Vrátnik.....	27
3.1.2 Recepční.....	27
3.1.3 Pracovník v spoločenských zariadeniach (Bouncer).....	28
3.1.4 Strážny.....	28
3.1.5 Pracovník prevozu finančných hotovostí a cenín.....	29
3.1.6 Detektív v obchodnom dome.....	30
3.1.7 Osobný strážca (Bodyguard).....	30
3.1.8 Súkromný kuriér.....	31
3.2 KVALIFIKAČNÉ ŠTANDARDY SÚVISIACICH S PROFESNOU OBRANOU.....	31
3.2.1 Strážny (kód: 68-008-E).....	32
3.2.2 Detektív koncipient (kód: 68-009-M).....	33
3.2.3 Pracovník prevozu finančných hotovostí a cenín (kód: 68-004-H).....	33
3.2.4 Skutočná pripravenosť v praxi.....	35
3.2.5 Porovnanie so Slovenským zákonom o súkromnej bezpečnosti.....	35
II PRAKTICKÁ ČASŤ.....	37
4 CIELE, HYPOTÉZY A METODIKA VÝSKUMU.....	38
4.1 STANOVENIE PRACOVNÝCH HYPOTÉZ.....	38
4.2 METODIKA VÝSKUMU.....	38
4.2.1 Metóda dotazovania.....	38
4.2.2 Metóda pozorovania.....	39

4.2.3	Analýza a kompilácia informácií	39
5	CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU.....	43
5.1	HLAVNÉ PROBLÉMY PROFESNEJ OBRANY	43
6	NÁVRH OBSAHU ZÁKLADNÉHO ŠTANDARDU PROFESNEJ OBRANY.....	45
6.1	TEORETICKÉ KVALIFIKAČNÉ POŽIADAVKY	46
6.2	PSYCHICKÉ KVALIFIKAČNÉ POŽIADAVKY	51
6.2.1	Problematika psychotestov.....	52
6.2.2	Návrh psychotestu pre oblasť profesnej obrany.....	52
6.3	FYZICKÉ KVALIFIKAČNÉ POŽIADAVKY	54
6.4	TECHNICKÉ KVALIFIKAČNÉ POŽIADAVKY.....	55
6.4.1	Bezpečná vzdialenosť	56
6.4.2	Technika pádov	57
6.4.3	Technika postojov	59
6.4.4	Techniky úderové.....	60
6.4.5	Techniky kopov	63
6.4.6	Techniky krytov	66
6.4.6.1	Spôsoby prevedenia krytov proti úderom.....	67
6.4.6.2	Spôsoby prevedenia krytov proti kopom	68
6.4.7	Obranné techniky proti trvalému kontaktu	70
6.4.8	Obranné techniky proti bodnej zbrani.....	73
6.4.9	Techniky podtrhnutia	75
6.4.10	Páky.....	76
6.4.11	Znehybňujúce techniky	77
6.4.12	Odvádzacie techniky	79
6.4.13	Techniky s teleskopickým obuškom	82
6.4.14	Techniky s putami	84
6.5	EKONOMICKÉ ZHODNOTENIE ŠTANDARDU PROFESNEJ OBRANY	86
7	METÓDY VEDENIA PROFESNEJ OBRANY.....	87
7.1	ÚROVNE MOTORICKÉHO NÁCVIKU PROFESNEJ OBRANY	89
7.1.1	Prvá úroveň nácviku – fyzické limity	89
7.1.2	Druhá úroveň nácviku - osvojovanie	89
7.1.3	Tretia úroveň nácviku – zdokonaľovanie.....	89
7.1.4	Štvrtá úroveň nácviku – ustálenie	90
7.2	PRINCÍPY VÝCVIKU PROFESNEJ OBRANY.....	90
7.3	METÓDY VÝCVIKU PROFESNEJ OBRANY	90
	ZÁVER	93
	ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY.....	95
	ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK.....	98
	ZOZNAM OBRÁZKOV	99
	ZOZNAM TABULIEK	101
	ZOZNAM GRAFOV	102
	ZOZNAM PRÍLOH.....	103

ÚVOD

Diplomová práce predstavuje návrh základného štandardu profesnej obrany (ďalej len PrO) pre pracovníkov priemyslu komerčnej bezpečnosti (ďalej len PKB). Táto práca je situovaná do oblasti riadenia technologických procesov v PKB.

Téma bola zvolená na základe nízkej profesionality a slabej odbornej príprave pracovníkov, ktorá vládne v PKB od jej počiatku. Zameranie témy je na kvalitné poskytnutie informácií k danej problematike a jej aplikácií do praxe. Samotná práca má prispieť k zvýšeniu znalostí, odbornosti a profesionálneho prístupu pri riešení situácií profesnej obrany. Výcvik profesnej obrany je potrebný a nevyhnutný pre výkon práce v PKB.

Podstatnou časťou práce je poukázať na nedostatočnú odbornú prípravu pracovníkov, ktorí sa zaoberajú PrO. Ďalej poukázať na chyby a nedostatky súčasných kvalifikačných štandardov. Práca poskytuje primárne informácie o základných požiadavkách na pracovníka profesnej obrany, ktoré by mali spĺňať všetci, čo sa zaujímajú o prácu v tejto sfére. Z dôvodu, že pre túto tému neexistuje takmer žiadna literatúra, môžeme prácu chápať, ako základný súhrn informácií a postupov zaoberajúcich sa touto problematikou.

Pri analýze prispeli vo väčšej miere vlastné informácie a skúsenosti z vedenia tréningových procesov a vyučovaním sebaobrany a bojových umení. Taktiež skúsenosti z oblasti práce vo viacerých bezpečnostných agentúrach, kde sa naskytla možnosť zistiť, ako fungujú tieto agentúry v reálnych podmienkach. Pri spracovaní a systematickom utriedení informácií bola použitá metóda kompilácie.

Práca je delená na teoretickú a praktickú časť návrhu základného štandardu profesnej obrany. Teoretická časť je rozdelená na tri segmenty: právne prostredie, ktoré definuje zákony úzko spojené s PrO, ako je nutná obrana a pod. Druhý segment komplexne rozoberá profesnú obranu od jej počiatku až po jej zakončenie. Posledným segmentom sú pracovné pozície v komerčnej bezpečnosti súvisiace s PrO, ktoré zahŕňajú jednotlivé profesné kvalifikácie a súčasné kvalifikačné štandardy súvisiace s PrO.

Praktickú časť tvorí návrh základného štandardu profesnej obrany pracovníka PKB a metodika vedenia PrO. V štandarde sú popísané štyri základné kvalifikačné požiadavky, ktoré sú nutné pre pracovníka PrO. Metodika vedenia PrO popisuje úrovne motorického nácviku PrO, princípy a metódy výcviku PrO.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 PRÁVNE PROSTREDIE PRIEMYSLU KOMERČNEJ BEZPEČNOSTI

„Profesná obrana (ďalej len PrO) je odvetvie, ktoré je na území Českej republiky vykonávané už niekoľko desiatok rokov. Pre lepšie porozumenie a dostatočnú prehľadnosť je potrebné sa zoznámiť s právnym prostredím, v ktorom sa PrO aplikuje. PrO spadá pod súkromný sektor, kde sme nútení dodržiavať rovnaké zákony, ako všetci ostatní občania Českej republiky (Ústava Českej republiky, Listina základných práv a slobôd a platných zákonov trestného a občianskeho zákonníku).“ [1]

1.1 Právne prostredie profesnej obrany

„Predstavuje súbor zákonov, noriem a právnych ustanovení, ktoré majú vymedziť hranicu medzi prijateľným právnym jednaním a protiprávnym jednaním. Pri porušení, alebo excesu (vybočení) z týchto zákonov hrozí páchatelovi trest, ktorý je úmerný jeho povahe a závažnosti daného činu. Definícia zákonov, ktoré úzko súvisia s PrO sú nevyhnutné pre právny výkon práce v priemysle komerčnej bezpečnosti (ďalej len PKB).“ [1]

1.1.1 Nutná obrana (§ 29 trestného zákonníku)

Znenie:

- (1) „Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací **přímo hrozící** nebo **trvající útok** na zájem chráněný tímto zákonem, není trestným činem.“
 - (2) „Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana **zcela zjevně nepřiměřená** způsobu útoku.“
- [2]

„Pojem „**obrana zcela zjevně nepřiměřená**“ znamená, že môžeme „**veľa, ale nie až príliš veľa**“. Pri nutnej obrane útok nemusí nastať, **stačí ak nám priamo hrozí**. Nutnú obranu môžeme použiť:

- výhradne vtedy, ak útočí človek,
- ak dotyčná osoba poštvie proti nám nejaké zviera,
- útok musí priamo hroziť alebo pretrvávať,
- obrana musí byť smerovaná proti útoku alebo útočníkovi,
- obrana musí byť neprimeraná voči útočníkovi,
- následky obrany môžu byť väčšie ako následky útoku,
- nemusíme znášať útok a hľadať iné riešenie,

- *neriešime čím (spôsob, prostriedky) a ako sa bránime s výnimkou následkov,*
- *nemusíme čakať až útok nastane, stačí ak nám hrozí,*
- *môžeme brániť aj inú osobu v nutnom prípade.* “ [1]

Obranou si bránime svoje zdravie, život, slobodu (domovú a pohybu), majetok a česť.

1.1.2 Krajná núdza (§ 28 trestného zákonníku)

Znenie:

- (1) „Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací **nebezpečí přímo hrozící** zájmu chráněnému tímto trestním zákonem, není trestným činem.“
- (2) „Nejde o krajní nouzi, **jestliže bylo možno** toto nebezpečí za daných okolností **odvrátit jinak** anebo způsobený následek je zřejmě **stejně závažný** nebo **ještě závažnější** než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“ [3]

„Podmienky krajnej núdze podľa § 28 trestného zákonníka:

- *odvracia sa nebezpečie,*
- *nebezpečie hrozí priamo (bezprostredne),*
- *nebezpečie nie je možné za daných podmienok odvrátiť inak,*
- *spôsobený následek obrany musí byť menší, ako ten čo hrozil,*
- *ten, komu nebezpečie hrozí, nemá povinnosť ho znášať.*“ [1]

Faktory krajnej núdze			
Príroda	Zvieratá	Stroje	Energie
Tornáda, víchrice	Zranenie		
Záplavy	Choroba		
Požiare	Nebezpečie		
Meteority	Teritórium		
Vesmírny dej	Hlad		
Mimozemšťania	Mlád'atá		

Tab. 1. Faktory krajnej núdze [1]

Ľudia a krajná núdza		
Do krajnej núdze patrí	Nedbalosť	Úmysel
Deti	Neuvedomenie si následku svojho činu	Krádeže, násilie, škody
Pod vplyvom návykových látok		Krádeže, brutálne násilie, škody
Hendikep, zmena stavu		Neprimerané jednanie, niekedy násilie
Mentálne narušenie		Zmetené jednanie, neprimerané jednanie, násilie, škody

Tab. 2. Ľudia a krajná núdza [1]

1.1.3 Zadržanie podozrivej osoby (§ 76 trestného poriadku)

Znenie:

- (1) „Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit **kdokoli**, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu **předat ihned policejnímu orgánu**; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.“ [4]

Formy zadržania	
Bezkontaktné	Kontaktné
Nariadenia s vysvetlením	Obmedzenie pohybu násilne
Komunikácia	Zadržateľ môže ktokoľvek
Slovná hrozba	
Obmedzenie v pohybe zastúpením	
Znemožniť únik	
Zavrieť v miestnosti	
Hrozba zbrane	
Kombinácie	

Tab. 3. Formy zadržania [1]

Úzko so zadržaním súvisí § 82 „*Osobná prehliadka*“ trestného poriadku, ktorá je definovaná odstavcami (3) a (4).

Znenie:

(3) „*Osobní prohlídku lze vykonat, je-li důvodné podezření, že někdo má u sebe věc důležitou pro trestní řízení.*“

(4) „*U osoby zadržené a u osoby, která byla zatčena nebo která se bere do vazby, lze vykonat osobní prohlídku též tehdy, je-li tu podezření, že má u sebe zbraň nebo jinou věc, již by mohla ohrozit život nebo zdraví vlastní nebo cizí.*“ [5]

Osobná prehliadka v súvislosti so zadržaným v profesnej obrane je špecifická v tom, že **neprihliada na pohlavie zadržaného**. To znamená, že pracovník PKB – strážny (muž) môže vykonať osobnú prehliadku zadržanej osobe (žene) a naopak. [5]

1.1.4 Svojpomoc (§ 14 občianskeho zákonníku)

Znenie:

(1) „*Každý si může přiměřeným způsobem pomoci k svému právu sám, je-li jeho právo ohroženo a je-li zřejmé, že by zásah veřejné moci přišel pozdě.*“

(2) „*Hrozí-li neoprávněný zásah do práva bezprostředně, může jej každý, kdo je takto ohrožen, odvrátit úsilím a prostředky, které se osobě v jeho postavení musí jevit vzhledem k okolnostem jako přiměřené. Směřuje-li však svépomoc jen k zajištění práva, které by bylo jinak zmařeno, musí se ten, kdo k ní přikročil, obrátit bez zbytečného odkladu na příslušný orgán veřejné moci.*“ [6]

Ak nemôže verejná moc účinne zasiahnuť, a v dôsledku toho hrozí vznik nenahraditeľnej alebo len obťažne nahraditeľnej ujmy, bolo by v rozpore s princípom rovnosti, pokiaľ by sa chránil škodca a poškodenému by sa odnímala možnosť ochrany vlastnej moci, nahradzujúcu moc verejnú. [11] **To znamená že poškodený nemusí čakať, kým sa dostaví Polícia ČR, ale bude môcť škodlivú osobu zadržať sám.**

1.1.5 Neposkytnutie pomoci (§ 150 trestného zákonníku)

Znenie:

(1) „*Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit*

bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“

- (2) *„Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo vážného onemocnění, **neposkytne** potřebnou pomoc, ač je podle povahy svého zaměstnání **povinen** takovou pomoc **poskytnout**, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.“* [7]

Pracovník PKB je povinný riešiť **následky situácie PrO** a poskytnúť pomoc osobe (útočníkovi), ktorá je v nebezpečí smrti alebo javí známky vážnej poruchy zdravia. Tejto osobe sa musí dostať pomoci, aby sa naplnila povinnosť z právneho a morálneho hľadiska.

1.2 Návrh zákona o súkromnej bezpečnostnej činnosti

Ministerstvo vnútra dokončuje prácu na novom zákone upravujúcu oblasť súkromných bezpečnostných služieb (ďalej len SBS). Zámerom je podriaďiť súkromné bezpečnostné služby samostatnej právnej úprave. Úlohou a cieľom je spracovať finálny paragraf znenia zákona. Konkrétne obsahové znenie nového zákona vzniklo z uznesenia podvýboru pre obecné polície a súkromné bezpečnostné služby. Pri príprave zákona bolo využitých skúseností z aplikácie rady zahraničných modelov, z poznatkov z praxe a zo znalostí mnohoročného snaženia o špeciálnu právnu úpravu riešiacu problematiku SBS, z činností Ministerstva vnútra vykonávanej podľa zákona č. 179/2006 Sb., o uznávaní výsledkov ďalšieho vzdelávania, zo skúseností odborníkov z radov bezpečnostných agentúr.

Súhrn obsahu a základných princípov zákona:

1. kategória bezpečnostných služieb,
2. nevyhnutnosť licencie prevádzkovateľa,
3. zodpovedný zástupca,
4. vlastná ochrana,
5. zamestnanci prevádzkovateľa,
6. odborná spôsobilosť,
7. oprávnenia a povinnosti prevádzkovateľa a zamestnanca,
8. zodpovednosť prevádzkovateľa za škodu,
9. ochrana osobných údajov,
10. dohľad a dozor,
11. správne delikty, priestupky a sankcie.

Navrhovaný zákon o SBS prioritne rieši len sankcie, priestupky a pokuty voči prevádzkovateľom bezpečnostných agentúr. Nedostatočne je sústredený na profesionalitu, výcvik a znalosti pracovníkov. Zákon vôbec nerieši požiadavky na psychickú a fyzickú pripravenosť pracovníka pre výkon služby a to hlavne v oblasti zaoberajúcou sa PrO.

Zhrnutie

Dnešná doba si vyžaduje neustálu spoluprácu bezpečnostných služieb s orgánmi štátnej služby. Polícia ako predstaviteľ štátneho orgánu by mal viac uznať PKB a to z dôvodu, že PKB pokrýva väčšinu systému ochrany práv osôb a majetku. Pre každého pracovníka PKB je dôležité a nutné, aby porozumel a dokázal aplikovať inštitúty trestného a občianskeho zákonníka. Z dôvodu absencie zákona o súkromných bezpečnostných službách a jeho nesprávneho nastavenia sa musí pracovník PKB podriaďovať zákonom bežného občana a spoliehať sa na svoje získané vedomosti a skúsenosti zo štandardu ako je napr. štandard pracovníka profesnej obrany.

2 PROFESNÁ OBRANA

„Profesná obrana (PrO) je pojem, ktorý sa používa pri ochrane a obrane majetku, života, slobody a cti osôb vyžadujúcich túto ochranu alebo obranu, a to prostredníctvom osôb, ktoré za túto činnosť poberajú mzdu. U PrO je mzda hlavným motivujúcim faktorom.“ [1]

Rozdiel medzi PrO a sebaobranou je samotný účel obrany, cieľ a motív. PrO je vykonávaná ako zamestnanie s prioritou chrániť a brániť majetok inej osoby alebo inú osobu. U sebaobrany ide hlavne o ochranu vlastného života, zdravia, slobody, majetku a cti.

2.1 Základná terminológia profesnej obrany

„Terminológia v PrO nie je jednoznačne predpísaná. Pre lepšie pochopenie súvislosti je nutné vymedziť termíny, a tým dosiahnuť potrebnú odbornú a verejnú informovanosť.“ [1]

Terminológia profesnej obrany:

- „**Obrana** – je aktívne vystupovanie (kopy, údery, hmaty, chvaty) a jednanie pracovníka PKB proti protiprávnemu útoku iného človeka (ľudí) na záujem chránený zákonom.
- **Ochrana** – je pasívne vystupovanie (chránení pred útočníkom materiálom, prekážkou) a jednanie pracovníka PKB proti protiprávnemu útoku iného človeka (ľudí) na záujem chránený zákonom.
- **Útočník** – človek (osoba), ktorý sa protiprávne domáha ohroziť náš život, majetok, zdravie, slobodu (osobnú, domovú, prejavu) a česť.
- **Obranca** – človek (osoba), ktorý pri napadnutí útočníkom si bráni svoj život, zdravie, majetok, slobodu alebo česť svoju alebo niekoho iného.
- **Bezpečnosť** – je stav, ktorý nastáva pri efektívnom obmedzení hrozby pre objekt a jeho záujmy. Objekt je efektívne vybavený a ochotný spolupracovať.
- **Zbraň** – je prostriedok, ktorý bol skonštruovaný primárne k útoku na ľudský život.
- **Obranný prostriedok** – je prostriedok (predmet) určený k obrane voči útočníkovi (napr. obušok). Nie sú primárne skonštruované pre útok na ľudský život.
- **Obranná situácia** – je situácia, pri ktorej obranca čelí útoku človeka, ktorý chce ohroziť jeho život, zdravie, majetok, slobodu alebo česť. Útočník nie je riadený žiadnymi pravidlami. Pri tejto situácii sú ohrozené záujmy obrancu a jeho blízkych.“ [1]

2.2 Problematika profesnej obrany

Fyzická bezpečnosť je základom podnikania v komerčnej bezpečnosti. Ide predovšetkým o pozície zaistovania poriadku pri kultúrnych akciách, športových a spoločenských akciách či preprave cenín a hotovosti. Medzi ďalšie pracovné pozície patrí bouncer, osobný strážca, kuriér, strážny, vrátny, recepčný, detektív a ďalší. Každá z týchto profesií sa od seba odlišuje z hľadiska profesnej obrany a každý z týchto pracovníkov by mal ovládať teóriu a prax profesnej obrany týkajúcej sa jeho profesie. [12]

Profesná obrana v Českej republike zaberá veľkú oblasť pôsobenia, no pritom sa jej nedostáva dostatočnej profesionality a odbornosti. Pracovník PKB obvykle prevádza ochranu majetku a osôb. Chráni život, zdravie, slobodu (domovú a osobnú) a majetok. [24] Pre PrO v podstate platí to, čo pre sebaobranu. Rozdiel je len v celi, motivácii a zisku. Väčšina pracovníkov PrO sa odborným výcvikom nezaobera a tí čo by aj chceli, nemôžu z rôznych prevažne subjektívnych dôvodov. Rôzne SBS investujú veľké finančné prostriedky do výzbroje a výstroje svojich členov, ale odborný a profesionálny výcvik je okrajovou záležitosťou a často je úplne ignorovaný. Tento zásadný faktor spôsobuje veľkú nekorektnosť a zlyhania pri riešení situácií PrO.

Ďalším problémom je veľmi málo profesionálnych inštruktorov, ktorí majú praktické skúsenosti a vedia zmysluplne, cieľavedome a efektívne pripravovať iných ľudí na konkrétny výkon práce. V Českej republike nájdeme mnoho subjektov, ktoré ponúkajú možnosti výcviku v sebaobrane a profesnej obrane. Bohužiaľ ide čisto len o tržnú záležitosť a kvalita sa overuje až v praxi a to je práve veľký problém. Obchodné spoločnosti (napr. SBS) a osoby samostatne zárobkovo činné podnikajúce v komerčnej sfére bezpečnosti, by sa mali predovšetkým orientovať na kvalitu. [12] Predovšetkým ide o organizačný aspekt bezpečnostných agentúr zabezpečiť dostatočné odborné školenia, zaplatiť profesionálnych inštruktorov a špecifikovať požiadavky na ciele výcviku.

2.3 Príčina vzniku profesnej obrany

Prečo býva pracovník PKB napadnutý pri zastihnutí útočníka, ktorý pácha protiprávny čin? V prvom rade ide o útok na majetok, ktorý útočník spáchal. Ak pracovník PKB dostal útočníka do napätej situácie, vzniká veľká psychická záťaž sprevádzaná vonkajšími faktormi, pričom pracovník PKB v strese a v kríze sa bude musieť vracieť k chovaniu, ktoré si precvičoval a ktoré si osvojil. [11] Hlavnou náplňou SBS je ochrana majetku a osôb zadá-

vateľa. Jednotlivé činnosti prevádzané firmami v PKB utvárajú rebríček hodnôt, ktoré tieto firmy chránia:

1. stráženie nehmotného majetku a jeho okolia (*ochrana aktív*),
2. stráženie hmotného majetku (*cenné predmety, peniaze, ...*),
3. stráženie osôb (*jednotlivé osoby, skupiny osôb, špecializácia na deti*).

Tieto hodnoty tvoria jeden z faktorov, ktorý ma vplyv na príčinu vzniku obrannej situácie. Hore uvedené faktory sú najčastejšie strážené hodnoty pracovníkmi SBS. Medzi ďalšie hodnoty ochrany patrí aj ochrana cti a ďalších záujmov dôležitých v danej situácii.

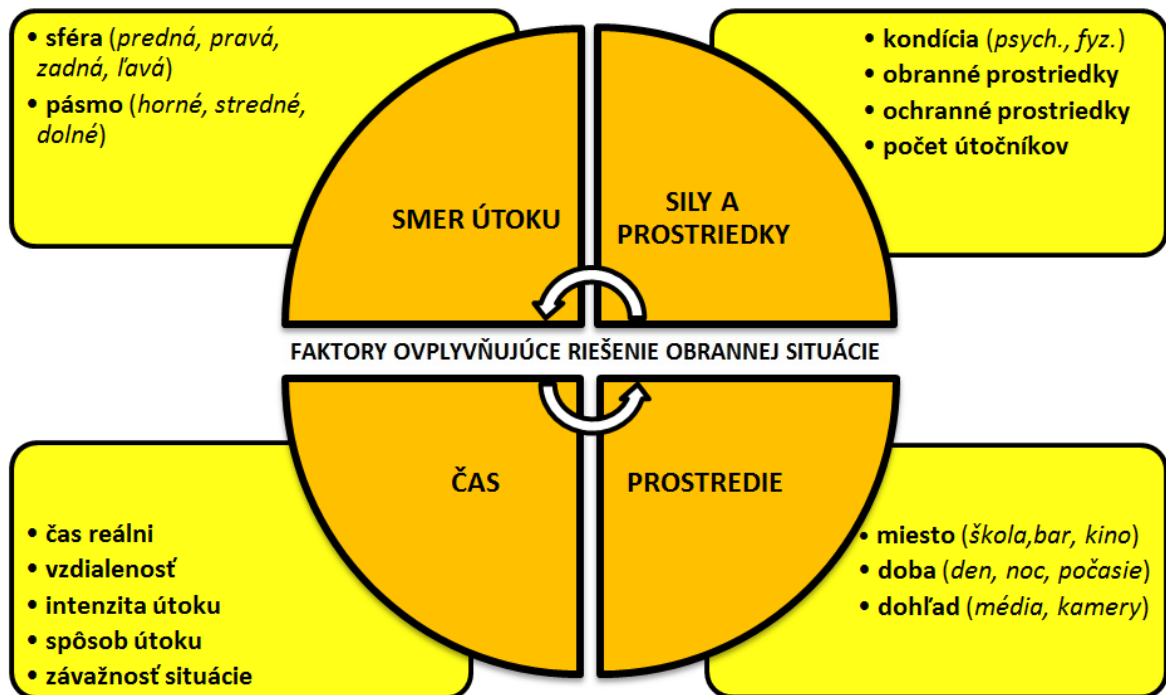
Príčinou vzniku PrO je odvaha spáchať protiprávny čin, alebo napadnúť pracovníka SBS. Táto odvaha je sprevádzaná rôznymi aspektmi jej vzniku, bez ktorých by sa potencionálny páchatel neodvážil k spáchaniu protiprávneho činu. Typickým príkladom je alkohol, zlá finančná situácia, zlý sociálny stav, ovplyvňovanie skupiny a pod.

2.4 Situácie profesnej obrany

„Situácie PrO zobrazujú danú situáciu od vzniku až po jej úspešné alebo neúspešné zakončenie. Umožňuje nám pozorovať situáciu z rôznych pohľadov a vyviešť z nej fakty a postupy, ktoré sú nutné pre jej úspešný priebeh.“ [1] Situácie PrO sú typické tým, že v nej a okolo nej pôsobia mnohé faktory, ktoré sa dotýkajú osobnej, spoločenskej a predovšetkým právnej roviny. Ide prioritne o smer útoku, čas, použitú metódu riešenia situácie a hlavne o riešenie následkov situácie profesnej obrany. Často je kladený nedostatočný význam hlavným faktorom, ktoré ovplyvňujú úspešné riešenie situácie PrO. Orgány činné v trestnom konaní chápu situáciu PrO iba v dvoch rovinách:

- **kto utrpel škodu alebo bol zranený, ten je obranca,**
- **kto zranený nie je, ale by mohol utrpieť škodu, je útočník.** [12]

Tieto roviny nasvedčujú o chabom chápaní znalostí situácií PrO, ktoré sú opierané len na teoretických názoroch, bez ohľadu na fungovanie v reálnom prostredí (v praxi). V skutočnosti situácie PrO posudzuje policajný vyšetrovateľ a forenzný lekár. Forenzný lekár nemá dostatočné znalosti, aby dokázal objasniť ako vznikla a prebiehala situácie PrO. Pri súdnych pojednávaniach sú si vedomí že nerozumejú PrO no aj tak naďalej odsudzujú ľudí na základe nevedomosti.



Obr. 1. Faktory ovplyvňujúce riešenie obrannej situácie [12]

Pre kvalifikované riešenie situácie PrO musia byť dodržané základné zákonitosti obrany. Ide o **právo na obranu, nutnosť silnejšej obrany než je útok a zodpovednosť útočníka za následky situácie PrO. Pri riešení situácie PrO len obrana nestačí, vždy je nutný aj proti útok!** Profesnú obranu je možné rozdeliť na jednotlivé situácie (fázy), ktorými musí obranná situácia prejsť.

2.4.1 Situácia vzniku profesnej obrany

Vznik situácie PrO je založená na viacerých faktoroch, ktoré sa navzájom prelínajú. Jedná sa predovšetkým o trestné činy namierené proti obrancovi, jeho životu, zdraviu, majetku, osobnej a domovej slobode a cti. Ak sa jedná o zmluvne zjednanú komerčnú službu na ochranu života a zdravia osôb alebo ochranu majetku pred vzniknutými stratami, tak môžeme hovoriť o PrO.

Najčastejším prípadom vzniku PrO je **konflikt**. Konfliktná situácia je nezhoda účastníkov (*riešiteľná alebo neriešiteľná*), ktorá môže prerásť do vzájomného fyzického stretu alebo prípravu na prepád. V takejto situácii má veľký význam nielen priebeh priameho boja, ale aj finálne zakončenie. Účastníci boja môžu zahájiť konflikt ako prepád alebo priamy boj.

Prepád - situácia, kedy jeden z účastníkov nehodnotí situáciu ako bojovú. To znamená, že nečaká možnosť fyzického napadnutia. Prepád sa delí:

- **prepad zo zálohy** - napadnutý nevie o prítomnosti útočníka a je prekvapivo napadnutý z úkrytu,
- **prepad situačný** - obaja účastníci o svojej prítomnosti vedia, ale jeden z nich situáciu hodnotí ako nebojovú a nečaká, že by mohol byť fyzicky napadnutý,

Priamy boj - účastníci hodnotia situáciu ako bojovú a zahajujú priamy boj s plným vedomím a sústredením. [9]

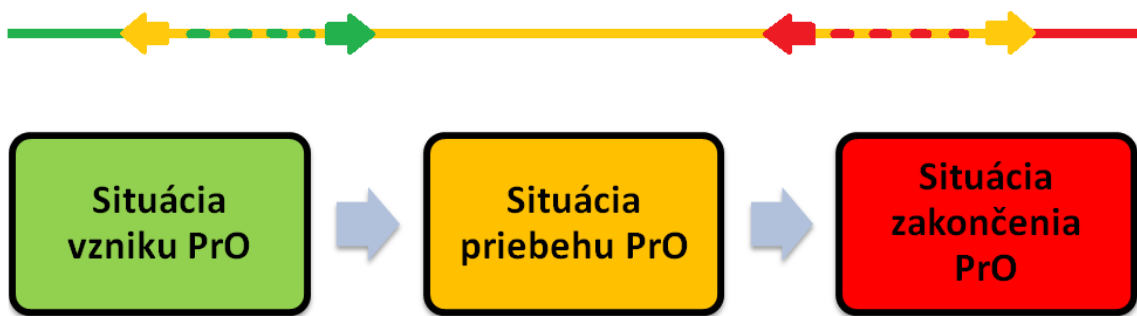
Výsledok obrannej situácie je ovplyvnení vylúčením prepadu alebo včasné rozpoznanie prepadu a jeho prevedenie na priamy boj.

Spôsob reagovania na ideomotorické pohyby (napätie svalových skupín – zavreté päste, upriamený pohľad, rozšírené zreničky apod.):

- **reakcia na javy, ktoré už nastali** – neschopnosť vyhodnotiť ideomotorické pohyby, oneskorená reakcia na konečnú fázu útoku (napr. reakcia až na pohyb pästi útočníka). Označuje sa za najnižší stupeň reakcie, ktorým nie je možné čeliť rýchlim akciám. Takéto reakcie ma netrénovaný človek,
- **reakcia na javy, ktoré ešte nenastali** – ak účastník bojovej situácie vie včas vyhodnotiť znaky predchádzajúcej reakcie (*ideomotorické pohyby*), môže na základe ich vyhodnotenia predvídať ďalšie jednanie útočníka (napr. smer útoku),
- **reakcia na jeden signál** – účastník bojovej situácie vyhodnocuje len začiatok útoku (približovanie útočníka pod líniu zásahu). Ide o pohyb ťažiska vpred bez ohľadu na smer, rytmus a spôsob útoku. Týmto sa zužuje výber priamych signálov na jeden univerzálny a tým klesá doba reakcie na najnižšiu hodnotu,
- **reakcia na situácie, ktoré môžu nastat'** – jeden z účastníkov navodzuje bojovú situáciu tak, aby z cele vylúčil niektoré akcie útočníka. Túto skutočnosť potom využíva vo svoj vlastný prospech. [9]

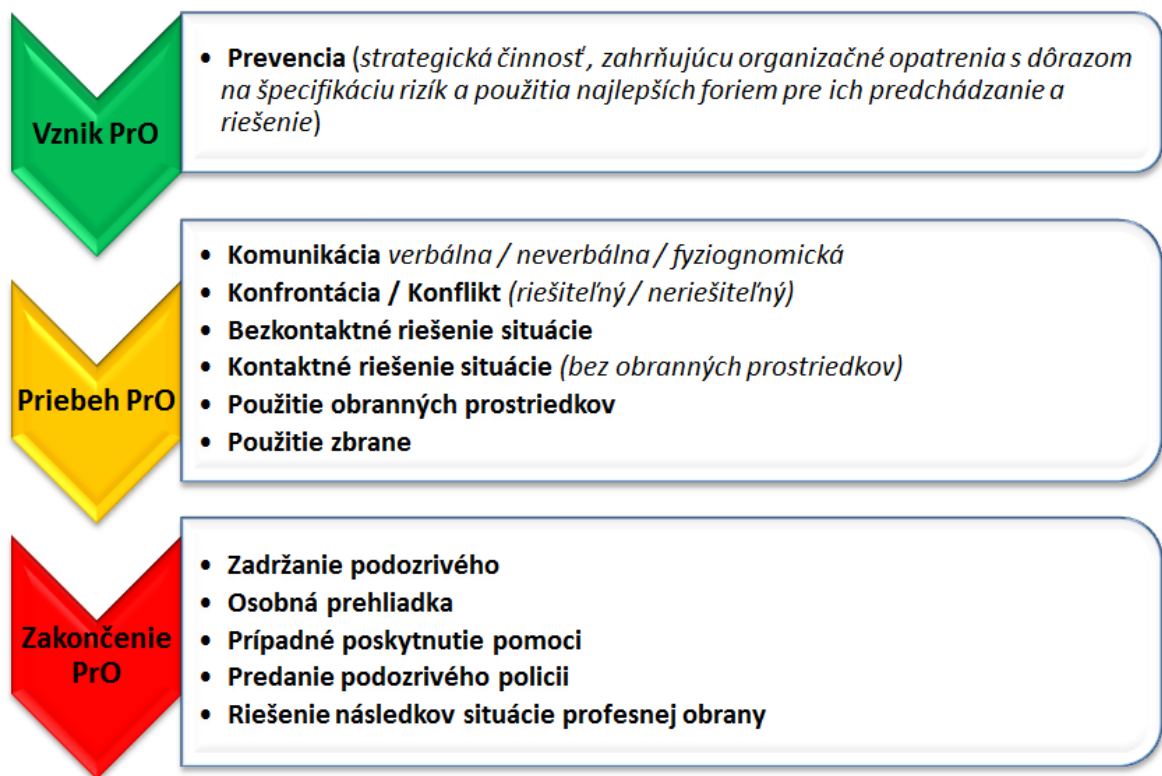
2.4.2 Situácia priebehu profesnej obrany

Určenie presnej hranice vzniku a priebehu situácie PrO nie je možné presne stanoviť. Z obrázku je názorne vidieť, že jednotlivé fázy sa v určitých krajných medziach situácií prelínajú.



Obr. 2. Fázy situácie profesnej obrany [vlastný zdroj]

Fázy priebehu situácie obrannej situácie sú najpodstatnejšou časťou PrO. Celkový priebeh situácie PrO trvá rádovo niekoľko sekúnd a všetko čo sa udeje medzi týmito fázami sa označuje ako situácia priebehu PrO.



Obr. 3. Priebeh situácií profesnej obrany [vlastný zdroj]

Do fáze priebehu situácie profesnej obrany môžeme zahrnúť:

Komunikácia - pri PrO je komunikácia neodlučiteľným aspektom, bez ktorého nie je možné situáciu úspešne doviest' do konca. V PrO je veľmi podstatným krokom, rozpoznať ľudí podľa rečovej dispozície. Táto dispozícia nám vo väčšine prípadov poskytne mnoho informácií o dotyčnej osobe. Treba sa taktiež sústreďovať na tón a výšku hlasu pri komunikácií s jedincom. Medzi ďalšie formy komunikácie patrí mimika (výrazy tváre),

vizika (výraz a pohyb očí), kinetika (pohyby celého tela), gestika (pohyby rúk) a celková fyziognómia (náuka o vzhľade človeka). PrO najčastejšie v praxi využíva takzvanú **poveľovú komunikáciu**, ktorá je založená na jasne definujúcich krátkych slovných spojeniach.

Využitie komunikácie:

- komunikačná pasca,
- odvedenie pozornosti útočníka,
- komunikačná hrozba. [25]

Bezkontaktné riešenie situácie – predstavuje využitie rôznych prekážok či úhybných techník k zabránení fyzického stretu s útočníkom.

Vyhnutie sa konfliktu:

- preventívne opatrenia,
- odchod,
- využitie krytu alebo prekážky,
- využitie momentálnej situácie,
- demonštrácia sily,
- improvizácia.

Kontaktné riešenie situácie – predstavuje využitie základných hmatov a chvatov k zastavení hroziaceho útoku, alebo zadržania útočníka (napr. : páky na kĺby, údery päst'ou, pôsobenie na tlakové body tela, podtrhnutie a pod.).

Použitie obranných prostriedkov – predstavuje použitie obuška, obranného spreju, alebo improvizovaného obranného prostriedku k zastaveniu alebo zmierneniu útoku útočníka.

Použitie zbrane – použitie vo výnimočných prípadoch. Možnosť varovného použitia („Stoj lebo vystrelím“).

2.4.3 Situácia zakončenia profesnej obrany

Fázy zakončenia obrannej situácie môžu byť odlišné. Ukončiť situáciu PrO môžeme:

- zadržaním útočníka,
- predaním útočníka polícií,
- zámerné prepustenie útočníka. [26]

Prepustenie útočníka je možné len vtedy, ak sa dotyčná osoba dopustila drobného protiprávneho jednanja, pri ktorom nebol napadnutý pracovník SBS.

Zadržanie v praxi

Zadržanie je bežným javom, ktorý sa po čase stane pre pracovníka PKB rutinou. V praxi môžu nastať tri typické scenáre zadržania:

- **zadržaná osoba spolupracuje** – najpokojejšia situácia, zadržaná osoba sa nepokúša utiecť a ani sa nesnaží robiť problémy,
- **zadržaná osoba nespolpracuje, ale neútočí** – zložitejšia situácia, zadržaná osoba sa nechce zmieriť s tým, že bola chytená. V tomto okamihu sa zo zadržanej osoby stane veľký intelektuál, ktorý všetko vie a presvedčuje vás o opaku,
- **zadržaná osoba nespolpracuje a útočí** – najzložitejšia situácia, zadržaná osoba od začiatku nechce komunikovať. Nastávajú hrubé verbálne útoky na stranu pracovníka PKB a ak nezaberajú verbálne narážky, tak neváha použiť fyzickú silu, alebo zbraň, aby mohol voľne odísť. Útoky sú vedené brutálnou silou, riešenie situácie je viac než problematické. [11]

Ako príklad sa dá uviesť situácia zadržania podozrivej osoby v obchodnom dome, kde pracovník SBS prevádza kontrolu vynášaných (ukradnutých) vecí z obchodu. Práve na takejto jednoduchšej modelovej situácii sa dajú aplikovať všetky tri typy vyššie uvedeného zadržania.

Treba si uvedomiť, aký je hlavný rozdiel pri priebehu situácie profesnej obrany a sebaobrannej situácie. Pri oboch situáciách je priebeh zhodný, líši sa len v zakončení. Pri zakončení sebaobrannej situácie sa snažíme útočníka maximálne eliminovať napr. použitím úderov a kopov do slabín na tele a tak zamedziť opakovanému útoku. Pri zakončení situácie profesnej obrany podozrivého, alebo útočníka **zadržujeme** pomocou techník na to určených. V situáciách profesnej obrany sú používané techniky, ktoré neútočia priamo na slabiny ako sú (oči, krk, genitálie), ale efektívne dostanú útočníka pod kontrolu.

Vznik situácie profesnej obrany môžeme vyjadriť v jednotkách sekúnd a stavom boj alebo útek. V okamžiku, kedy podozrivý aj pracovník SBS o sebe vedia, prechádza PrO do fázy priebehu a následného zakončenia. Zakončenie je závislé na spôsobe priebehu obrannej situácie.

2.5 Chyby pri riešení situácií profesnej obrany

Súkromné bezpečnostné služby a agentúry v Českej republike na základe absencie zákona o SBS zanedbávajú a nedávajú dostatočný akcent na prevenciu a odborné školenia svojich zamestnancov. Preto sa vo veľkej miere SBS dopúšťajú chybných riešení situácií PrO.

Najčastejšie chyby pri riešení situácie PrO:

- **„nepozornosť,**
- *nedostatočná kontrola okolia a situácie,*
- **podceňovanie útočníka,**
- **podcenenie následkov,**
- **nízka úroveň komunikácie,**
- *neodborná komunikácia,*
- *nedbalosť,*
- *zlá profesná príprava a etická neznalosť,*
- **vnášanie veľkej emocionality do konfliktu,**
- **útok vôbec nehrozil,**
- *ignorácia vplyvu prostredia a podcenenie situačného faktoru,*
- *zbrklosť (haló efekt),*
- *zanedbanie taktiky, operácie, a stratégie.“ [1]*

„Úspešné riešenie situácie PrO závisí od mnohých podmienok, medzi ktoré patria **metódy, formy, aspekty a hľadiská situácie PrO.** Rozhodujúci vplyv na úspešné, alebo chybné riešenie situácie PrO majú metódy (laické a odborné). Laické metódy riešenia zahrňujú vrodené predpoklady a odpozorované spôsoby. Odborné metódy riešenia sú špeciálne vlastnosti a schopnosti (napr. bojové umenia a systémy). Okrem metód sú podstatné aj formy riešenia PrO, medzi ktoré patrí **prevencia, odchod, dohoda, hrozba, boj a riešenie následkov situácie PrO.** Od týchto foriem sa odvíjajú ďalšie kombinácie. Pri riešení situácie PrO je z taktického a bezpečnostného hľadiska dostačujúce útočníka zastrašiť a prinútiť ho k úteku.“ [1]

2.6 Možnosti fyzickej obrany v PKB

Fyzická obrana predstavuje súbor úkonov, ktoré sa používajú v krajnej komunikačnej núdzi, keď všetky ostatné psychologické a komunikačné nástroje nezabrali a hrozí nám priame nebezpečenstvo. Aj tu je na prvom mieste psychika, koncentrácia a návyky. [14]

*„Medzi základné prvky fyzickej obrany patria údery, kopy, páky, hmaty, chvaty, podmetry a pôsobenie tlaku na citlivé miesta na tele. Použitie týchto techník musí zodpovedať miere hroziacej situácie. Preto je vhodné sústrediť sa na odborné metódy, teda základné prvky sebaobrany, bojového systému alebo bojového umenia. Bojové športy v tejto oblasti veľmi neexcelujú, pretože ulica je bez zákonov a pri nej musíme byť pripravení na všetko od početnej presily až po rôzne zbrane a hlavne neférového boja. Pri takomto fyzickom strete sa môžete spoliehať len sami na seba a na to čo ste sa dokázali naučiť a dokázate využiť vo svoj prospech. Hlavnou podmienkou fyzického stretu je **prispôsobenie sa situácií** a nie podľahnúť strachu a stresu. Malé zaváhanie pri fyzickom strete môže znamenať vážnu ujmu na vašom zdraví a niekedy aj smrť. Vždy treba byť pripravený a pozorný. Všetky tieto prednosti sa dajú získať tvrdým a intenzívnym odborným tréningom.“ [1]*

Zhrnutie

Pre PrO v podstate platí to čo pre sebaobranu. Rozdiel je len v celi, motivácií a zisku. Profesná obrana v Českej republike zaberá veľkú oblasť pôsobenia, no pritom sa jej nedostáva dostatočnej profesionality a odbornosti. Ďalším problémom je veľmi málo profesionálnych inštruktorov, ktorý majú praktické skúsenosti a vedia zmysluplne, cieľavedome a efektívne pripravovať iných ľudí na konkrétny výkon práce. Obchodné spoločnosti (napr. SBS) a osoby samostatne zárobkové činné podnikajúce v komerčnej sfére bezpečnosti, by sa mali predovšetkým orientovať na kvalitu poskytovania svojich služieb. Najčastejšou príčinou vzniku PrO je odvaha spáchať protiprávny čin alebo napadnúť pracovníka SBS. *„Preto máme situácie PrO, ktoré zobrazujú danú situáciu od vzniku až po jej úspešné alebo neúspešné zakončenie. Umožňuje nám pozorovať situáciu z rôznych pohľadov a vyvieť z nej fakty a postupy, ktoré sú nutné pre jej úspešný priebeh.“ [1]* Výsledok obrannej situácie je ovplyvnený vylúčením prepada, alebo včasné rozpoznanie prepada a jeho prevedenie na priamy boj. Fázy priebehu situácie obrannej situácie sú najpodstatnejšou časťou PrO. Celkový priebeh situácie PrO trvá rádovo niekoľko sekúnd a všetko čo sa udeje medzi týmito fázami sa označuje ako situácia priebehu PrO.

3 PRACOVNÉ POZÍCIE V KOMERČNEJ BEZPEČNOSTI SÚVISIACE S PROFESNOU OBRANOU

Kapitola rieši profesné kvalifikácie zaoberajúce sa PrO a špecifikované predpokladané rizikové skupiny útočníkov, s ktorými sa pracovník PKB môže dostať do potencionálneho konfliktu.

3.1 Profesné kvalifikácie zaoberajúce sa profesnou obranou

Zobrazené sú najčastejšie profesné kvalifikácie zaoberajúce sa PrO v bezpečnostných agentúrach. U týchto kvalifikácií sú špecifikované predpokladané rizikové skupiny útočníkov s ktorými sa môže pracovník PKB v reálnom prostredí stretnúť.

3.1.1 Vrátnik

Náplň práce:

- kontrola osôb prichádzajúcich a odchádzajúcich zo stráženého objektu,
- kontrola vjazdu a výjazdu automobilov zo stráženého objektu,
- kľúčová služba - doplňujúca funkcia,
- vstup osôb je povolený na základe nahlásenia iniciál vstupujúcej osoby na vrátnici, alebo nahlásenie osoby, za ktorou osoba vstupuje do objektu. [10]

Potencionálny útočníci:

- útočník pokúšajúci sa vniknúť do stráženého objektu (areálu) pomocou násilia alebo použitím sociotechniky,
- útočník snažiaci sa poškodiť zariadenie v objekte (areálu),
- útočník spolupracujúci s teroristickými organizáciami (objekt je považovaný za kritický bod infraštruktúry alebo za strategický bod),
- deti neuvedomujúce si následky svojich činov, drogovu závislí, psychicky a mentálne narušení ľudia a bezdomovci. [10]

3.1.2 Recepční

Recepčia slúži prioritne pre informovanosť návštevníkov objektu. Je to prvé miesto kontaktu osoby s objektom. Na pozíciách by mali pracovať zamestnanci s esteticky reprezentatívnym vzhľadom a dostatočnými profesnými znalosťami v oblasti recepčných služieb. [10]

Náplň práce:

- informačná podpora pre zamestnancov a návštevníkov objektu,
- kontrola a evidencia osôb vstupujúcich do objektu,
- ohlasovanie návštev,
- preberanie poštových zásielok,
- kľúčová služba,
- úschova peňažnej hotovosti a cenností. [10]

Potencionálny útočníci:

- útočník pokúšajúci sa vniknúť do stráženého objektu (areálu) pomocou násillia ale použitím sociotechniky,
- útočník snažiaci sa poškodiť zariadenie v objekte (areálu),
- útočník spolupracujúci s teroristickými organizáciami (objekt je považovaný za kritický bod infraštruktúry alebo za strategický bod),
- deti neuvedomujúce si svoje činy, drogovu závislosť, psychicky a mentálne narušení ľudia a bezdomovci. [10]

3.1.3 Pracovník v spoločenských zariadeniach (Bouncer)

V českej republike tvoria Bounceri jedno z najväčších zastúpení v PKB. Bouncer predstavuje bezpečnostného pracovníka, ktorý chráni záujmy zamestnávateľa, bezpečnosť kolegov, bezpečnosť osôb v určitom priestore (klub, podnik), svoju bezpečnosť, udržiava poriadok a pravidlá v podniku. Hlavnou úlohou je vyviesť agresívneho návštevníka z podniku a udržanie poriadku v podniku počas spoločenských akcií.

Potencionálny útočníci:

- útočník pod vplyvom alkoholu,
- útočník vnášajúci nepovolené predmety do podniku,
- útočník obťažujúci personál a zákazníkov podniku,
- cielené útoky na Bouncera (dokazovanie a zvyšovanie ega útočníka).

3.1.4 Strážny**Rozdelenie náplne práce:**

Statická ostraha – strážny stráži konkrétny vstup alebo časť objektu, na ktorý má prehľad zo svojho statického stanoviska (pracoviska). Strážny má k dispozícii kamerový systém

objektu, ktorým môže informovať pohyblivú ostrahu v prípade nedovoleného vniknutia osoby do objektu. [10]

Pohyblivá ostraha – strážny v stanovených časových intervaloch kontroluje objekt formou obchádzky, ktoré sú elektronicky sledované. Pohyblivá ostraha predstavuje aj skupinu strážnikov, ktorú k stráženému objektu vchádzajú v pravidelných intervaloch, avšak statické pracovisko nie je umiestené vo vnútri stráženého objektu, ale objekt je kontrolovaný vzdialene pracovníkom sediacim za DPPC (dohľadové prístupové a poplachové centrum). [10]

Potencionálny útočníci:

- útočník pokúšajúci sa vniknúť do stráženého objektu (areálu), odcudziť majetok v objekte, osobné predmety návštevníkov alebo pracovníkov objektu,
- útočník snažiaci sa poškodiť zariadenie v objekte (areálu),
- útočník spolupracujúci s teroristickými organizáciami (objekt je považovaný za kritický bod infraštruktúry, alebo za strategický bod),
- útočník snažiaci sa dostať do objektu násilím skryto, alebo s využitím sociotechniky. [10]

3.1.5 Pracovník prevozu finančných hotovostí a cenín

Pracovník s funkciou vodiča obrneného vozidla je väčšinou členom posádky prepravujúci peniaze a cennosti. Každý člen posádky musí byť vybavený prostriedkami pre ochranu proti napadnutiu útočníkom (obrný sprej, elektrický paralyzér, guľová zbraň apod.). Prostriedky sa líšia podľa hodnoty prepravovanej zásielky:

- Hodnota do 100 000 Kč – uloženie v uzavretej taške, kufríku alebo schránke. Prepravu realizuje jeden zamestnanec SBS.
- Hodnota 100 000 – 500 000 Kč – uloženie v uzavretej taške, kufríku alebo schránke. Prepravu realizujú dvaja zamestnanci SBS.
- Hodnota 500 000 – 2 000 000 Kč – uloženie v bezpečnostnej batožine alebo kontajneri so zaistením proti neoprávnenému otvoreniu. Preprava sa realizuje automobilom a prevádzajú ju dvaja zamestnanci SBS.
- Hodnota nad 2 000 000 Kč – prevážaná oddelene, aby žiadna z čiastkových zásielok neprekročila hodnotu 2 000 000 Kč. [10]

Každý člen posádky prepravujúci peniaze a cennosti ma presne určené úlohy a povinnosti, ktoré musí plniť. Vo väčšine prípadov povinnosti posádky vyplývajú z podmienok poisťovní. V praxi sú tieto podmienky upravené zmluvne medzi zadávateľom a firmou prevádzajúcou prevoz, alebo prenos hotovosti a cenín. [10]

Potencionálny útočníci:

- skúsení a nebezpeční útočníci, ktorí sú dobre ozbrojení a majú bohaté skúsenosti s páchaním trestnej činnosti,
- drogový závislí ľudia a drobní zloději pokúšajúci sa o väčšiu krádež. [10]

3.1.6 Detektív v obchodnom dome

Hlavnou funkciou detektíva v obchodnom dome je odhaľovať útočníkov krádeží a chrániť zákazníkov pred negatívnym pôsobením podozrivých. Funkcia je vykonávaná pracovníkom SBS skryte väčšinou v civile. Skryte kontrolujú zákazníkov a zabraňujú krádežiam majetku, ktorý je v predajni. Vo väčších obchodných domoch je komunikácia strážneho podporovaná aj obsluhou kamerového systému. [10]

Potencionálny útočníci:

- Mladistvý, bezdomovci, sociálne slabší ľudia, drogový závislí, drobní zloději.

3.1.7 Osobný strážca (Bodyguard)

Osobný strážca chráni osobu (osoby) zákazníka pred možným napadnutím útočníkom. Ochrana osobného strážcu je vedená demonštratívnym, polo skrytým a skrytým poskytovaním ochrany konkrétnej osoby. Tento spôsob ochrany sa používa v oblastiach ochrany vládnych činiteľov, verejne známych osôb, úspešných podnikateľov, alebo osôb ktoré sú v priamom či trvalom ohrození. Služby ochrany osobným strážcom si zákazníci volia pretože im hrozí konkrétne nebezpečenstvo, alebo sa cítia ohrození. [10]

Potencionálny útočníci:

- osoby zo psychickými problémami,
- fanatické fanúšikovia,
- osoby spolupracujúce s teroristickými organizáciami (skupinami),
- útočníci, najatí konkurenciou. [10]

3.1.8 Súkromný kuriér

Súkromný kuriér vyplňuje nedostatky klasickej preprave finančnej hotovosti a cenín. Hlavný nedostatok je označenie vozidiel prepravujúce peniaze a cennosti, u ktorých je zrejme o aký typ zásielky sa jedná. Pri dostatočnej trpezlivosti ide veľmi ľahko zistiť trasu transportu, počet členov posádky obrneného vozidla a technický stav vozidla. Súkromný kuriér disponuje výcvikom obranných techník a väčšou zárukou spoľahlivosti prepravy peňazí a cenín a iných dôležitých zásielok. Kuriér prepravuje peniaze, cennosti, osoby a cenné predmety zákazníkom na určité miesto v určitý čas. Súkromný kuriér sa chová nenápadne a používa prostriedky pomocou ktorých zapadne medzi bežných ľudí a do danej lokality v ktorej sa prevoz prevádza. [10]

Potencionálny útočníci:

- útočník zo širokého spektra skupín alebo jednotlivcov páchajúcich trestnú činnosť,
- cielené prepady v závislosti od prevážajúcej zásielky,
- nedostatočné utajenie informácií,
- nekorektnosť zadávajúcej strany. [10]

3.2 Kvalifikačné štandardy súvisiacich s profesnou obranou

Česká republika je jediná krajina v Európskej únii, ktorá nemá zákon, ktorý by upravoval riadenie v oblasti komerčnej bezpečnosti. Táto situácia má dve strany. Na jednej strane sa jedná o podnikateľskú činnosť, ktorá by nemala byť obmedzovaná inými subjektmi (výkonná moc) a na druhej strane je skutočnosť, že zamestnanci bezpečnostných služieb majú veľmi nízku odbornú kvalifikáciu. [16]

Kvalifikácia je definovaná určitými kvalifikačnými požiadavkami. Požiadavky sa nazývajú spôsobilosť. Spôsobilosť predstavuje spôsob pre určité profesionálne uplatnenie skladajúce sa z jednoduchých kompetencií. Poznáme kompetencie dvojitého typu:

1. **odborná kompetencia** – určuje, čo by mal pracovník vedieť po odbornej stránke,
2. **obecná kompetencia** – určuje, čo by mal pracovník zvládať nad svoju odbornosť. Ide o zvládanie komplexov činností bez ohľadu na jeho odborné zameranie. [15]

Medzi kvalifikačné štandardy, ktoré spadajú do oblasti strážnych služieb v ČR máme päť čiastkových kvalifikácií:

- **Strážny** (kód: 68-008-E),

- **Detektív koncipient** (kód: 68-009-M),
- **Psovod bezpečnostnej služby** (kód: 68-001-H),
- **Pracovník dohl'adového a poplachového prijímacieho centra** (kód: 68-003-H),
- **Vedúci detektív** (kód: 68-002-T).

Medzi samostatnú kategóriu verejnoprávnej činnosti patrí kvalifikácia:

- **Pracovník prevozu finančných hotovostí a cenín** (kód: 68-004-H).

Keďže sa zaoberáme kvalifikáciami týkajúcimi sa profesnej obrany, podrobnejšie sa budeme venovať strážnemu, detektívovi koncipientovi a pracovníkovi prevozu finančných hotovostí a cenín.

3.2.1 Strážny (kód: 68-008-E)

Pozícia pracovníka strážneho v ČR sa radí medzi jedno psychicky náročnejšie povolanie, ale bohužiaľ platové ohodnotenie tomu nezodpovedá. Pracovníci ostrahy/ strážny sú mnoho krát nútení riešiť krajne nepríjemné situácie, konflikty a zaisťovať bezpečnosť a funkčnosť na svojom pracovisku. Ľudia, ktorý sa rozhodli pracovať pre SBS, je ich dôvodom zlá finančná situácia, alebo sa v nej zamestnávajú študenti (brigádnici). Úroveň a kvalita SBS by sa mohla zlepšiť, len v prípade zvýšenia mzdy, vyššej profesionality, absolvovaním psychologických vyšetrení pre danú kvalifikačnú činnosť, zvýšením profesionality a organizácie práce.

Podmienky kvalifikačných štandardov strážneho:

- prevádzanie ochrany a ostrahy majetku a osôb,
- obsluha technických bezpečnostných systémov,
- uplatňovanie zásad súčinnosti so zložkami integrovaného záchranného systému, hlavne s Políciou ČR a vymedzenými osobami,
- aplikovanie právnych základov bezpečnostnej činnosti,
- **kontrola osôb a vozidiel na vrátnici a bránach,**
- **kontrolná činnosť v strážených objektoch,**
- **dozor v objektoch a na verejných priestranstvách,**
- **prevádzkovanie jednoduchých úkonov k zaisteniu a obnovení bezpečnosti a k zníženiu straty na majetku a zdraví osôb,**
- **používanie vecných bezpečnostných prostriedkov,**

- *popis pravidiel postupu daného vecného prostriedku a predviest' v modelovej situácii spolu zo zásadami komunikácie),*
- vedenie dokumentácie o ostrahe, kontrolách a poskytnutých službách. [17]

3.2.2 Detektív koncipient (kód: 68-009-M)

Pre získanie čiastkovej kvalifikácie detektív koncipient je nutné vykonať skúšku a splniť kritéria vedomostí a schopností v oblasti:

- orientácia v základných právnych normách a ustanoveniach s dôrazom na bezpečnostnú právnu problematiku a ochranu osobných údajov,
- pripravenosť k uplatňovaniu základných foriem a metód súkromnej detektívnej činnosti a ich praktickému naplňovaniu,
- **ovládanie zásad obsluhy základných prostriedkov a pomôcok súkromnej detektívnej činnosti,**
 - *preukázanie znalosti použitia osobných obranných prostriedkov,*
- dokumentovanie a vyhodnocovanie informácií, ich vedenia a príprav k predaniu klientovi,
- pripravenosť k využitiu informatiky. [18]

Nedostatky:

- detektív **koncipient** nie je korektné pomenovanie. Koncipient v preklade znamená pomocník, čo detektív v žiadnom prípade nie je,
- spomínané zásady obsluhy základných prostriedkov, nie sú presne špecifikované, takže nevieme o čo sa jedná,
- do kvalifikácie detektív koncipient sa zaraďuje aj osobná ochrana (Bodyguarding). Osobná ochrana s detektívom nemá nič spoločné! Na osobnú ochranu sú kladené úplne iné požiadavky a nároky, ako na detektíva.

Toto sú všetko veľmi podstatné nedostatky, ktoré sú neustále prehliadané.

3.2.3 Pracovník prevozu finančných hotovostí a cenín (kód: 68-004-H)

Pre získanie kvalifikácie pracovník prevozu finančných hotovostí a cenín je nutné vykonať skúšku a splniť kritéria vedomostí a schopností v oblasti:

- aplikovanie právnych základov súkromnej bezpečnostnej činnosti,
- defenzívne riadenie vozidla v súlade so zákonmi o cestnej premávke,

- vykonávanie ozbrojeného doprovodu osôb a dopravných prostriedkov pri preprave peňazí a cenín,
- ochrana a ostraha bankových objektov a transportov,
- obsluhovanie jednoduchých mechanických a elektronických zabezpečovacích, poplachových a požiarnych signalizácií a kamerových systémov,
- obsluhovanie a používanie optických, signalizačných a komunikačných prostriedkov určených k ostraha objektu a osôb,
- **vykonávanie zásahových akcií pri narušení bezpečnosti chránených objektov, zadržanie narušiteľov a zaistovanie miesta činu s použitím vecných bezpečnostných prostriedkov a zbraní,**
 - o *zadržať osobu pri trestnom čine alebo bezprostredne potom, kedy ohrozila bezpečnosť zásielky a jej doprovodu,*
- uplatňovanie zásad spolupráce so zložkami integrovaného záchranného systému, hlavne s Políciou ČR a vymedzenými osobami,
- komplex zaistovania obsluhy bankových automatov,
- vedenie dokumentácie o priebehu služby a mimoriadnych udalostiach. [19]

Prevádzanie skúšok pozostáva z jednotlivých bodov, písomnej časti, ústnej časti a praktickej časti. O prevedenej skúške sa vytvára záznam o priebehu skúšky a protokol o skúške.

Celé skúšky sú orientované len na teoretickú časť, pričom väčšina otázok je smerovaná na legislatívu a právne záležitosti. Kritéria taktickej činnosti hlavne v oblasti profesnej obrany vo všetkých spomínaných kvalifikáciách chýbajú. Okrem taktického aspektu je zanedbaný aj psychický aspekt, ktorý ani jeden zo štandardov nerieši. Preto v praxi títo pracovníci vo väčšej miere zlyhávajú.

Obecne je systém vzdelania v oblasti súkromných bezpečnostných službách nedostatočný. Je potrebné modifikovať systém vzdelávania v oblasti kvalifikácií strážny, detektív koncipient a pracovník prevozu finančných hotovostí a cenín napr. :

- pridať požiadavky na profesnú obranu, fyzickú a psychickú pripravenosť,
- nevenovať väčšinu školenia len právnej problematike,
- pre detektívov povoliť napr. možnosť vstupovať do policajných databáz,
- vytvoriť špeciálne zostavený psychologický test pre príjem pracovníkov do profesionálnych kvalifikácií zaoberajúcich sa profesnou obranou,
- zaviesť praktické cvičenia.

3.2.4 Skutočná pripravenosť v praxi

V praxi sa málo kedy stretávame s pracovníkmi bezpečnostných služieb, ktorí majú absolvovaný kvalifikačný štandard teda odbornú spôsobilosť. Bezpečnostné agentúry požadujúce pri prijímaní nových pracovníkov okrem minimálneho požadovaného vzdelania a čistého výpisu z registra trestov uvádzajú, že preukaz o odbornej spôsobilosti je výhodou, ale nie nutnosť. Taktiež je málokedy kladený dôraz na zdravotnú spôsobilosť, ktorú tiež mnohé bezpečnostné agentúry neriešia. Preto so sa veľkej miere na tieto pracovné pozície hlásia študenti a dôchodcovia, čím profesionalita klesá na najnižšiu možnú úroveň. Pre bezpečnostné agentúry po finančnej stránke je výhodné prijímať brigádnikov za minimálnu mzdu, no na druhej strane sa poskytujúce služby agentúr stavajú neprofesionálne.

3.2.5 Porovnanie so Slovenským zákonom o súkromnej bezpečnosti

Činnosť súkromných bezpečnostných služieb na území Slovenskej republiky je upravená zákonom o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti, č. 473/2005. Zákon okrem úpravy poskytovania služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti, upravuje aj štátny dozor Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a kontroly Policajným zborom. Spomínaný zákon obsahuje podmienky týkajúce sa odbornej spôsobilosti pre výkon činností uvedených v zákone. Odbornou prípravou sa rozumie výkon strážnej služby a príprava na výkon detektívnej služby. Odborná spôsobilosť je definovaná dvoma typmi preukazov o odbornej spôsobilosti, ktoré závisia na druhu vykonávanej skúšky a to:

- S – pre osoby poverené výkonom fyzickej ochrany a pátrania,
- P – pre osoby poverené výkonom fyzickej ochrany, pátrania, odbornej prípravy a poradenstva pre prevádzkovateľov bezpečnostných agentúr. [20]

Skúšku pre preukaz typu S a P nemusí absolvovať osoba, ktorá spĺňa požadované vysokoškolské vzdelanie v študijnom obore právo alebo v oblasti bezpečnostných služieb.

Podrobnosti odbornej prípravy ustanovuje vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 634/2005 zberky zákonov.

Štruktúra a obsah odbornej spôsobilosti typu S:

- právna problematika,
- kriminalistika,
- teória, taktika, praktický výcvik (služobné zásahy),
- zdravotná, požiarna a ostatná príprava. [21]

Štruktúra a obsah odbornej spôsobilosti typu P:

- právna problematika,
- kriminalistika,
- teória, taktika, praktický výcvik (služobné zásahy),
- zdravotná, požiarna a ostatná príprava,
- manažment. [21]

Okrem toho, že na Slovensku sú služby súkromnej bezpečnostnej činnosti podriadené zákonom, tak problémy, ktoré vznikajú v bezpečnostných agentúrach v Českej republike sú zhodné aj na Slovenskej strane.

Zhrnutie

Kvalifikačné štandardy by mali prispievať k zvýšeniu profesionality v bezpečnostných službách. Okrem profesionality služieb by mali poukazovať na zodpovednosť a dostatočnú prevenciu, ktorá vedie k redukcii (minimalizácii) bezpečnostných rizík a tým redukovať škody na majetku a zdraví osôb. **Veľký nedostatok spomenutých kvalifikačných štandardov je takmer nulové zameranie na riešenie situácií PrO, na fyzické požiadavky pre výkon služby a hlavne psychickú pripravenosť pracovníka.** Je potrebné modifikovať spôsob odbornej prípravy v oblasti bezpečnostných služieb. Zameriavať sa viac na praktickú prípravu. Upraviť testy a spôsob prevádzania skúšok. Zvýšiť komunikáciu a podporu s Políciou ČR.

II. PRAKTICKÁ ČASŤ

4 CIELE, HYPOTÉZY A METODIKA VÝSKUMU

4.1 Stanovenie pracovných hypotéz

Predpokladá sa, že v priemysle komerčnej bezpečnosti je málo pracovníkov, ktorý majú absolvovaný kurz profesnej obrany.

Predpokladá sa, že väčšina pracovníkov bezpečnostných agentúr zaoberajúcich sa ochranou majetku a osôb nemajú absolvovanú odbornú spôsobilosť a kvalifikačný štandard - Strážny (kód: 68-008-E).

Predpokladá sa, že kvalifikačné štandardy zaoberajúce sa profesnou obranou neriešia dostatočne praktické zručnosti v oblasti profesnej sebaobrany a celkovej fyzickej a psychickej prípravy.

Predpokladá sa, že väčšina pracovníkov profesnej obrany nevie správne aplikovať obrané techniky, techniky zadržania a používanie obranných a prostriedkov.

Predpokladá sa, že väčšina bezpečnostných agentúr zamestnáva viac neskúsených a neškolených brigádnikov než osoby s odbornou praxou.

4.2 Metodika výskumu

Metodika výskumu bude využívať kvalitatívne metódy. Prvou etapou práce bolo stanovenie hlavnej problematiky a otázky spojené s ňou. Druhou etapou bolo získať dostatok materiálov, presné informácie a súčasnú koncepciu a metodiku vedenia profesnej obrany v PKB. Keďže sa problematikou PrO zaoberá len málokto, musel som vychádzať zo svojich osobných dlhoročných znalostí a skúseností z rôznych bojových umení, bojových systémov, nadobudnutých vedomostí počas môjho štúdia na Univerzite a práce vo viacerých bezpečnostných agentúrach. K dosiahnutiu relevantne kvalitného výskumu som okrem osobných skúseností využil aj konverzácie s inštruktormi profesnej obrany štátnej Polície Slovenskej republiky a osobne konverzácie s manažérmi bezpečnostných agentúr pôsobiacich v Zlínskom kraji a na území Slovenskej republiky.

4.2.1 Metóda dotazovania

Informácie boli získané pomocou osobne riadených rozhovorov s manažérmi bezpečnostných agentúr v Zlínskom kraji, ďalej inštruktormi profesnej obrany štátnych zložiek a s členmi skúšobnej komisie pre čiastkové kvalifikačné štandardy. Tento spôsob zberu

informácií a dát som zvolil preto, aby som mal čo najväčšie pokrytie šetrenia v tejto oblasti a taktiež z dôvodu, že dotazník nemá dostatočnú informačnú návratnosť, ako osobná konverzácia.

Opýtaných bolo 30 bezpečnostných agentúr z toho 8 z oblasti Zlína a Otrokovic a ostatné agentúry boli z oblasti Brna, Ostravy a Prahy, ktoré boli oslovené pomocou emailu. Iba 14 agentúr bolo ochotných spolupracovať a odpovedať na kladené otázky.

4.2.2 Metóda pozorovania

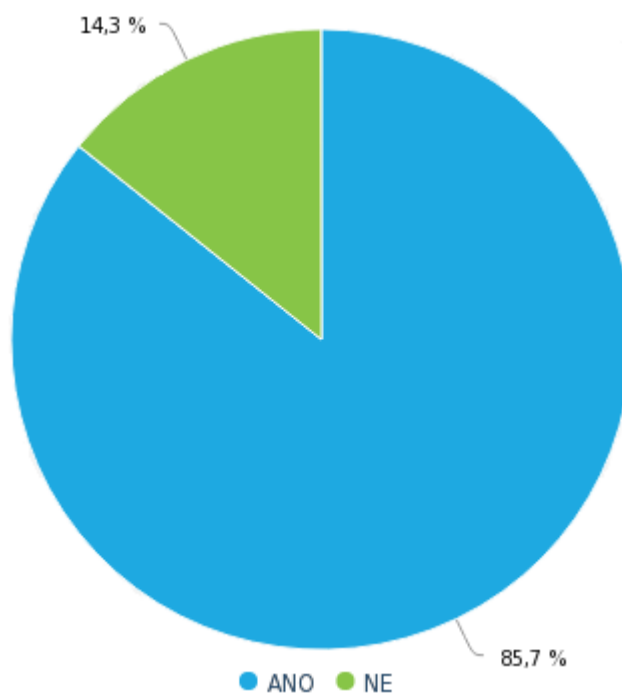
Metóda pozorovania je jedným z hlavných spôsobov, ako poznať psychické javy a jednania iných ľudí pri rôznych situáciách. Touto metódou som mohol analyzovať psychologické a akčné (fyzické) prejavy skúmaných osôb (pracovníci PKB zaoberajúcich sa PrO). Išlo hlavne o analýzu činnosti a správania sa jednotlivcov v bežných situáciách profesnej obrany. Z vlastných skúseností a činnosti v nemenovaných bezpečnostných agentúrach som mohol na základe systematického pozorovania zhodnotiť znalosti a zručnosti pracovníkov z hľadiska profesnej obrany.

4.2.3 Analýza a kompilácia informácií

Získane informácie boli spracované pomocou štatistického spracovania výsledkov do grafov, ktoré sú uvedené nižšie. Bol využitý systém škálovania odpovedí na kladené otázky, aby sme sa vyvarovali subjektívnym názorom. Na základe výsledkov zberu dát a informácií bola potvrdená potreba aplikácie základného štandardu profesnej obrany pre pracovníkov PKB. Pomocou grafov sú vyobrazené hlavné otázky, ktoré majú odpovedať na stanovené hypotézy tejto práce. Ostatné kladené otázky bezpečnostným agentúram sú zobrazené v prílohe.

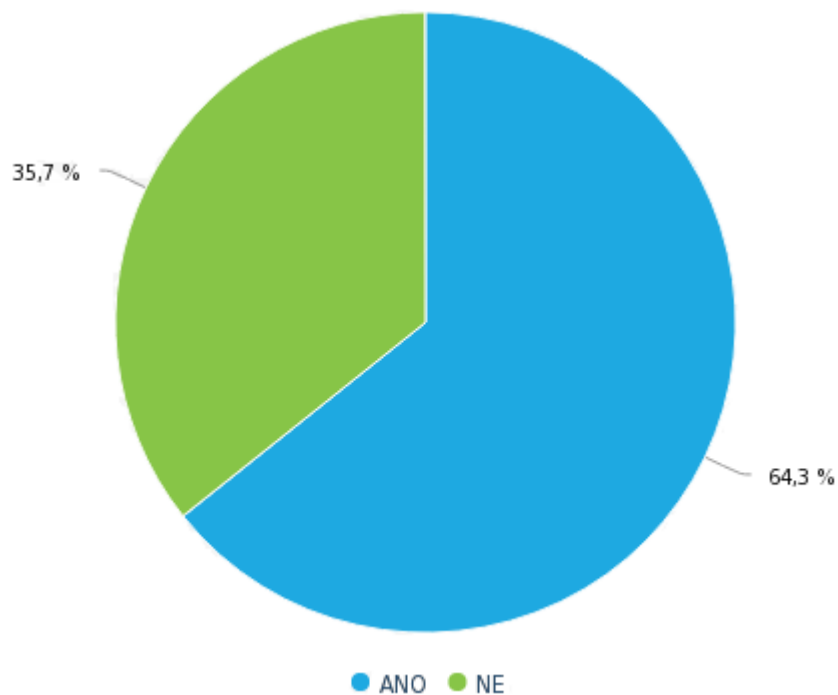
Výsledky z osobných rozhovorov napomohli k verifikácii hypotéz. Všetky hypotézy sa overili ako pravdivé. Na otázku „*Sú vaši zamestnanci školení v profesnej obrane?*“ odpovedalo 85,7 % respondentov „*Áno*“. Bohužiaľ tento údaj nie je možné hodnotiť, pretože veľká časť bezpečnostných agentúr sa chcela ukázať v dobrom svetle, pričom pravda je polemizujúca. Bezpečnostné agentúry vo veľkej miere zanedbávajú kvalitné a odborné školenia svojich zamestnancov na úkor zníženia svojich nákladov.

1. Sú vaši zamestnanci školení v profesnej obrane?



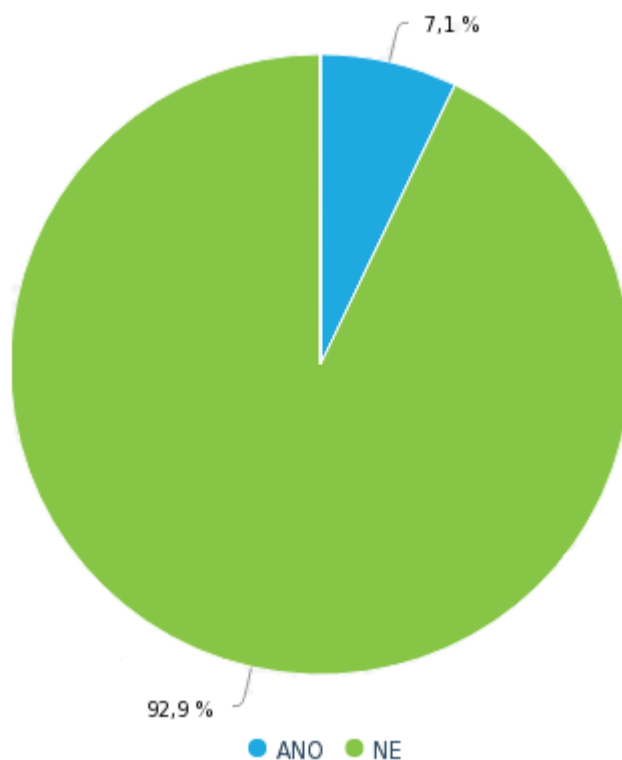
Graf 1. Grafické zobrazenie 1 [vlastný zdroj]

2. Vyžaduje vaša firma od nových pracovníkov splnenie profesných kvalifikácií napr. Strážny (68-008-E)?



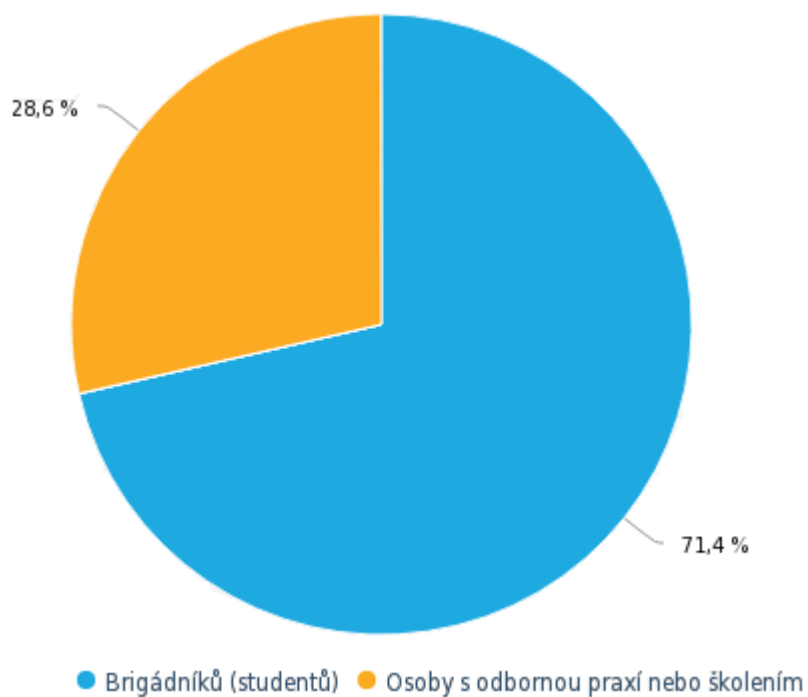
Graf 2. Grafické zobrazenie 2 [vlastný zdroj]

3. Myslíte si, že kvalifikačné štandardy zaoberajúce sa profesnou obranou (napr. Strážny) sú dobre nastavené z hľadiska praktických zručností a skúseností?



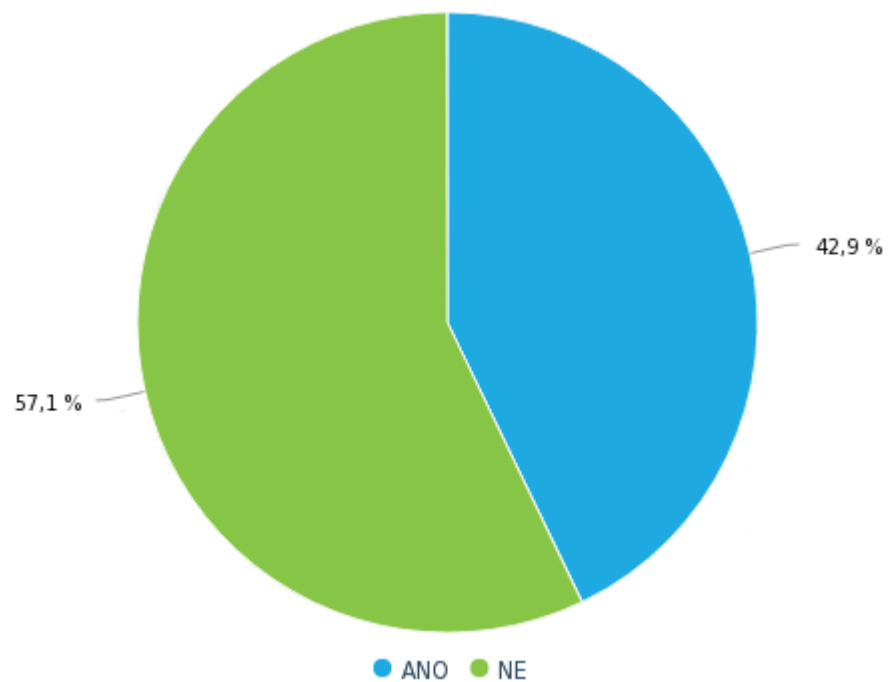
Graf 3. Grafické zobrazenie 3 [vlastný zdroj]

4. Preferujete zamestnávanie?



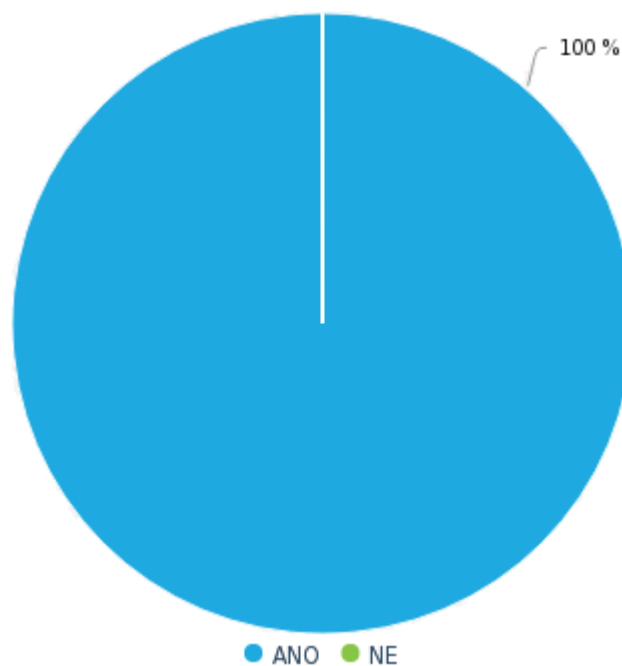
Graf 4. Grafické zobrazenie 4 [vlastný zdroj]

5. Majú pracovníci (zaoberajúci sa PrO) vašej agentúry znalosti v aplikácií obranných techník, techník zadržania a v používaní obranných a prostriedkov.



Graf 5. Grafické zobrazenie 5 [vlastný zdroj]

6. Uvítali by ste povinnosť splnenia základného štandardu profesnej obrany (teoretické, fyzické, psychické a technické požiadavky), ako kritérium prijatia do zamestnania?



Graf 6. Grafické zobrazenie 6 [vlastný zdroj]

5 CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU

Súčasný stav PrO je interpretovaný veľkou neprofesionalitou, spôsobenú nedostatočnou teoretickou a praktickou prípravou zamestnancov a prevádzkovateľov bezpečnostných služieb. Chýbajúci zákon v oblasti PKB ma svoj negatívny vplyv na celkové pôsobenie SBS v komerčnej sfére. PrO nemá žiadnu pevnú formu, alebo základný štandard, ktorý by splňoval minimálne nároky a požiadavky na zamestnancov s profesnou kvalifikáciou zaoberajúcou sa PrO.

5.1 Hlavné problémy profesnej obrany

Profesionalita – nedostatočná teoretická a praktická príprava v PrO sa odráža takmer v každej bezpečnostnej agentúre. Pri riešení situácií PrO si zamestnanec nemôže dovoliť konania, ako pri bežnej sebaobrannej situácií. Musí sa prikladať dôraz na správne vyhodnotenie situácie a spoločenské prostredie (*čo je vhodné a čo nie*) a podľa toho konať.

Odborná spôsobilosť – v tejto oblasti odborná spôsobilosť neposkytuje dostatočné vzdelanie v oblasti PrO. Teoretické a praktické prevedenie skúšania nie je vhodne nastavené a nemá žiadnu výstupnú efektívnosť.

Finančný aspekt – jeden z hlavných aspektov, ktorý domotivuje zamestnancov, aby sa vo svojej činnosti zlepšovali a rástli. Pozícia pracovníka ostrahy alebo strážneho sa radí v Českej republike medzi jedno zo psychicky náročnejších povolání, ale platové ohodnotenie 60 Kč/hod. tomuto nijako neodpovedá. Z tohto dôvodu nemôže zamestnávateľ žiadať žiaden solídny výkon od svojho zamestnanca. Pracovníci ostrahy, ktorý sú mnohokrát nútení riešiť krajne nepříjemné situácie, konflikty a zabezpečovať bezpečnosť a plynulú funkčnosť na svojom pracovisku sú minimálne ohodnotení. Takýto zamestnanec nebude mať tendenciu sám seba rozvíjať. Vyššia mzda sa prejaví na zvýšenej efektívite a zároveň na znížení sťažností a vzniku konfliktov. Strážny, ktorý dostávajú 100 Kč/hod. majú úspešnosť 5-7% z danej ceny klienta, a strážny majúci 150 Kč/hod. a vyššie, majú úspešnosť až 40% z ceny! Drahšie stráženie je tak samozrejme oveľa efektívnejšie a v dôsledku sa zamestnávateľovi viac oplatí. [22]

Vzdelanie – viac ako polovica pracovníkov v Českej republike absolvovali nejaký odborný kurz. Väčšina absolvovalo kurzy vo svojom voľnom čase a na svoje vlastné náklady. Najčastejšie absolvované vzdelávacie kurzy boli strelecký kurz a kurz sebaobran. Pracovníci PKB by aj uvítali vzdelávacie kurzy v rámci profesnej obrany, ale z finančných alebo

zdravotných dôvodov nie sú schopný toto školenie podstúpiť. Ďalším problémom je, že bezpečnostné agentúry nie sú ochotné v rámci pracovnej doby alebo mimo pracovnú dobu zabezpečiť kvalitné a profesionálne školenie v oblasti profesnej obrany.

Spoločenské prostredie – spoločnosť nedokáže prijať pracovníkov bezpečnostných služieb, ako dôležitú súčasť verejnej ochrany. Neustále opovrhovanie a nerešpektovanie významu pracovníkov v oblasti ochrany majetku a osôb smeruje k stálym konfliktom. Tento problém vzniká hlavne vďaka tomu, že bezpečnostné služby zamestnávajú ľudí (*dôchodcovia, študenti*), ktorí fyzicky a psychicky pôsobia nedostatočne. Verejnosť ich preto berie na ľahkú váhu a neprejavuje k nim žiaden rešpekt ani úctu. Dnešná doba, ktorá je charakteristická bezpečnostnými krízami, ako je napríklad utečenecká kríza vynucuje zaplátať diery, ktorú nie sú schopné pokryť bezpečnostné zložky štátu. Preto na scénu prichádza priemysel komerčnej bezpečnosti, ako jediná možnosť, ako túto dieru zaplátať. Preto sa stáva PKB neodlučiteľnou súčasťou bezpečnejšieho života nás všetkých.

Obavy z postihu za neoprávnenú obranu – pracovník PKB rieši situácie profesnej obrany jedine v súlade so súčasným trestným zákonníkom č.40/2009, podľa §29 Nutná obrana. Tým je možné sa brániť silnejšie a účinnejšie, než hroziaci útok. Nejde o nutnú obranu, ak obrana je vcelku zjavne neprimeraná spôsobu útoku. ***Takže nejde o žiadnu neprimeranosť***, ako neustále médiá naznačujú, ale naopak, ***ide o správne vyžadovanú a povolenú neprimeranosť***. Hoci zákon umožňuje oprávnené a účinne sa brániť, no na druhej strane dáva príležitosť k nesprávnemu výkladu zo strany štátnych zástupcov a sudcov. Preto táto právna úprava poskytuje obrancovi nulovú právnu istotu. Ak aj sú priame dôkazy o predchádzajúcom protiprávnom napadnutí útočníkom môže byť obranca obvinený, v prípade odsúdený, ak sa prokurátorovi či sudcovi bude jeho obrana zdať celkom zjavne neprimeraná útoku. Všetko závisí len na tom, aký bude mať názor štátny zástupca alebo sudca na právnu vec a dôkazy. [23]

6 NÁVRH OBSAHU ZÁKLADNÉHO ŠTANDARDU PROFESNEJ OBRANY

Obsah základného štandardu profesnej obrany pozostáva zo štyroch hlavných častí (kvalifikačných požiadavkov), ktoré tvoria ucelený komplex. Cieľom tohto štandardu nie je len rozvíjať jedinca z hľadiska profesnej obrany, ale hlavne vytvoriť základnú (minimálnu) profesnú úroveň znalostí a skúseností pre výkon profesnej obrany. Tento základ by mali absolvovať a splniť všetky profesné kvalifikácie zaoberajúce sa profesnou obranou v priemysle komerčnej bezpečnosti. Po splnení tohto minima (základného štandardu), každá jednotlivá kvalifikácia, pokračuje v nadväzujúcej odbornej príprave pre výkon ich profesnej činnosti.



Obr. 4. Hlavné časti základného štandardu profesnej obrany [vlastný zdroj]

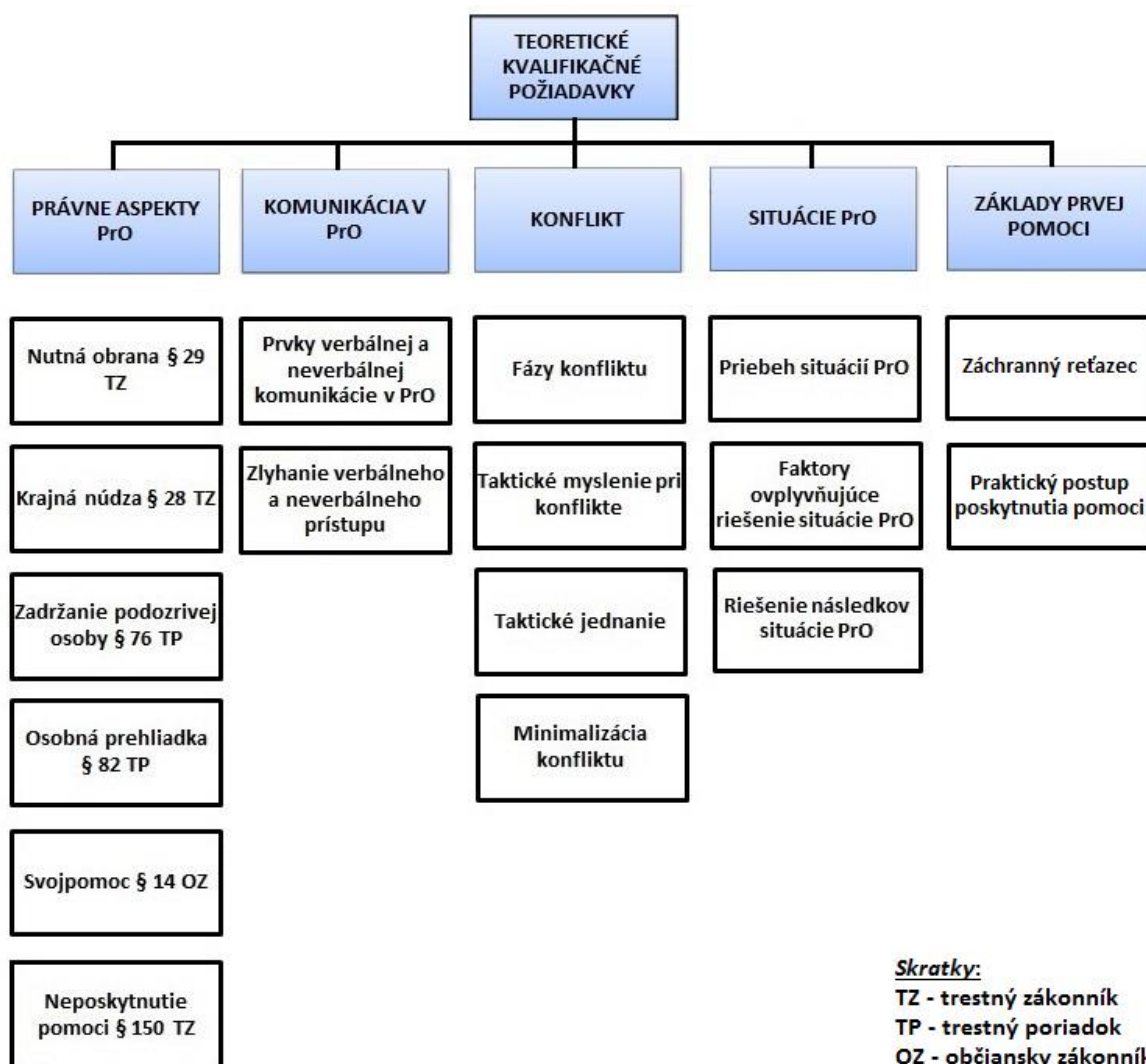
Štandard bol vytvorený tak, aby spĺňal parametre pre využitie v reálnych situáciách profesnej obrany. Preto obsahuje:

- **Skúsenosti a znalosti**, ktoré pracovníkovi profesnej obrany umožnia úspešne vyriešiť situácie PrO, zvýšiť svoju vlastnú bezpečnosť a prioritne zlepšiť kvalitu služobnej činnosti.
- **Cvičebné metódy a postupy**, ktorými pracovník PrO môže pohotovo a automaticky reagovať na meniacu sa situáciu a podmienky počas služobnej činnosti.

- **Komunikačnú a psychologickú prípravu**, ktorá je nutná pre riešenie konfliktov a stresových situácií, ktoré táto práca prináša.
- **Techniky**, ktoré nie sú pohybovo zložité a dajú sa ľahko zapamätať a aplikovať.
- **Techniky**, ktoré sú zvládnuteľné pre všetky kategórie zamestnancov (ženy, muži, starší, mladší).
- **Techniky**, ktoré sú prispôsobené skutočným podmienkam reálnej situácie.
- **Techniky**, ktoré sú preverené 19 ročnými skúsenosťami v oblasti bojových umení a sebaobrany.

6.1 Teoretické kvalifikačné požiadavky

Teoretické požiadavky sú základným pilierom profesnej obrany. Je nutné, aby bol pracovník zoznámený so zásadami a možnosťami profesnej obrany.



Obr. 5. Schéma teoretických kvalifikačných požiadavkov [vlastný zdroj]

Právne aspekty predstavujú súbor zákonov, noriem a právnych ustanovení, ktoré majú vymedziť hranicu medzi prijateľným právnym jednaním a protiprávnym jednaním. Plné znenie uvedených zákonov obsahuje teoretická časť práce.

Komunikácia v PrO delíme do dvoch oblastí a to verbálnu a neverbálnu. „*Podstatným prvkom verbálnej komunikácie je dobrá slovná zásoba a jej konštruovanie do viet. Komunikáciu prispôsobujeme tak, aby jej človek jasne a zreteľne rozumel. Do verbálnej komunikácie radíme napr. výšku a tón hlasu. Neverbálna komunikácia nám vysielala viac hodnotiacich signálov, ako hovorené slovo. Pomocou týchto signálov môžeme zistiť skryté emócie u útočníka, či niečo neskryva alebo klame. Medzi prvky neverbálnej komunikácie radíme:*

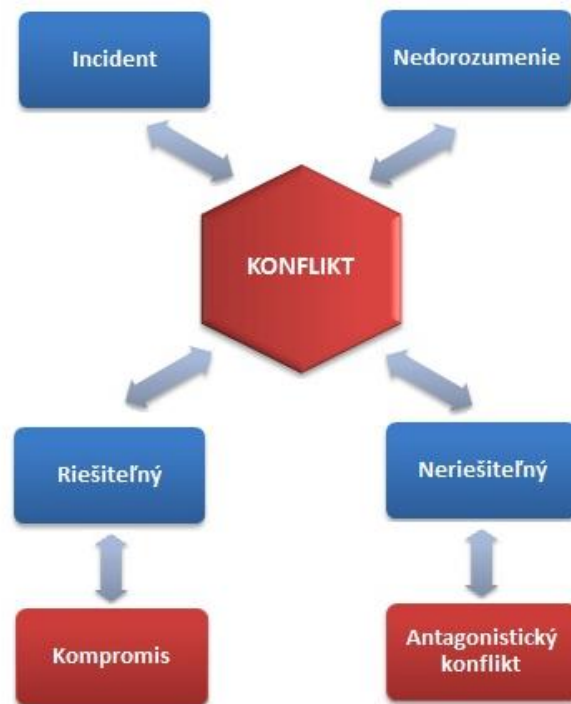
- *proxemiku (vzdialenosť),*
- *mimiku (pohyby tváre),*
- *gestiku (pohyby rúk, nôh, hlavy),*
- *posturiku (postoj tela).“ [1]*

Zlyhanie verbálneho a neverbálneho prístupu nastáva, ak pri riešení situácie profesnej obrany zlyhá komunikácia a prechádzame do fázy fyzického napadnutia sa pracovník dostáva do konfliktnej situácie profesnej obrany. Táto situácia je zobrazená v schéme bojových situácií (Obr. 7). [27]

Konflikt

Fázy konfliktu:

1. ***prvá fáza*** - konfliktná situácia predchádza incidentom (nehoda bez významných následkov) alebo nedorozumením (konflikt je len zdanlivý),
2. ***druhá fáza*** - samotný konflikt sa formuje do dvoch rovín riešiteľnej alebo neriešiteľnej roviny,
3. ***tretia fáza*** - riešiteľný konflikt vyúsťuje do kompromisu (ideálne riešenie neexistuje, vzniká dohoda). Neriešiteľný konflikt vyúsťuje do antagonistického konfliktu (úspech je podmienený potupou druhého, neexistuje teoretické riešenie).



Obr. 6. Fázy konfliktnej situácie [1]

Taktické myslenie pri konflikte je založené na dvoch základných mentálnych funkciách. Prvá funkcia je **prijatie informácie** a druhá **spracovanie informácie**. [27] Výsledkom taktického myslenia je voľba optimálneho riešenia situácie. Na základe analýzy (*hodnotenie*) a syntézy (*porovnanie*) prijatých informácií formujeme výsledné čo najefektívnejšie riešenie konfliktnej situácie. Vzniká celok (*reľazec*) založený na technických, teoretických, fyzických a psychických zručnostiach. [27]

Taktické jednanie pri konflikte:

- analýza situácie,
- predvídanie a odhad síl útočníka,
- odhad svojich vlastných síl a možností,
- využitie dostupných obranných prostriedkov,
- dostatočná spolupráca s okolím. [27]

Minimalizácia konfliktu:

- **vnímanie** (vidím, cítim, počujem) – situácia je nejasná,
- **rozoznávanie** – rozoznanie konkrétneho nebezpečia,
- **rozhodovanie** – na základe skúseností,

- **realizácia rozhodnutia** – technicko-taktické rozhodnutia na základe fyzickej a psychickej kondície,
- **úspech** – podmienení predošlými bodmi. [27]

Situácie PrO „zobrazujú danú situáciu od vzniku až po jej úspešné alebo neúspešné zakončenie. Umožňuje nám pozorovať situáciu z rôznych pohľadov a vyviesť z nej fakty a postupy, ktoré sú nutné pre jej úspešný priebeh.“ [1] Pre pracovníka PrO je najpodstatnejšie, aby ovládal a porozumel vývoju obrannej situácie, prostriedkami riešenia situácie PrO (Obr. 7) a celkový vývoj bojových situácií od začiatku až po jej zakončenie (Obr. 8).

Základy prvej pomoci definujú súbor úkonov smerujúcich k okamžitému obnoveniu obehu okysličenia krvi v prípade zlyhania základných životných funkcií jedinca.

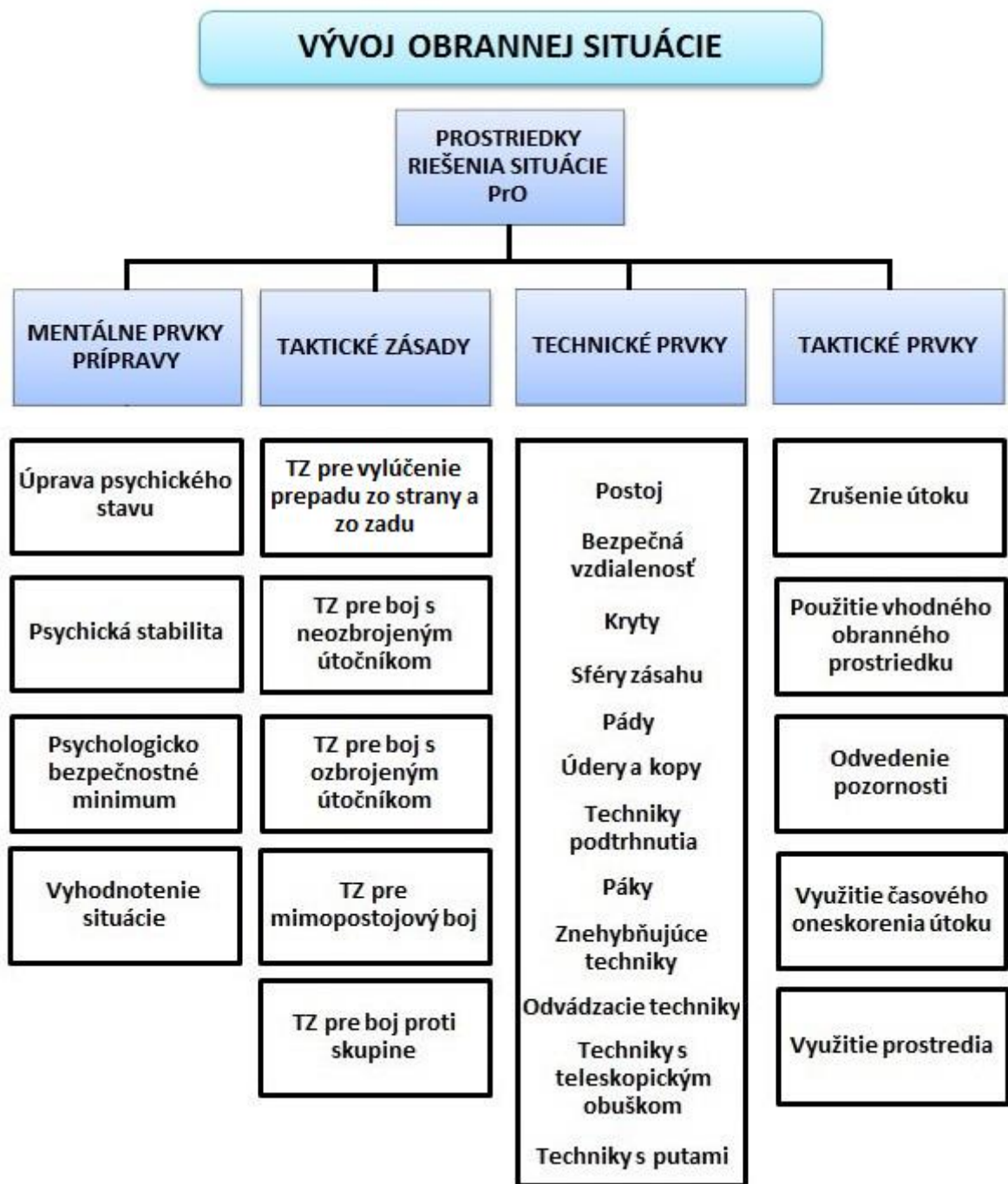
Záchranný reťazec:

1. Porucha vedomia - diagnostika, zahájenie neodkladnej resuscitácie až do príchodu zdravotnej záchranej služby (ďalej len ZZS).
2. Volat' 155 (112).
3. Príchod a prebranie ZZS.
4. Po stabilizácii stavu transport postihnutého.
5. Prevzatie pacienta do zdravotného zariadenia.

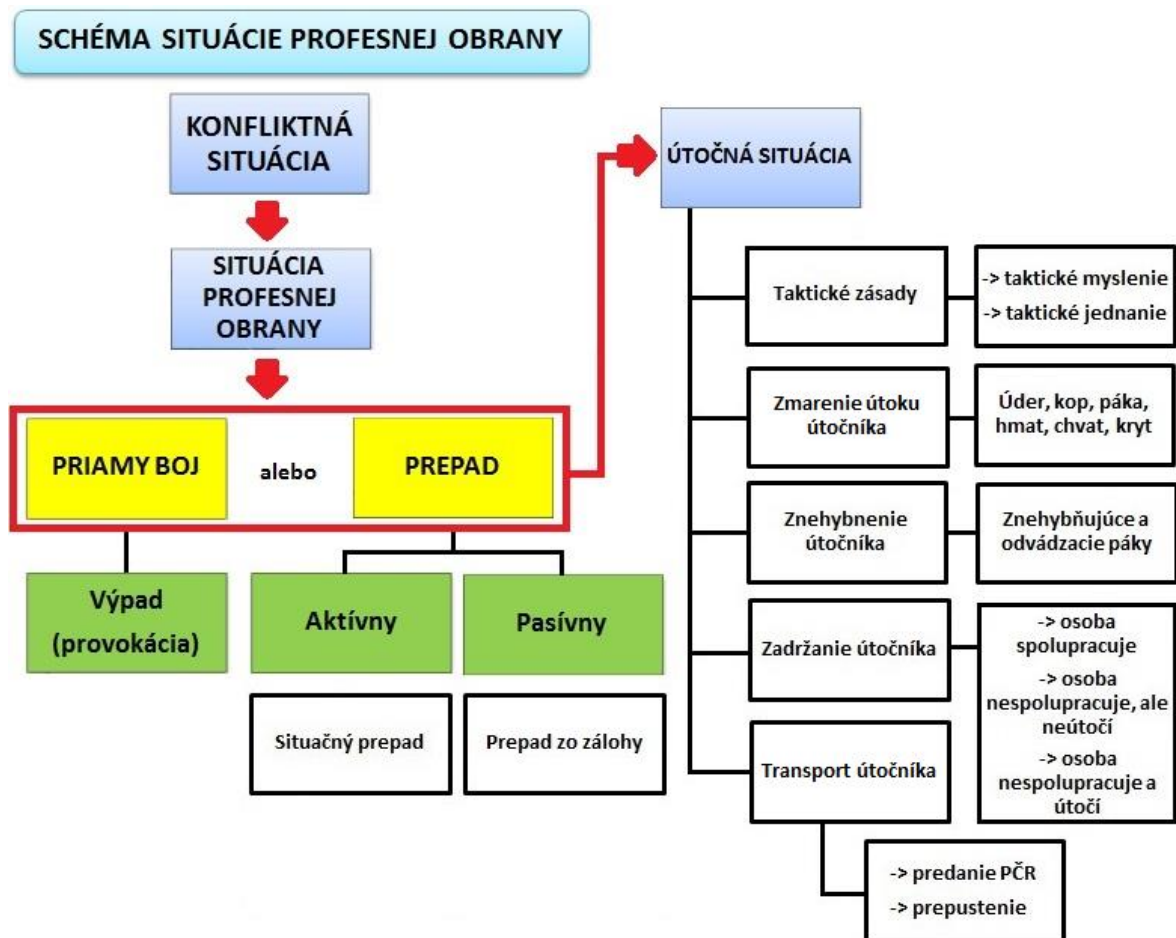
Praktický postup:

Postihnutý je v bezvedomí so zástavou dýchania a srdčej činnosti:

1. Ak sme sami, opustíme postihnutého a rýchlo telefonujeme na ZZS (155). Vrátime sa a zahájime kardiopulmonálnu resuscitáciu.
2. Nepriama masáž srdca s umelým dýchaním.
3. **POMER 30: 2.**
4. Obnovenie srdcovej akcie a dýchania:
 - zotavovacia poloha,
 - protišokové opatrenia.



Obr. 7. Vývoj obrannej situácie [vlastný zdroj]



Obr. 8. Schéma situácie profesnej obrany [vlastný zdroj]

6.2 Psychické kvalifikačné požiadavky

Psychické požiadavky majú v profesnej obrane zásadný význam. V PrO sa prejavuje odolnosť jedinca ako schopnosť asertívne vyjednávať, presadiť sa a ochrániť svoje záujmy a záujmy zamestnávateľa, čeliť nebezpečenstvu, prevádzať rýchle a správne rozhodnutia pod stresom, mať odvahu uskutočniť svoj úmysel, byť schopný fyzicky ublížiť útočníkovi a pod. Hoci môže byť útočník či obranca dobre kondične vyspelý, technicky dobre vyba-vený, ale ak v rozhodujúcom situačnom momente psychicky zlyhá, nijaké predtým spomínané prednosti nepomôžu. Musíme si uvedomiť, že psychická príprava v PrO je dôležitá pre úspešné riešenie situácie profesnej obrany. Psychickým stavom je ovplyvnený výsledok bojového stretu z 80%, zvyšných 20% pripadá na techniku, taktika, operácia a prevencia. Jednoducho povedané 80% boja je mentálna záležitosť a zvyšných 20% je fyzická záležitosť. Z tohto dôvodu sú psychické požiadavky na pracovníka PrO nevyhnutnou súčasťou tohto štandardu.

6.2.1 Problematika psychotestov

V prvom rade treba spomenúť že priemysel komerčnej bezpečnosti nevyžaduje absolvovanie psychotestov u zamestnanca bezpečnostnej služby a to nie len v Českej republike, ale aj na Slovensku. Pre činnosť zamestnanca sa vyžaduje len zdravotná spôsobilosť. S psychologickým vyšetrením sa počíta len vtedy, ak budú existovať určité pochybnosti o zdravotnej spôsobilosti danej osoby.

Psychotesty sa vykonávajú formou psychologického vyšetrenia uchádzača. Cieľom je zistiť úroveň psychickej spôsobilosti v danom funkčnom zaradení. Vyšetrenie sa realizuje psychologickými štandardizovanými testami:

- osobnostnými - dotazník (forma projektívnych metód),
- pozorovania,
- psychodiagnostického rozhovoru,
- prístrojovej techniky.

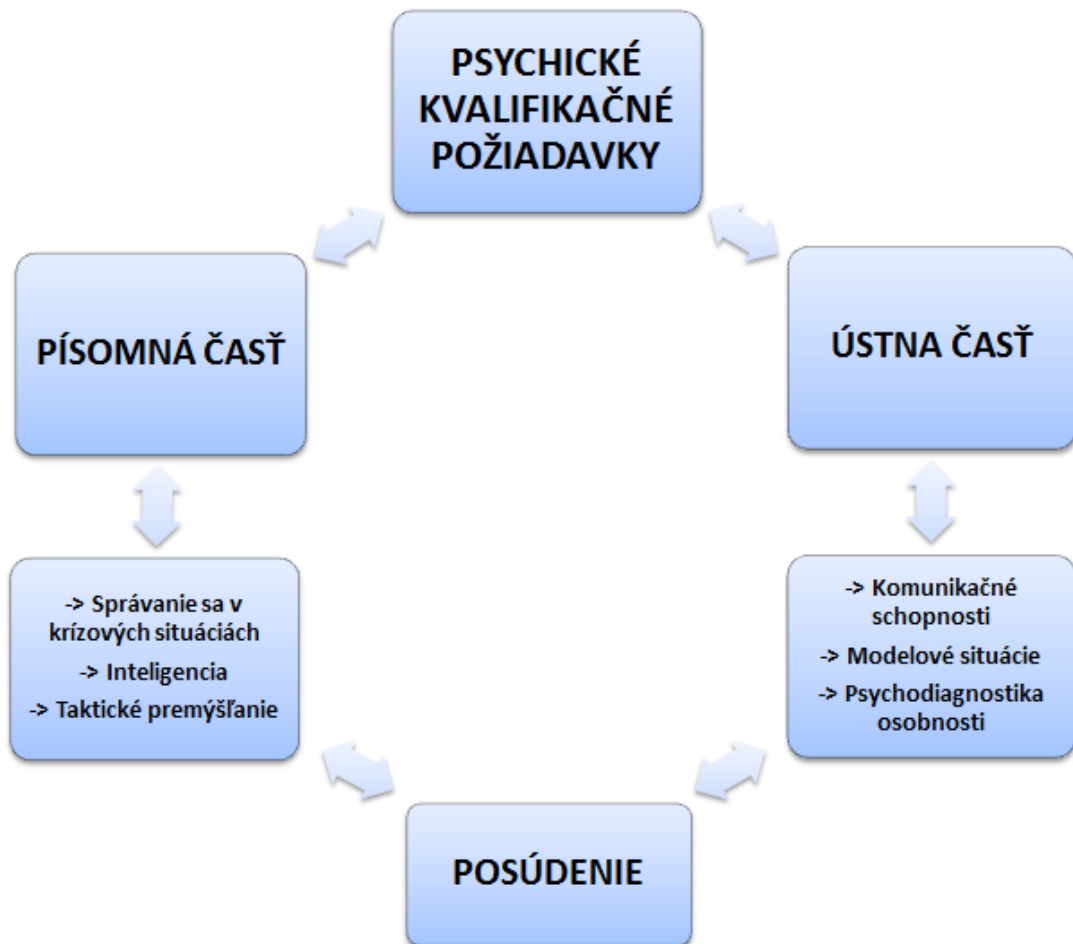
Vyšetrenia sa skladajú z dvoch častí. Pomocou prvej časti sa zisťuje koncentrácia a pozornosť uchádzača, ďalej pamäťové schopnosti a úroveň všeobecných rozumových schopností. Druhá časť sa zameriava na psychodiagnostiku osobnostných charakteristík, kde radíme napr. agresivitu, sebakontrolu, reagovanie v záťaži a rizikové správanie. [28]

Dnešné požiadavky na profesne orientované psychotesty sú až rapidne prehnané. Výsledok je koľko krát až kontraproduktívny. Nedá sa jednoznačne posúdiť či je osoba psychicky spôsobilá, alebo nie na základe tabuľkových hodnôt (*splnil / nesplnil*) a kritérií, ktoré niekto nastavil (*na základe čoho?*). Zámer psychotestov je vcelku a v poriadku, ale po obsahu sa odchyľuje od svojej podstaty.

6.2.2 Návrh psychotestu pre oblasť profesnej obrany

Psychotesty pre oblasť profesnej obrany by mali byť vykonávané formou psychologického vyšetrenia, ako u klasického psychotestu. Cieľom je zistiť úroveň psychickej spôsobilosti v oblasti profesnej obrany. Vyšetrenie by malo pozostávať z dvoch častí: **písomnej časti a ústnej časti**. Obidve časti by sa mali zameriavať na:

- **komunikačné schopnosti** jedinca,
- **psychologické faktory**, ktoré ovplyvňujú riešenie situácie profesnej obrany a ich ovládanie,
- **psychodiagnostiku** osobnostných charakteristík.



Obr. 9. Schéma psychické kvalifikačné požiadavky [vlastný zdroj]

PÍSOMNÉ PSYCHICKÉ POSÚDENIE PRACOVNÍKA PROFESNEJ OBRANY

Vzorové otázky:

1. Vedeli by ste veliť jednotke rýchleho nasadenia? (*zistujeme sebavedomie jedinca*)
2. Radi strieľate?
3. Ak Vás napadne ozbrojený páchateľ so železnou tyčou, čo použijete prednostne, pištoľ alebo sebaobránné hmaty a chvaty?
4. Čo myslíte, čo je dôvodom agresivity ľudí? (*zistujeme inteligenciu jedinca*)
5. Čo treba spraviť, ak zistíte, že ste ako príslušník ostrahy zistil, že v budove došlo k vlámaniu a v odľahlej časti kancelárií a na poschodí vidno svietiť svetlo baterky?
6. Popíšte postup zákroku na nebezpečného páchateľa, ktorý ste akoby pred chvíľkou musel vykonať.
7. Ako sa hodnotíte? Ste počas zákroku skôr pokojnejší, skôr ráznejší alebo rázny a nekompromisný? Prípadne iný?
8. Akí útočníci sú podľa vás najnebezpečnejší? Popíšte typy postavy alebo povahy.

9. Ako by ste reagovali, ak by na diskotéke napadli vašu priateľku / priateľa? Popíšte situáciu.
10. Čo uprednostňujete počas zákroku? Pištoľ, obušok, nôž alebo sebaobránné hmaty a chvaty prípadne iné? (*skrytá odpoveď, zisťujeme taktické premýšľanie jedinca*)

ÚSTNE PSYCHICKÉ POSÚDENIE PRACOVNÍKA PROFESNEJ OBRANY

Otázky sú mierené do troch oblastí úzko súvisiacich s PrO.

Modelové situácie - pri ústnom posúdení treba klásť dôraz na modelové situácie, nad ktorými nesmie jedinec polemizovať, ale hneď odpovedať. Pri takejto výpovedi zisťujeme rýchlosť reakcií jedinca.

Komunikačné schopnosti - zameriavame na komunikačné schopnosti jedinca, medzi ktoré patrí verbálna a neverbálna komunikácia a ich aplikácia v praxi. Do tejto skupiny môžeme radieť tón hlasu a rozprávanie, neprimeranú slovnú komunikáciu, neverbálnu komunikáciu v praxi (*proxemika, mimika, gestika, posturika*). Jednoducho povedané, ako je schopný jedinec komunikovať v krízových situáciách, či dokáže komunikovať s útočníkom, či dokáže dávať jasné príkazy a pod.

Psychodiagnostika osobnostných charakteristík - rozumie súhrn všetkých vlastností jedinca (*vrodených, biologických dispozícií, tendencií a inštinkt*).

6.3 Fyzické kvalifikačné požiadavky

Fyzické požiadavky sú neodlúčiteľnou súčasťou PrO. Ak chceme dobre zvládnuť techniky, tak musíme mať na pamäti, že bez sily a kondície sú proti silnejšiemu útoku neúčinné. Preto je nutné v systéme PrO rozvíjať kondičné schopnosti, silu a vytrvalosť.

Cieľom fyzických požiadaviek je posúdiť úroveň rozvoja pohybových schopností a zručností pracovníka, ktoré sú nevyhnutné pre výkon jeho kvalifikácie. Toto preverovanie je organizované formou testov telesnej zdatnosti, ktoré pracovníka hodnotí v kategóriách "*vyhovet*" alebo "*nevyhovet*" fyzickým požiadavkám.

Test fyzických požiadaviek je zostavený z piatich povinných disciplín. Bodovo sú hodnotené len cviky vykonané správne. Pre splnenie požiadaviek je nutné v každom teste získať minimálne 4 body a v celkovom súčte minimálne 20 bodov. Fyzické požiadavky sú rozdelené do vekových kategórií pre mužov aj ženy. Toto vekové rozdelenie je podmienené telesným rozvojom jedincov.

Fyzické požiadavky **u mužov** sa vykonávajú v štyroch vekových kategóriách:

- I.** veková kategória do 34 rokov
- II.** veková kategória do 35 - 42 rokov
- III.** veková kategória do 43 - 49 rokov
- IV.** veková kategória nad 50 rokov (doplňujúca veková kategória)

Fyzické požiadavky **u žien** sa vykonávajú v troch vekových kategóriách:

- I.** veková kategória do 34 rokov
- II.** veková kategória od 35 do 49 rokov
- III.** veková kategória nad 50 rokov (doplňujúca veková kategória)

Fyzické požiadavky sa vykonávajú v nasledovných disciplínach:

Fyzické kvalifikačné požiadavky - disciplíny		
Muži:	Ženy:	Doplňujúca kategória muži a ženy:
beh 1000 metrov	beh 1000 metrov	beh na 400 metrov
kliky za 2 minúty	kliky za 2 minúty	kliky opakovanie
drepy za 1 minútu	drepy za 1 minútu	drepy opakovanie
sed - ľah za 2 minúty	sed - ľah za 2 minúty	
zhyby opakovanie	zhyby výdrž	

Tab. 4. Fyzické kvalifikačné požiadavky – disciplíny [vlastný zdroj]

Jednotlivé fyzické požiadavky sú uvedené v prílohe v tabuľkovej forme.

6.4 Technické kvalifikačné požiadavky

Technické požiadavky majú pripraviť pracovníka PrO po technickej stránke. Táto stránka prináša technické prostriedky a pohybové skúsenosti, ktoré pracovníci PrO môžu efektívne aplikovať pri situáciách profesnej obrany.

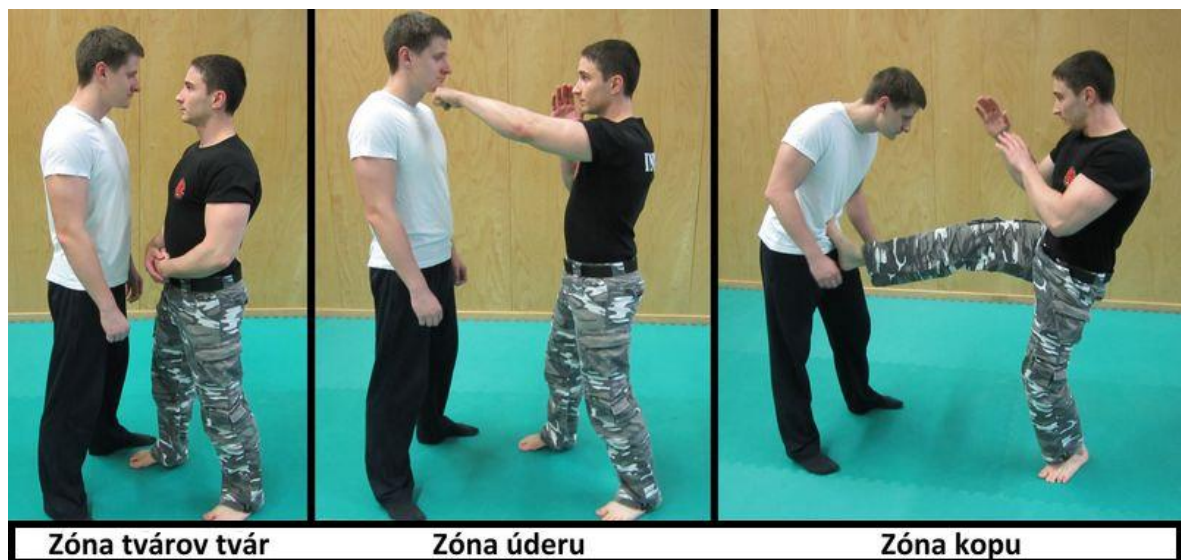
6.4.1 Bezpečná vzdialenosť

Vzdialenosť (*vzájomné postavenie*) medzi útočníkom a obrancom delíme do troch zón.

Zóna tvárou v tvár (Face to Face) – zóna predstavuje vzdialenosť približne 30 cm. Prejavujú sa tu známky trvalého kontaktu (úchop za oblečenie, úchop pod krk a pod.). Zóna je riziková a je podmienená rýchlou reakciou na prebiehajúci útok. Uplatňuje sa technická práca so súperom na boj z blízka. Najčastejšie aplikovateľné techniky sú údery rukou a lakťom, kopy kolenom, podtrhnutie a prehodenie.

Zóna úderu – zóna predstavuje vzdialenosť dĺžky ruky približne 80 až 90 cm. Táto vzdialenosť sa považuje za bezpečnú vzdialenosť, pretože sme schopný relatívne v krátkom čase reagovať na prebiehajúci útok. V tejto zóne sme schopný zasiahnuť útočníka buď priamym úderom, alebo kopom na dolnú časť tela. Máme dostatok priestoru na prácu s útočníkom a pomerne veľkú škálu využiteľnosti techník.

Zóna kopu – zóna predstavuje vzdialenosť približne 100 cm. Vzdialenosť sa považuje za bezpečnú, pričom sme schopný pohotovo reagovať a využívať priestor okolo seba. V tejto zóne sa uplatňujú hlavne kopy, ako sú oblúkové kopy na strednú a dolnú časť tela a priame kopy.



Obr. 10. Bezpečná vzdialenosť [vlastný zdroj]

Všetky tri zóny sa v obrannej situácii prelínajú. Vzdialenosť a postavenie v ktorom je schopný obranca, alebo útočník previesť svoj útok (bojovú techniku) nazývame „úderové pásma“. Úderové pásma sú oblasti (priestory), v ktorých je možné efektívne a účinne aplikovať bojové techniky.

6.4.2 Technika pádov

Pády sú neoddeliteľnou súčasťou výcviku a prioritne pôsobia, ako ochranné techniky pre naše telo. Pri pádoch sa učíme správne reagovať na útok útočníka, ktorý pol podmienený pádom alebo zapríčinený vlastným pádom. Znalosť pádových techník predchádza úrazom a je dôležitou súčasťou podtrhových a prehodových techník. Taktiež nás učia, ako správne vstávať zo zeme a okamžite sa vracat' späť do bojového postoja a následne pracovať po páde. **Pri pádoch treba mať na pamäti zásady:** padať na zadok, zakusnutie zubov (jazyk za zubami), a pri každom páde vydychnúť, aby nedochádzalo k vyrazeniu dychu a bradu ťahať k hrudníku (chránime si hlavu).

Druhy pádov:

Pád vpred – je presmerovaný hneď do kotúľa vpred cez rameno križovaním rúk pričom sa hlava opiera o biceps ruky cez ktorú sa kotúľ prevádza. Následné je zagul'atenie trupu a vyhodenie zadku smerom v pred. Pohyb zakončujeme návratom do bojového postoja.

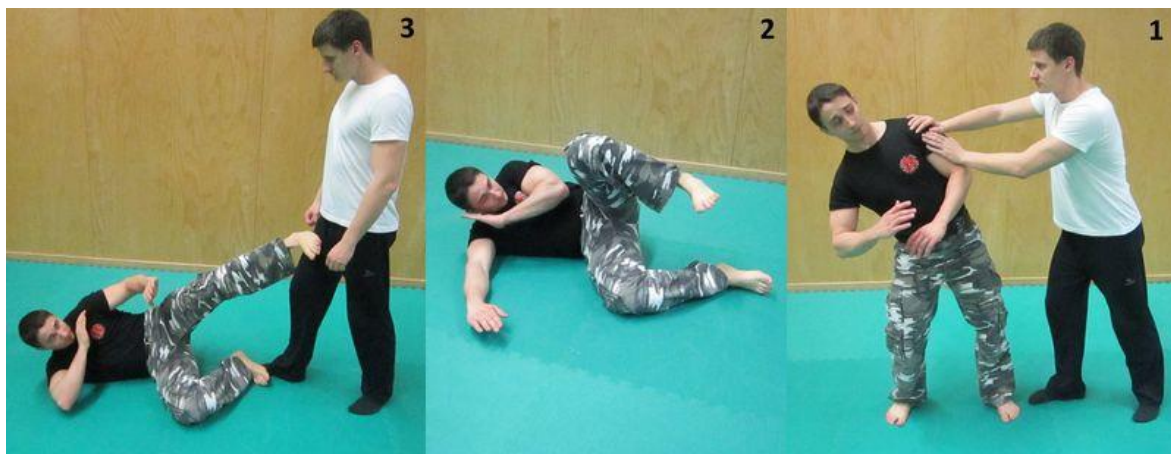


Obr. 11. *Technika pádu vpred* [vlastný zdroj]

Pád vzad - pri páde vzad sa energia tela prenáša na gluteus maximus (veľký zadkový sval) a následným prenosom energie na trup tela s výdychom, pričom brada sa ťahá k hrudníku. Ruky sa pri páde vzad používajú ako posledné a na zem dopadajú pod 45 stupňovým uhlom dlaňami dole. Ruky slúžia ako brzda a chránia nám hlavu pred poranením, alebo ako udavač smeru ďalšieho pohybu napr. kotúľ vzad. Vstávanie sa prevádza prenosom váhy na jednu z pokrčených nôh a prudkým vymrštením tela smerom hore, ktorý ukončujeme návratom do bojového postoja.

Obr. 12. *Technika pádu vzad* [vlastný zdroj]

Pád bokom – pri páde bokom prenášame energiu na bok tela. Ruka na strane pádu s trupom tvorí 45 stupňový uhol, čo má za účel stlmiť pád a ochrániť hlavu. Brada sa ťahá k hrudníku, aby hlava neprišla do kontaktu so zemou. Druhá ruka sa sťahuje k hrudníku, alebo k hlave. Pri páde v bok sa noha krčí v smere pádu, pričom stehno tvorí dopadajúcu plochu. Druhá noha zostáva buď vo vzduchu, alebo je voľne položená na zemi. Posledným krokom je návrat do bojového postoja prenosom ťažiska na pokrčenú nohu a postavením do bojového postoja.

Obr. 13. *Technika pádu vbok* [vlastný zdroj]

Aplikácia pádových techník:

- pri potrhnutí a prehode,
- pri sotení spredu a zozadu,
- pri strate rovnováhy,
- pri skoku z výšky,
- pri prekonaní prekážky,

- pri úhybnom manévri.

Nácvik pádov sa najprv prevádza z nízkych postojov napr. drep a neskôr zo stoja.

6.4.3 Technika postojov

Postoj je jedna zo základných techník každého bojového umenia, športu a systému. Každý máme svoj postoj, ktorý nám zaisťuje stabilitu, rovnováhu a využívame ho každý deň. Postoj má byť prirodzený a človek by sa v ňom mal cítiť pohodlne. Postoj nám slúži na rýchle aplikovanie techniky a dodáva nám schopnosť rýchleho pohybu a obrany.

Delenie postojov:

Diskrétny postoj – tento postoj slúži pri komunikácii s osobami, pri ktorých hrozí riziko vzniku obrannej situácie. Z tohto postoja sa dá veľmi pohotovo reagovať na hroziaci útok, pričom spĺňa požiadavky rýchlej obrannej akcie. Postoj by nemal naznačovať vašu bojovú pripravenosť z dôvodu narušenia komunikácie s dotýčnou osobou, ktorá by tento akt mohla považovať za hrozbu.



Obr. 14. *Diskrétny postoj* [vlastný zdroj]

Bojový postoj - bojový postoj sa nedá konkrétne špecifikovať. Každé bojové umenie či systém ho má odlišný. Všetky bojové postoje majú spoločné znaky, napr.: zaistenie stability, rovnomerné rozloženie váhy, chodidlá sú na šírku ramien pod 45 stupňovým uhlom, mierne pokrčené kolená, postoj umožňuje rýchly útok a účinnú obranu, postoj je dostatočne flexibilný, ruky v bojovom postoji sú v pozíciách, aby pokryli najzraniteľnejšie časti tela

(hlava, rebrá, plexus), horná časť tela sa nenakláňa dopredu ani dozadu, rukami si nezakrývame výhľad a pod. Dobrý bojový postoj je schopný prispôbiť sa meniacej obrannej situácii.



Obr. 15. *Bojový postoj* [vlastný zdroj]

6.4.4 Techniky úderové

Úderové techniky majú za úlohu zasiahnuť útočníka a tým ho ochromiť alebo vyradiť z boja. Pohyb úderu by nemal vychádzať len z pohybu ruky alebo ramena, ale z pohybu celého tela. Tak dosiahneme maximálnu efektivitu úderu. Neodlúčiteľnou súčasťou každého úderu je dýchanie. Ak nedýchame pri každom pohybe, strácame silu, rýchlosť a naša výdrž výrazne klesá. Každý úder by mal byť prevádzaný uvoľnene a tesne pred cieľom maximálne stvrdnúť (maximálna svalová kontrakcia za pomoci výdychu). Využíva sa tu princíp „*mätko tvrdo*“ čo v preklade znamená: uvoľnenie - napätie (kontrakcia) - uvoľnenie. Týmto princípom dosiahneme maximálnu rýchlosť, silu a efektivitu úderu.

Druhy úderov:

Priamy úder (direkt) – úder je prevádzaný po priamke. Ruka pri údere zostáva mierne pokrčená, nevystiera sa. Rotácia päste prebieha tesne pred cieľom, nie počas celej trajektórie úderu. Úder sa prevádza s rúznym výdychom. Každý dobrý úder by mal skončiť 5 cm za cieľom. Nárazová plocha sú prvé dve hánky päste z dôvodu, že tieto kĺby prvých dvoch prstov sú pokračovanie dlhých kostí predlaktia a tým majú oporu a veľkú odolnosť pred zranením. Pri údere zapájame celé telo (vytočenie bokov) s výdychom.



Obr. 16. Priamy úder (direkt) [vlastný zdroj]

Oblúkový úder (háč) – úder je prevádzaný na krátku vzdialenosť po oblúku zo strany. V okamihu dopadu úderu na cieľ, je päšť zovretá, zápästie, lakeť a rameno sú v jednej rovine. Ruka po dokončení úderu sa sťahuje späť k telu. Úder smeruje na spodnú časť sánky, lícnej kosti alebo rebra. Pri údere zapájame celé telo (vytočenie bokov) s výdychom. Úderová plocha je rovnaká ako pri priamom údere.



Obr. 17. Oblúkový úder (háč) [vlastný zdroj]

Úder lakt'om – úder lakt'om je prevádzaný na krátku vzdialenosť smerujúci na hornú časť tela (hlava), alebo strednú časť (brucho, rebrá). Paža je ohnutá v lakti, päšť je zovretá a zápästie je v rovine. Rameno prevádza pohyb, ako pri bočnom údere ruka zostáva ohnutá v lakti. Nárazová plocha je koncová hrana lakt'a. Pri údere zapájame celé telo (vytočenie bokov) s výdychom.



Obr. 18. Úder lakt'om [vlastný zdroj]

Úder koreňom dlane – úder koreňom dlane je prevádzaný podobne ako priamy úder. Pri údere sú prsty na ruke mierne pokrčené a pri sebe. Pokrčené prsty ťaháme k predlaktiu a cieľ zasahujeme koreňom dlane. Úder smeruje na oblasť hlavy (nos), alebo hrudníku (plexus). Pri údere zapájame celé telo (vytočenie bokov) s výdychom. Nárazová plocha je spodná pevná časť dlane (koreň dlane). Pri správnom prevedení má technika dostatočnú pevnosť a odolnosť voči nárazu.



Obr. 19. Úder koreňom dlane [vlastný zdroj]

Úder hranou päste – úder hranou päste je prevádzaný kladivovým spôsobom. Je to účinný úder s veľkou silou, ktorý smeruje na oblasť hlavy, hrudníka a rebier. Úder prevádzame po kružnici alebo priamo tak, aby v momente dopadu bola paža spevnená a lakeť pokrčený. Pri údere zapájame celé telo (vytočenie bokov) s výdychom.



Obr. 20. Úder hranou päste [vlastný zdroj]

Navolňovací úder – vyššie spomínané údery môžu tiež plniť funkciu navolňovacieho úderu s miernejšou razanciou. Navolňovací úder slúži k narušeniu sústredenia protivníka. Najčastejšie sa prevádzajú na oblasť hlavy (nos) a citlivých miest na tele (krk, rebrá, plexus, tlakové body). Pomocou navolňovacieho úderu získavame čas na prevedenie techniky, pokiaľ je protivník v uvoľnenom stave. Navolňovací úder je nutný pri výkone každej techniky.



Obr. 21. Navolňovací úder [vlastný zdroj]

6.4.5 Techniky kopov

Techniky kopov sú predovšetkým dvojnásobne silnejšie ako techniky rukami a preto sú veľmi účinné. K prevedeniu kopu je nutné vychádzať z dobrého stabilného postoja. Kopy prevádzame na všetky tri pásma na tele (horné, stredné a dolné). V praxi sú kopy menej využívané ako údery. Smerujú väčšinou na oblasť kolena alebo stehenného svalstva. Pri

kopoch je dôležité uvoľniť cestu kopu tak, že na oporovej nohe, ktorá je statická (na ktorej stojíme) vytáčame päť smerom k súperovi, aby mal kop dostatočnú efektivitu a stabilitu.

Druhy kopov:

Priamy kop – ide o najbežnejšie používanú techniku kopu. Začína sa pritiahnutím nohy do úrovne pásu, pri ktorej je stehno vodorovne a chodidlo vo výške kolena oporovej nohy. V druhej fáze kopu prevádza predkolenie švihový pohyb dopredu kyvadlovým spôsobom okolo kolena pravej nohy. Nárazová plocha pri priamom kope sú špičky prstov na nohe. Tento kop sa prevádza v dvoch variantoch:

- *obranný priamy kop* – využíva sa k zastaveniu útoku švihovým pohybom dopredu a prenesením ťažiska mierne vpred,
- *útočný priamy kop* - využíva sa pri útočnom priamom kope, kedy nezastavujeme útočníka, ale mi sami prevádzame útočný kop. Váha sa prenáša mierne dozadu.



Obr. 22. *Priamy kop* [vlastný zdroj]

Oblúkový kop - tento kop dopadá na útočnikovo telo z boku. Kopajúca noha prechádza cez pás a spolu s rotáciou bokov pri vystieraní nohy v kolene mení vertikálnu rovinu pohybu na horizontálnu. Kopajúca noha sa hneď vracia späť do oblasti pásu. Chodidlo oporovej nohy sa počas kopu vytáča, čo umožňuje voľnú rotáciu bokov. Nárazová plocha pri oblúkovom kope je spodná časť píšťaľy. Oblúkový kop prevádzame na stredné pásmo (oblasť rebier), alebo dolné pásmo (svalnaté časti dolných končatín, koleno).



Obr. 23. Oblúkový kop [vlastný zdroj]

Kop stranou - dráha kopu prechádza cez pás. Kolená sa zdvíha čo najvyššie. Pri tomto kope sa chodidlo oporovej nohy vytáča päťou smerom k súperovi. Tento pohyb je sprevádzaný rotáciou bokov, ktorý v konečnej fáze zvyšuje stabilitu postoja pri náraze kopu. Nárazová plocha pri kope stranou je hrana chodidla. Kop stranou je jeden z najefektívnejších kopov. Kop stranou prevádzame na stredné pásmo (oblasť brucha), alebo dolné pásmo (svalnaté časti dolných končatín, koleno).



Obr. 24. Kop stranou [vlastný zdroj]

Kop kolenom – predstavuje kop podobný priamemu kope, pričom nohu švihovým pohybom nevystierame, ale necháme ju pokrčenú s kolenom v popredí. Posunom panvy v pred prevádzame náraz kolena na cieľ. Paže prevádzajú buď úchop útočníka alebo kryt hlavy. Oporná noha je mierne pokrčená kvôli stabilite. Úderová plocha je koleno. Kop kolenom

prevádzame na oblasti brucha, bokom na rebrá, priamo alebo bokom na stehenný sval a medzi nohy.



Obr. 25. Kop kolenom [vlastný zdroj]

6.4.6 Techniky krytov

Techniky krytov slúžia na odrážanie útočnickových úderov a kopov. Kryty sa dajú prevádzať na horné a dolné končatiny a sú výbornou technikou pre úspešné zvládnutie blokovania útoku. Kryty nás učia prijať útočnickovu energiu útoku a pretvoriť ju na našu obranu, alebo útok.

Rozdelenie krytov:

- **Mäkké kryty** – plynulý pohyb s mäkkým vychýlením útočnickovho úderu, kopu alebo úchopu.
- **Tvrde kryty** – plynulý dynamický pohyb a tvrdé vychýlenie útočnickovho úderu, kopu alebo úchopu s cieľom výrazne obmedziť útočníka v pohybe.

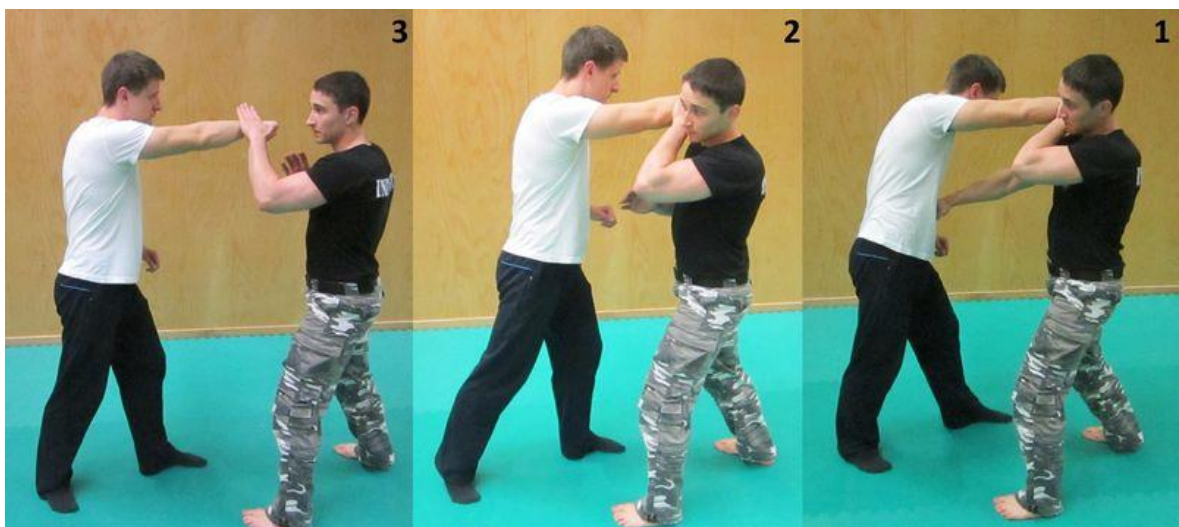
Každý kryt sa prevádza s pohybom celého tela dopredu, dozadu alebo do strany. Najčastejšie bloky sa prevádzajú rukami (predlaktiami) a dlaňami. Kryty pred kopmi prevádzame prioritne uhybným manévrom celého tela nohami, alebo využívame ruky.

Obr. 26. *Tvrký kryt* [vlastný zdroj]

6.4.6.1 *Spôsoby prevedenia krytov proti úderom*

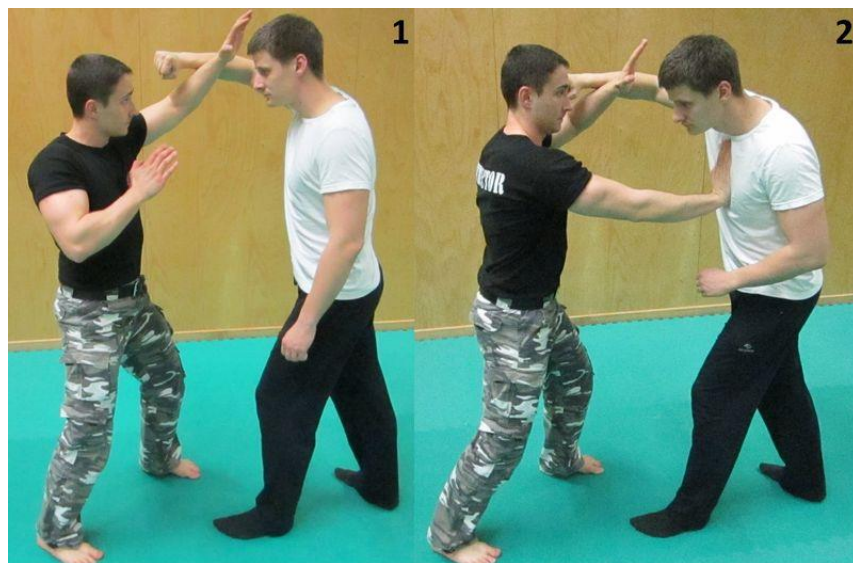
Obrana (kryt) proti priamemu úderu alebo pokusu o úchop

Napadnutia úderom, strčením alebo pokusom o úchop, obranca vykonáva zrazenie útočiace ruky dlaňou. Ide o súhlasnú ruku smerom pred útočnikovo telo. Súčasne vykonávame únik rotáciou trupu v smere vykonávaného krytu. Ak rozpoznáme začínajúci útok v čas, je možné vykonať popísaný kryt súčasne s úkrokom šikmo vpred, alebo s ústupom dozadu.

Obr. 27. *Obrana proti priamemu úderu alebo úchopu* [vlastný zdroj]

Obrana (kryt) proti úderom zo strany (háč, facka)

Zablokuje úder predlaktím súhlasnou rukou v dostatočnej vzdialenosti pred zasiahnutím cieľovej oblasti. Ruka vykonávajúca kryt je mierne pokrčená a dostatočne spevnená. Vo väčšine prípadov je cieľom útoku bočná strana hlavy obrancu. Kryt vykonávame súhlasnou stranou predlaktím. Rameno krycej ruky je zdvihnuté a z vonkajšej strany kryje hlavu. Hlava je sklonená vpred a brada pritlačené na prsia. Druhá ruka sa sťahuje späť a vykonáva krytie hlavy na tesnú vzdialenosť alebo vykonáva protiútok.



Obr. 28. Obrana proti úderu zo strany [vlastný zdroj]

6.4.6.2 Spôsoby prevedenia krytov proti kopom

Obrana (kryt) proti priamemu kopu

Kryt vykonávame mierne pokrčenou, dostatočne spevnenou rukou. Kontaktná plocha je bočná strana predlaktia. Kryt je prevádzaný do kríža. Pohyb je vedený od ľavého ramena nad stehno pravej nohy. Súčasne obranca vykonáva úkrok doľava a mierne vpred. Dôvodom je snaha o vychýlenie útočiacej končatiny zo strany. Obranca sa snaží vykonať techniku krytia tak, aby sa po odklonení nohy útočník otočil k obrancovi chrbtom. Situáciu možno využiť na protiútok.



Obr. 29. *Obrana proti priamemu kopu* [vlastný zdroj]

Obrana (kryt) proti oblúkovému kopu

Najlepší kryt proti oblúkovému kopu je sa mu vyhnúť. V prípade, že to nie je možné môžeme využiť spodný kryt predlaktím súhlasnej ruky, alebo súhlasnou nohou (bočná strana pišťaly) zdvihnutou do úrovne pásu. Často aplikovateľná a efektívna technika je podchytenie útočiacej nohy bicepsovým zdvihom v smere jej pohybu a následným podtrhnutím útočníka na zem.



Obr. 30. *Obrana proti oblúkovému kopu* [vlastný zdroj]

Obrana (kryt) proti kopu kolenom

Zastavenie kopu kolenom je potrebná pomerne veľká sila. Je teda vhodné použiť pre krytie obe ruky. Krycia plocha sú predlaktia oboch rúk. Obranca je v okamihu nárazu predklonený a paže drží vodorovne pred telom, snaží sa útočiť na stehenný sval kopajúcej nohy protipohybom oboch rúk.



Obr. 31. *Obrana proti kopu kolenom* [vlastný zdroj]

6.4.7 Obranné techniky proti trvalému kontaktu

Obrana proti úchopu za zápästie

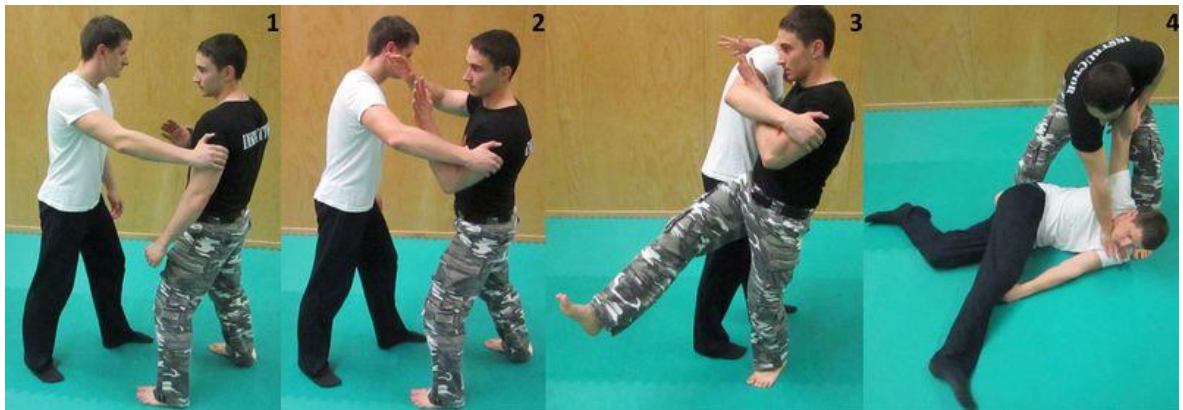
Pri úchope za zápästie je najúčinnnejšie vymanenie ruky z úchopu vždy proti palcu. Prudko vytrhávame svoju ruku smerom k hrudníku, alebo k hlave bez úkroku dozadu (minimalizujeme vzdialenosť) a následne prevádzame útok.



Obr. 32. *Obrana proti úchopu za zápästie* [vlastný zdroj]

Obrana proti úchopu za ruku / rukáv oblečenia

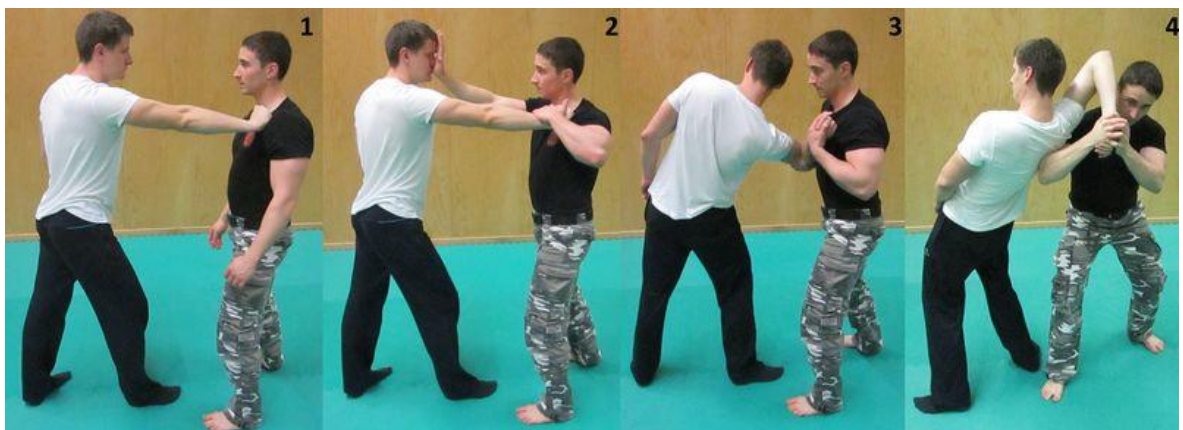
Pri takomto spôsobe napadnutia využívame páku na ruku s navolnením a následným podtrhnutím útočnicovej nohy.



Obr. 33. *Obrana proti úchopu za ruku / rukáv* [vlastný zdroj]

Obrana proti úchopu spredu za oblečenie jednou rukou / obidvoma rukami

Navolnenie útočníka buď úderom do nosa, alebo priamym kopom na stehno. Prevádzame páku na lakeť s vonkajšej strany. Techniku dokončujeme strhnutím útočníka na zem.



Obr. 34. *Obrana proti úchopu za oblečenie jednou rukou* [vlastný zdroj]

Navolnenie útočníka úderom do nosa, alebo priamym kopom na stehno. Prevádzame páku na lakeť sekou zo zhora. Techniku dokončujeme strhnutím útočníka na zem pomocou tlaku v páke a tlakom druhej ruky na útočnickovu hlavu.



Obr. 35. *Obrana proti úchopu za oblečenie obidvoma rukami* [vlastný zdroj]

Obrana proti škrtaniu spredu

Prudko stiahneme bradu k hrudníku, navolníme útočníka úderom do nosa ak je to možné, ak nie tak priamym kopom na stehno alebo koleno. Prudko strhávame ruky a prudko zatlačíme hlavu skloneného útočníka. Ľavou rukou prevádzame úchop a pravou rukou tlačíme útočnickovu hlavu do strany čím dosiahneme rotáciu a útočník padá na zem.



Obr. 36. *Obrana proti škrtaniu spredu* [vlastný zdroj]

Obrana proti objatiu cez ruky zozadu

Prudkým záklonom hlavy dozadu navolníme útočníka, nasledovne prudkým výpadom zadku dozadu vrazíme do útočníka pričom ruky prudko vystierame vpred. Následne chytáme útočníka za nohu (členok) a pritiahneme k sebe. Dokončuje techniku prevratom útočníka pomocou nohy na brucho.



Obr. 37. Obrana proti objatiu cez ruky zozadu [vlastný zdroj]

Obrana proti duseniu zozadu bicepsovým zhybom (kravata)

Pri kravate musíme reagovať veľmi rýchlo, navolňujeme medzi nohy, alebo na vnútorné stehno úderom. Prudko sa snažíme vytiahnuť hlavu zo zhybu a dostať sa za útočníka. Techniku dokončujeme kopom na koleno útočníka.



Obr. 38. Obrana proti duseniu zozadu bicepsovým zhybom [vlastný zdroj]

6.4.8 Obranné techniky proti bodnej zbrani

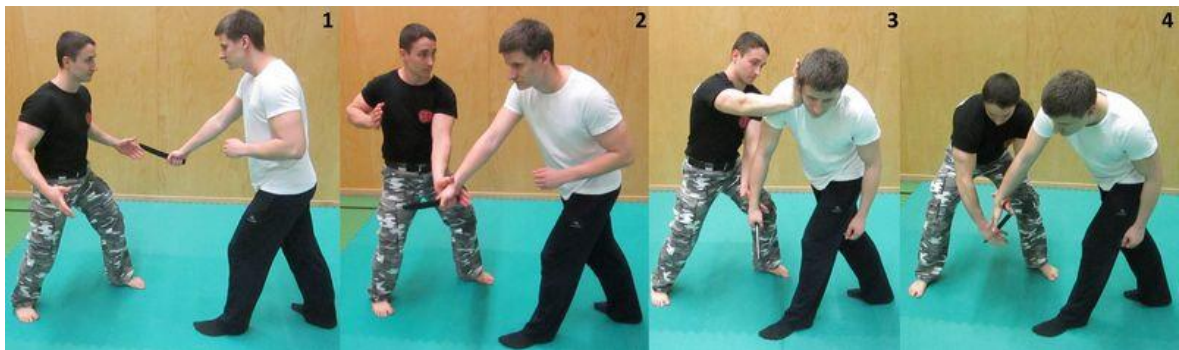
Taktické zásady:

- udržiavať dostatočnú vzdialenosť a kontrolu nad útočníkom v bojovom postoji,
- odpútanie pozornosti (získanie vhodnejšej pozície pre obranu alebo útok),

- ak je k dispozícií vhodný improvizovaný obranný prostriedok (palica, kameň, opasok, bunda, batoh a pod.) treba ho využiť pre svoju obranu,
- využitie obranných techník s okamžitým priamym útokom a následným odzbrojeným útočníka.

Obrana proti priamemu útoku

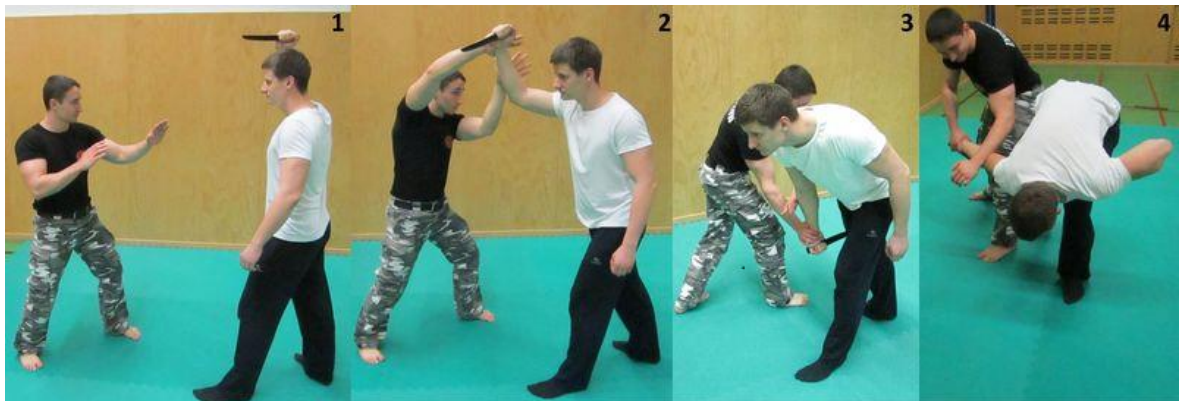
Nôž sa snažíme vychýliť mimo nášho tela prudkým vyrazením súhlasnou rukou, ktorú prevádzame otvorenou dlaňou na oblasť útočnikovej vonkajšej strane dlane. Útočnikovu ruku nechytáme, len vychylujeme. Po vychýlení zasahujeme útočníka na citlivé miesta a snažíme sa ho znehybniť a odzbrojiť. Odzbrojenie prevádzame vyrazeným bodnej zbrane z ruky, alebo jej bezpečným odňatím.



Obr. 39. Obrana proti priamému útoku nožom [vlastný zdroj]

Obrana proti útoku vedeného zhora

Pri útoku vedeného zhora je podstatné zakročiť v momente, kedy útočník má svoju ruku nad hlavou. V prípade že by sme techniku prevádzali vo fáze kedy je bodná zbraň pred našou hlavou, je neskoro. Najbezpečnejšou technikou je zrazenie útočnikovej ruky v smere prevádzaného útoku. Je veľká pravdepodobnosť, že sám útočník si bodne nôž do vlastného stehna.



Obr. 40. Obrana proti útoku nožom vedeného zhora [vlastný zdroj]

Obrana proti priloženému nožu ku krku zozadu

Pri takejto situácii je nutné zachovať si chladnú hlavu. Ruky sa snažíme držať v úrovni našich ramien. Neustále komunikujeme s útočníkom. Prudko chytíme zápästie útočníka a hlavu posunieme v bok od čepele noža. Úkrokom v bok a mierne dozadu sa vyvlečieme z úchopu s tým, že máme stále pod kontrolou útočníkovu ruku. Následné útočníka odzbrojujeme a kopom na koleno znehybňujeme.



Obr. 41. Obrana proti priloženému nožu ku krku zozadu [vlastný zdroj]

6.4.9 Techniky podtrhnutia

Ide o techniky v ktorých sa snažíme vychýliť protivníka a zbaviť ho rovnováhy a možnosti útoku. Správne vychýlenie útočníka umožní aplikovať techniku (chvat, prehodenie) aj na silnejšieho a ťažšieho útočníka. Medzi najčastejšiu techniku podtrhnutia patrí podtrhnutie cez nohu. Útočníka vychylujeme cez lakeť, alebo ak nám hrozí úder, tak mäkké vychýlenie úderu s následným obratom obrancu o 180 stupňov a súčasne podtrhávame útočníka cez nastavenú nohu.

Obr. 42. *Technika podtrhnutia* [vlastný zdroj]

6.4.10 Páky

Páka je definovaná ako pohyb, pri ktorom sa vyvíja tlak na kĺb útočníka tak, aby sme vyvolali bolesť. Páčenie sa využíva na horné časti kĺbov horných končatín, pri ktorej je osoba v páke zvedená na zem. Pri páčení je nutná rotácia končatiny, alebo ohyb končatiny popřípade ich kombinácie.

Pri každej technike je prvoradá navolenie útočníka (úder, kop). Po navolení sa snažíme nasadiť páku plynulým pohybom. Po nasadení páky je potrebné útočníka mať stále pod kontrolou a dostať ho do konečnej hraničnej polohy páky (poloha bez trvalých následkov). Pri dokončení páky je nutné mať útočníka neustále pod kontrolou, inak je opätovne schopný boja.

Druhy pák:

Páka na zápästie – používa sa k povaleniu útočníka na zem. Páčivý pohyb zápästia je prevedený vonkajšou rotáciou zápästia, pri ktorom zapájame prácu celého tela.

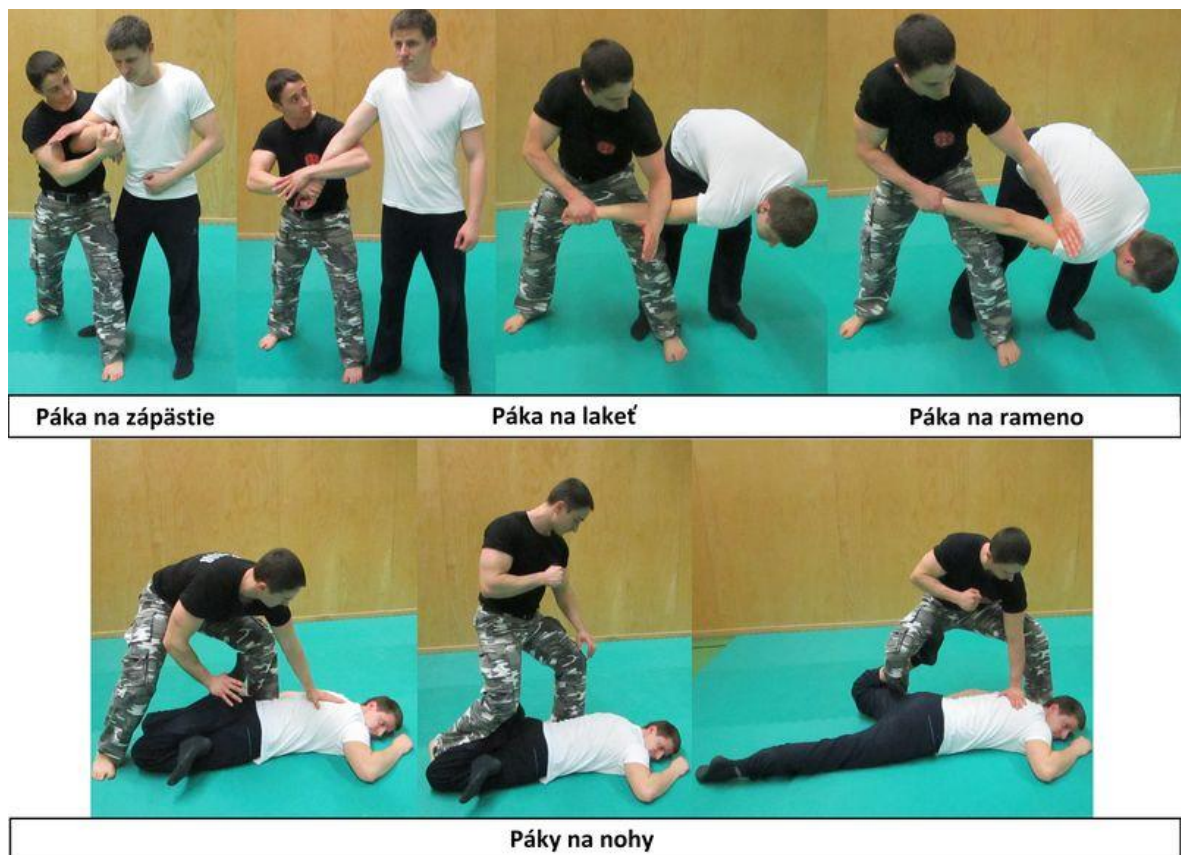
Páka na lakeť – používa sa k blokovaniu útočníka pri vedení alebo odzbrojovaní. Páka na lakeť sa prevádza najčastejšie dvoma spôsobmi:

- tlak na lakeť zdola (o rameno a predlaktie),
- tlak na lakeť (nad lakeť) dlaňou zhora.

Na kĺb lakt'a pôsobíme tlakom, ktorým docielime prelamanie, ohýbanie a lámanie ruky.

Páka na rameno – ramenný kĺb môžeme páčiť vykrúcaním, prelamaním a skrútením. Najčastejšie využívaná technika je skrútenie ramena, ktorú používame na vedenie a znehybňovanie útočníka.

Páka na nohy – využíva sa na dolné časti kĺbov dolných končatín. Slúži na zaistenie (znehybnenie) útočníka na zemi.



Obr. 43. Páky aplikovateľné pri obrannej situácii [vlastný zdroj]

6.4.11 Znehybňujúce techniky

Znehybňujúce techniky slúžia na zaistenie útočníka na zemi, tak aby nebol schopný opätovného útoku. Účinnosť techniky je dosiahnutá vyvolaním silnej bolesti a obmedzením pohybu niektorej končatiny alebo celého tela.

Znehybňujúca technika – bočné prevedenie

Po prevedení obrannej techniky sa snažíme útočníka povaliť na zem a znehybniť. Útočník po povalení zostáva **ležať na boku** následne mu hlavu zakloníme dozadu a priklákneme píšťalou krk a zároveň druhá noha kľáči na rebrách. Po fixácii nasadzujeme páku na zápästie.



Obr. 44. Znehybňujúca technika - bočné prevedenie [vlastný zdroj]

Znehybňujúca technika – prevedenie v leže na bruchu

Po prevedení obrannej techniky sa snažíme útočníka povaliť na zem a znehybniť. Útočník po povalení zostáva **ležať na bruchu** následne priklákneme píšťalou krk a zároveň druhá noha kľáči na strednej časti chrbta. Po fixácii nasadzujeme páku na zápästie.



Obr. 45. Znehybňujúca technika – prevedenie v leže na bruchu [vlastný zdroj]

Znehybňujúca technika – prevedenie v leže na chrbte

Po prevedení obrannej techniky sa snažíme útočníka povaliť na zem a znehybniť. Útočník po povalení zostáva **ležať na chrbte**. Prekročením a tlakom kolena na útočnickovu ruku

pretáčame útočníka na brucho. Následne prikl'akneme kolenom bicepsový sval na súperovej ruke.



Obr. 46. Znehybňujúca technika – prevedenie v leže na chrbte [vlastný zdroj]

6.4.12 Odvádzacie techniky

Odvádzacie techniky slúžia na odvedenie, alebo transport útočníka z jedného miesta na druhé. Účinnosť techniky je dosiahnutá vyvolaním silnej bolesti a obmedzením pohybu niektorej končatiny, alebo celého tela. Ak útočník kladie odpor je nutné pred nasadením odvádzacej techniky použiť navoľňovací úder alebo kop.

Odvádzacia technika 1

Uchopíme útočnickovu pravú ruku do kríža a vytočíme ju dlaňou hore. Po otočení nasadíme páku na lakeť.



Obr. 47. Odvádzacia technika 1 [vlastný zdroj]

Odvádzacia technika 2

K útočníkovi pristupujeme spredu a navoľňujeme úderom do oblasti rebier a následne podhmatom prelamujeme jeho lakeť. Fixujeme útočníkovu pravú ruku pomocou hrudníka a nasadzujeme páku na zápästie. Pri vedení útočníka kráčame stranou a kontrolujeme neustále útočníka a okolie.



Obr. 48. *Odvádzacia technika 2* [vlastný zdroj]

Odvádzacia technika 3

K útočníkovi pristupujeme spredu následne vkladáme svoju ruku medzi trup a ruku útočníka. Pohybom ruky nahor a k sebe vystierame útočníkovu ruku a držíme ho zohnutého do pravého uhla. Pri vedení útočníka kráčame stranou a kontrolujeme neustále útočníka a okolie.



Obr. 49. *Odvádzacia technika 3* [vlastný zdroj]

Odvádzacia technika 4

K útočníkovi pristupujeme spredu, cez súhlasný lakeť si ho vytočíme mierne do strany, nasadíme páku na krk spolu so zakročením za útočníka. Páku si zafixujeme druhou rukou úchopom za zápästie a mierne pritiahneme útočníka k sebe. Pohybom dopredu vedieme útočníka, pričom ho máme stále pod kontrolou.



Obr. 50. *Odvádzacia technika 4* [vlastný zdroj]

Útočníka vychylujeme pomocou lakt'a do strany. Následne zakročujeme za útočníka a nasadzujeme bicepsovú páku na krk. Hlavu fixujeme a držíme si odstup od útočníka priloženou rukou na jeho chrbte, aby sme mali nad ním neustálu kontrolu.



Obr. 51. *Odvádzacia technika 5* [vlastný zdroj]

6.4.13 Techniky s teleskopickým obuškom

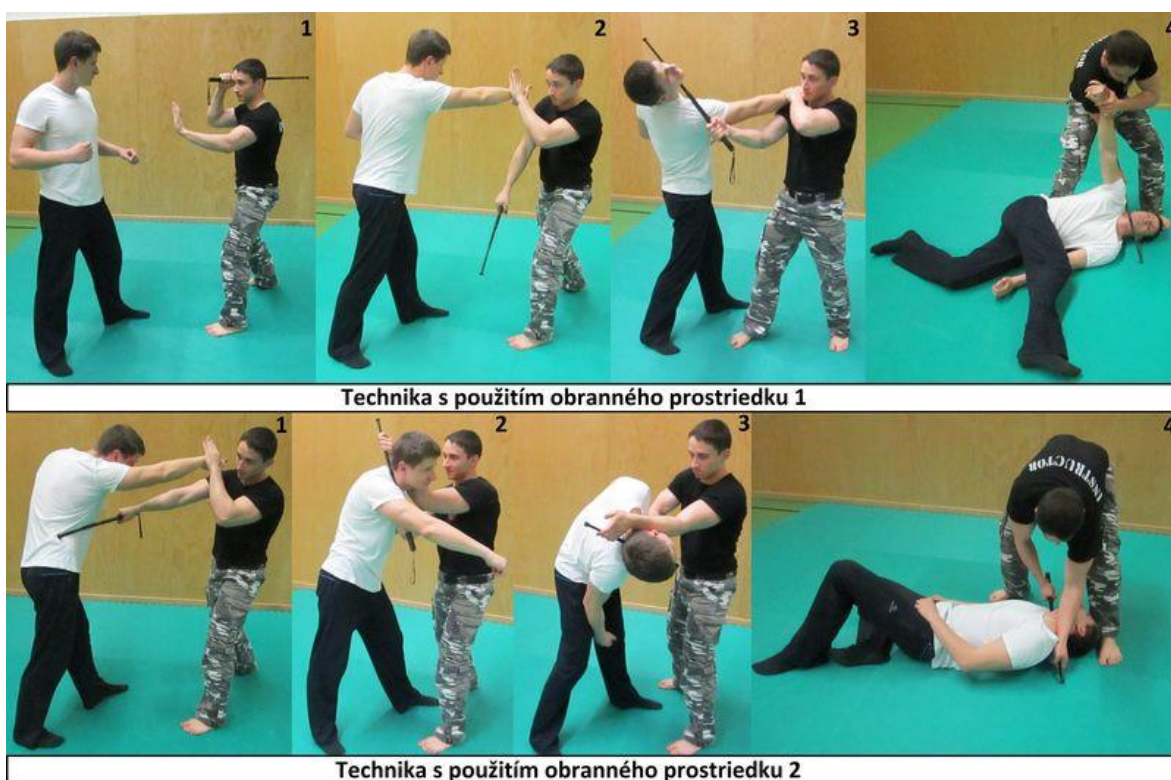
Teleskopický obušok ako obranný prostriedok umožňuje pracovníkovi PKB, čeliť útoku s možnosťami využitia širokej škály krytov a úderov, ktoré majú veľkú variabilitu a razanciu. Je ďaleko výhodnejšie použiť obranný prostriedok, ktorý by mal mať každý pracovník PKB stále u seba. Efektívne využíva silu obrancu a má veľký psychologický efekt na útočníka. Výhodou teleskopického obušku je bezpečné blokovanie, variabilita techník a veľký dosah. Teleskopický obušok je možné využiť len za podmienok nutnej obrany a krajnej núdze.

Zásady pri práci s teleskopickým obuškom:

- teleskopický obušok by mal byť ľahko prístupný napr. na taktickom opasku,
- úchop obušku musí byť nacvičený oboma rukami,
- vytiahnutie obušku musí byť rýchle, razantné s jasným slovným pokrikom (STOJ!),
- kontaktná plocha obušku pri úderoch je špička obušku (najväčší prenos sily),
- rozlišujeme zásahy teleskopickým obuškom na svalové a kostné,
- zásahové plochy by mali byť prioritné svalnaté miesta na ľudskom tele.



Obr. 52. Základné obranné techniky s teleskopickým obuškom [vlastný zdroj]

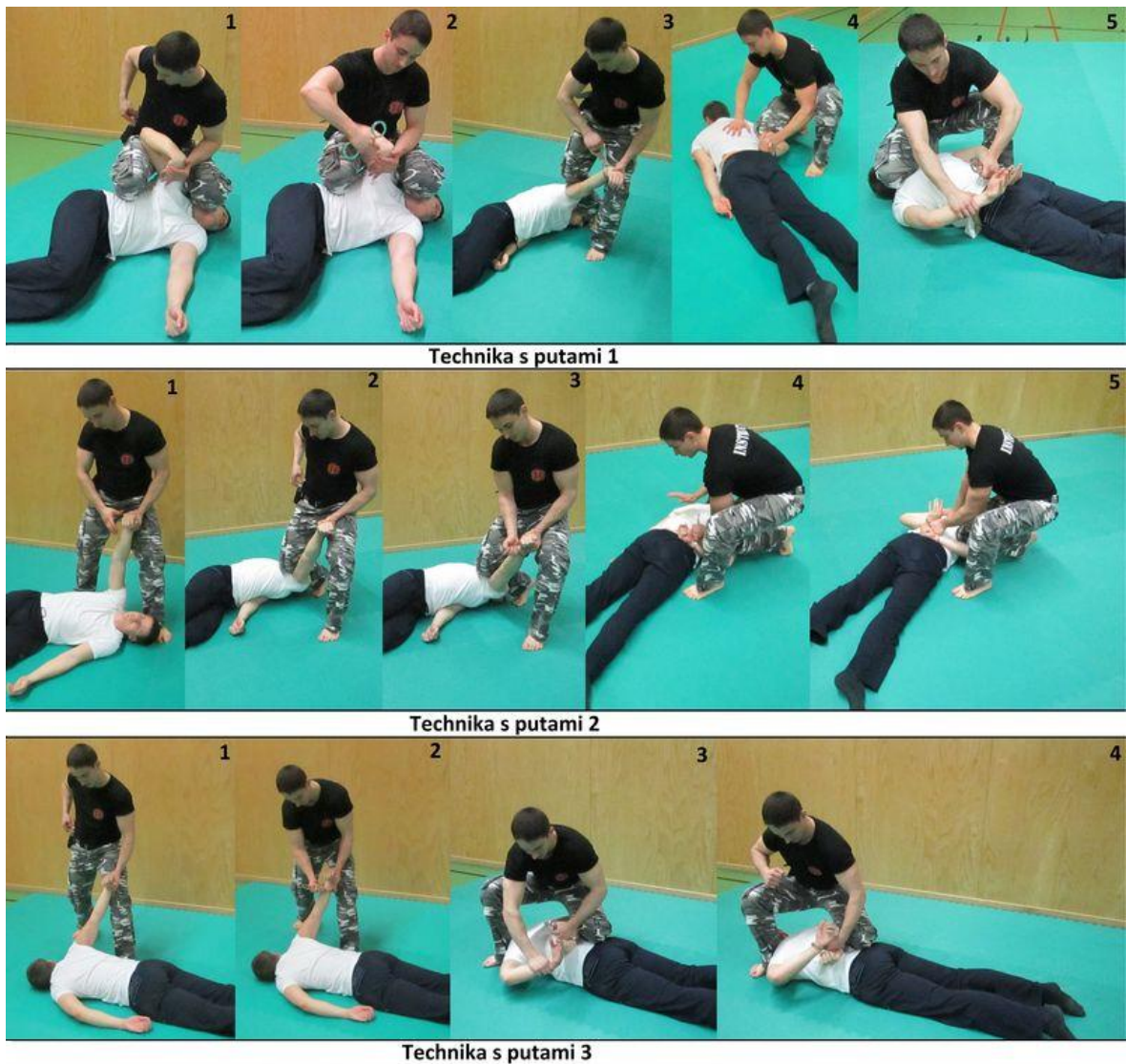


Obr. 53. Techniky s použitím obranného prostriedku (teleskopický obušok) [vlastný zdroj]

6.4.14 Techniky s putami

Putá slúžia k dočasnému obmedzeniu pohybu zadržanej osoby tak, že sa spútajú útočníkove končatiny. Pútacie prostriedky môžeme používať v súlade s § 76 odst. 2 Trestného poriadku. Prioritná funkcia pútacích prostriedkov je zadržať agresívneho útočníka po dobu, kým nepríde Polícia ČR, aby si zadržaného prevzala. Na spútanie zadržanej osoby používame kovové putá, alebo jednorazové, ktoré by mali byť povinným vybavením každého pracovníka PKB zaoberajúcim sa PrO.

Spôsob nasadzovania pútacích prostriedkov závisí od toho či zadržaná osoba spolupracuje alebo nespupracuje (neútočí / útočí). Preto je nutné pri aplikácii pútacích prostriedkov využívať také techniky (tlaky na svalové partie, tlakové body) a komunikačné prostriedky (povelová komunikácia), ktoré jednoznačne zadržanému prikážu, aký pohyb má vykonať. Treba mať na pamäti, že pri aplikácii pútacích prostriedkov musíme mať zadržaného neustále pod kontrolou. Každý chybný krok, alebo nepozornosť dokáže v okamihu zmeniť situáciu. Ak je potrebné transportovať zadržaného z miesta (A) na miesto (B), uplatňujeme isté princípy ako pri pútaní: stála kontrola zadržaného a povelová komunikácia.



Obr. 54. Techniky nasadzovania pút a kontrola nad útočníkom [vlastný zdroj]



Obr. 55. Technika transportu spútaného útočníka [vlastný zdroj]

6.5 Ekonomické zhodnotenie štandardu profesnej obrany

V dnešnej dobe má ekonomický aspekt zásadný vplyv na profesnú obranu v PKB. V najväčšej miere ovplyvňuje úroveň poskytovaných služieb, ktoré súvisia hlavne s materiálnym vybavením, úrovňou prípravy pracovníkov a ich motiváciou pre danú činnosť. Pre bezpečnostné služby a agentúry je na prvom mieste tvorba zisku čo je prirodzený aspekt podnikania. Väčšina nákladov spojených s profesnou obranou je smerovaných na demonštračné prostriedky ako je uniforma, obranné prostriedky a pod. Tento prístup je podmienený ekonomickým aspektom a dá sa označiť ako pasívny prístup, alebo pasívna ochrana. Bezpečnostné služby sa snažia šetriť kde sa dá, ale vo väčšine prípadov šetria na nesprávnych miestach. Jedným z najnesprávnejších miest je úroveň prípravy pracovníka profesnej obrany, kde sa šetrí pomerne dobre. Toto šetrenie je obhajované slovami „*Načo budeme školiť našich pracovníkov v profesnej obrane, keď aj tak riešime len bezdomovcov, mladých delikventov a drobných zlodejov*“. Ďalším šetrením je zamestnávanie brigádnikov (študentov), ktorý predstavujú lacnú pracovnú silu. Takýto prístup v PKB je neprípustný a reprezentovaný veľkou neprofesionalitou v tejto oblasti. Štandard profesnej obrany má nastaviť základné požiadavky pre všetkých, či sa bude jednať o pracú na vrátnici, alebo prevádzať osobnú ochranu. Treba si uvedomiť, že v každej činnosti spojenej s profesnou obranou je RIZIKO vzniku obrannej situácie, ktorú všetci neustále podceňujú a nevenujú jej dostatočnú pozornosť. Tento štandard po ekonomickej stránke prinesie čiaru cez rozpočet, ale na úkor zvýšenia profesionality a odbornosti, čo je pre tento štandard prioritou.

7 METÓDY VEDENIA PROFESNEJ OBRANY

Cieľom služobnej prípravy profesnej obrany je príprava na efektívne a rýchle riešenie situácie profesnej obrany, alebo fyzického napadnutia s maximálnou duševnou, mentálnou a fyzickou pripravenosťou. Je potrebné pripraviť pracovníkov zaoberajúcich sa profesnou obranou na zvládnutie technických prvkov (základné sebaobránné techniky), rozvíjanie kondičnej (fyzickej) úrovne a v hlavnom rade pripraviť na zvládnutie psychických a taktických faktorov, ktoré ovplyvňujú úspešné riešenie situácie profesnej obrany. Pracovník PKB musí byť pripravený zasiahnuť proti páchatel'ovi páchajúcemu trestný čin a v prípade napadnutia sa dokázať efektívne a pohotovo brániť, aby bolo zakončenie profesnej obrany úspešné a profesionálne prevedené.

Výcvik je definovaný ako **plánovito riadený pedagogický proces**, ktorý je určený cieľmi, úlohami, obsahom a metódami výcviku. Preto aj príprava profesnej obrany sa skladá z niekoľkých aspektov:

1. Taktický aspekt

„Taktika je pôvodne vojenská veda, premyslený a zámerný spôsob vedenia boja z pohľadu techniky, účelného a účelového správania, teda z praxe, efektívnych techník sebaobrány, psychológie a mnoho ďalších vedných disciplín.“ [1]

„Taktický aspekt môžeme charakterizovať tromi pojmami:

- a) **Taktika** - určuje riešenie obrannej situácie z hľadiska okamžitého rozhodnutia (napr. rozhodnutie "zvíťaziť").
- b) **Operácia** - určuje riešenie obrannej situácie z hľadiska blízkej budúcnosti (napr. "zvíťaziť spoločensky", čiže bez negatívneho vplyvu na okolie - pri dohľade kamier alebo ľudí).
- c) **Stratégia** - určuje riešenie obrannej situácie z hľadiska vzdialenej budúcnosti (prevencia).“ [1]

„Tieto tri body nemôžu existovať samostatne, vždy sa musia navzájom prelínať, aby výsledná efektívnosť bola čo najväčšia.“ [1]

„Taktika pri PrO má niekoľko zásad, ktoré je dobré dodržať pre úspešné dosiahnutie vytýčeného cieľa:

- rozpoznať hroziace nebezpečenstvo,
- dobre odhadnúť situáciu,

- rozpoznat' slabé stránky útočníka,
- zvolit' správnú vzdialenosť, techniku, prostriedky a zbrane,
- premysliet' postup po ukončení PrO. " [1]

Každá situácia PrO je takticky individuálna.

2. Psychologický aspekt

„**Psychologický faktor** - udáva schopnosť udržať psychickú stabilitu v psychicky záťažovej situácii, ktorá je dôležitá pre správne rozhodovanie v krízových situáciách. V reálnej situácii je to schopnosť prekonania bezprostredného ohrozenia chránenej hodnoty, alebo v momente napadnutia prejavy strachu, úzkosti, paniky, hrôzy, trémy, hnevu a pod.“ [1]

„**Psychická stabilita** - pôsobí na kvalitu a úroveň myslenia pri situácii profesnej obrany. Ak pracovník nedokáže udržať psychickú stabilitu, dáva tým šancu útočníkovi prevziať kontrolu nad situáciou (nesústredenosť). V opačnom prípade je možné ľahko vyviesť útočníka z miery (útočník je donútený k chybe, zlému pohybu, a pod.). Narušenie psychickej stability môžu spôsobiť aj faktory okolitého prostredia, v ktorom sa konfliktná situácia odohráva (prihliadajúce osoby, počasie, dopravná situácia, pohyb zvierat a pod.).“ [1]

Hlavným cieľom je odstrániť negatívne pôsobenie **psychogénnych javov** pri priebehu nácviku a pripraviť pracovníka na čo najreálnejšie situácie pri výkone jeho služby.

3. Fyzický aspekt

Predstavuje fyzické predpoklady k pohybovej činnosti, ktoré sú z časti vrodené a z časti dosahované v priebehu života. Do tejto oblasti patria:

- **vytrvalostné schopnosti** – dlhodobé, strednodobé, krátkodobé a rýchlostné,
- **rýchlostné schopnosti** – reakčné (v začiatku pohybu), acyklické (najvyššia rýchlosť jednotlivých pohybov), cyklické (daná vysokou frekvenciou opakujúcich sa pohybov) a komplexné (kombinácia predchádzajúcich schopností),
- **koordinačné schopnosti** – rovnováha (rytmická, orientačná a diferenciacná). [29]

Koordinačné schopnosti sú nutnosťou pri nácviku techník profesnej obrany. Ostatné schopnosti sú nadobudnuté v priebehu tréningu a v závere potom tvoria jeden celok.

7.1 Úrovne motorického nácviku profesnej obrany

Motorický nácvik vychádza z regulácie ľudského pohybu a jeho koordinácie do ktorého sa zapájajú psychologické a fyziologické poznatky. Osvojovanie, zdokonaľovanie, ustálenie a opakovanie znalostí a zručností je zásadná v systéme profesnej obrany.

7.1.1 Prvá úroveň nácviku – fyzické limity

Prvá úroveň zisťuje, aké maximálne fyzické a kondičné limity dosahuje cvičenec. Na základe základných cvičebných úkonov ako sú kliky, drepy a sed ľahy spojené s kondičným behom sa dá jednoducho stanoviť fyzická výdrž cvičenca, ktorá je určujúci faktor pri riešení situácií profesnej obrany.

7.1.2 Druhá úroveň nácviku - osvojovanie

Druhá úroveň zoznamuje cvičiaceho so základnými prvkami obrany (úder, kop, blok, kryt a pod.). Dochádza k utváraniu predstavy o technike, ktorá je prezentovaná ukázkou inštruktora a jeho výkladom. Cvičenec si utvára ucelený obraz o pohybe techniky, snaží sa ju pochopiť, zisťuje podstatu techniky a jej použitie v profesnej obrane. [30]

Pre nácvik nového pohybu alebo techniky sa dá využiť niekoľko prevedení:

- **celkové prevedenie** – komplexný postup využívaný u jednoduchších techník,
- **krokové prevedenie** – precvičovanie pohybu po krokoch, lepšie precvičenie jednotlivých častí techník,
- **kombinované prevedenie** – jedna technika je prevedená samostatne a ostatné techniky sú postupne pripájané.

7.1.3 Tretia úroveň nácviku – zdokonaľovanie

Tretia úroveň zdokonaľuje, teda stále precvičuje už známe nacvičované techniky. Zdokonaľovaným techniky sa zlepšujú pohybové návyky a odstraňujú sa nedostatky a chyby v technikách. Celkové prevedenie techniky sa zlepšuje, zrýchľuje a cvičenec sa maximálne sústreďuje len na daný úkon. Cieľom tretej úrovne je spevnenie a stabilizácia techniky, ktorá sa dá efektívne využiť pri jednaní cvičenca. V tejto úrovni cvičenec dosahuje spájania jednotlivých techník do jedného plynulého celku. Cvičenec by mal dosahovať sebakontroly nad technikami, ktoré by mali byť prevádzané s koncentráciou na pohyby a ich detaily. [30]

7.1.4 Štvrtá úroveň nácviku – ustálenie

Štvrtá konečná úroveň technickej prípravy. Dosahuje sa spevnenie pohybových štruktúr, koordinácie pohybu na vyššej úrovni, zvýšenie dynamiky a celkovej kontroly. Uplatňujú sa tu princípy svalovej pamäte (automatizácie), kedy cvičenec prevádza techniky bez toho, aby musel výrazne nad nimi premýšľať. Uplatňuje sa zautomatizovanie bojových techník v priamom boji, pri ktorom sa neustále menia podmienky útoku a obrany na ktoré musí cvičenec pohotovo reagovať. Cvičenec je pripravený okamžite reagovať na situáciu pomocou zautomatizovaných techník, získaných v priebehu dlhodobého nácviku techník a tréningu. [30]

7.2 Princípy výcviku profesnej obrany

Výcvik profesnej obrany priamo podlieha dodržiavaným a uplatňovaným princípom, ktoré tento výcvik skvalitňujú a posúvajú na vyššiu profesionálnu úroveň obrany.

Základné princípy:

Motivácia – vytvorenie motivácie ku cvičeniu a k fyzickému a osobnostnému rastu.

Prevedenie – pomalé vykresľovanie techniky s dostatočnou informovanosťou o účinnosti a spôsobe použitia techniky v rôznych situáciách.

Opakovanie – neustále opakovanie techník vedie k vsugerovaniu pohybu a následkom toho vzniká automatizovaný pohyb.

Rozvoj – postupný rozvoj schopností a techniky. Rozvoj ako princíp profesnej obrany je proces prechádzania od jednoduchšieho k zložitejšiemu, od pomalejšieho k rýchlejšiemu a od fiktívneho k reálnemu.

Prispôsobenie – profesná obrana predstavuje ako techniky obrany, útoku a zadržania, tak aj hlavne psychický a komunikačný aspekt s útočníkom. V PrO je prispôsobenie využívané pri zmene podmienok priameho boja. Tu sa overuje využiteľnosť naučených techník a ich kombinácií, ktoré vedú k odhaleniu nedostatkov alebo k nájdeniu nových efektívnejších ciest obrany.

7.3 Metódy výcviku profesnej obrany

Základné metódy nácviku profesnej obrany zobrazujú vzťah medzi cvičencom a inštruktorom PrO spolu s ostatnými cvičencami. Metódy výcviku majú veľký vplyv na koncovú

efektívnosť výcviku. Vo väčšine prípadov sa techniky nacvičujú vo dvojici, kde si cvičenec hľadá k sebe rovného sparringpartnera (spolucvičiaceho). Sparringpartner by sa mal neustále obmieňať, aby nedochádzalo k negatívnym dôsledkom (vzájomnej pomoci a dôvere).

Jednotlivé metódy nácviky:

Metóda striedania - cvičenci sú rozmiestnený po cvičnej ploche a na povel dochádza k striedaniu útočníkov a obrancov. Metóda je vhodná pre nacvičovanie základných techník alebo obranných situácií.

Metóda striedania a pozorovania – časť cvičencov cvičí a druhá časť pozoruje a analyzuje ich prevádzané techniky. Metóda je využívaná pri nácviku konkrétnych obranných situáciách.

Metóda kruhu – vytvorenie skupín s konkrétnymi úlohami, pričom v skupine sa cvičenci striedajú po určitom časovom úseku, alebo počte opakovania. Metóda je vhodná na nácvik základných techník a modelových obranných situácií spojené s fyzickou výdržou cvičenca.

Metóda reakcie – metóda vyjadruje tri cvičné spôsoby reakcie na útok:

- **krokový útok** - cvičenec dopredu pozná útočné techniky a v naučenom poradí ich prevádza. Najprv sú techniky zľahka vykresľované a postupne sa zvyšuje rýchlosť a razancia (energia) prevedenia, pričom sa vyvoláva zvýšený fyzický a psychický tlak na obrancu,
- **ohlásený útok** - sú stanovené druhy útoku, ale obranca nevie v akom poradí. Pred samotným prevedením útoku si útočník zvolí jednu zo stanovených techník a ohlási ju výkrikom obrancovi (napr. úder) a so skrátenou časovou reakciou (2 až 3 sekundy) ju prevedie,
- **neohlásený útok** – sú stanovené techniky, pričom záleží na útočníkovi ktorú techniku si zvolí. Pri tomto útoku útočník nesmie dávať nijako najavo obrancovi o aký útok pôjde. [31]

Zhrnutie

Metódy vedenia PrO slúžia na rýchle a efektívne riešenie situácie profesnej obrany, alebo fyzického napadnutia s maximálnou duševnou, mentálnou a fyzickou pripravenosťou. Výcvik PrO určuje ciele, úlohy a metódy výcviku, ktoré sa skladajú z taktického, psychologického a fyzického aspektu. Osvojovanie, zdokonaľovanie, ustálenie a opakovanie znalos-

tí a zručností je zásadná v systéme profesnej obrany. Výcvik profesnej obrany priamo podlieha dodržiavaným a uplatňovaným princípov, ktoré tento výcvik skvalitňujú a posúvajú na vyššiu profesionálnu úroveň obrany. Metódy výcviku majú veľký vplyv na koncovú efektívnosť výcviku.

ZÁVER

Diplomová práca je primárne zameraná na vytvorenie konceptu základného štandardu profesnej obrany pre pracovníkov priemyslu komerčnej bezpečnosti. Štandard sa zameriava na výcvik a prípravu pre výkon práce v oblasti profesnej obrany. Riešenie každej situácie PrO kladie požiadavky nielen na fyzickú zdatnosť ale predovšetkým na teoretické, psychické a taktické prednosti a znalosti.

Primárnym cieľom bolo vytvoriť štruktúru štandardu, ktorá má zásadný vplyv na zvýšenie efektívnosti a profesionality pracovníkov PrO v PKB. Ďalej jednoznačne definovať čo je nevyhnutné pre pracovníka PrO po strategicko-taktickej a psychickej stránke. Sekundárnym cieľom bolo vytvorenie metód a princípov vedenia profesnej obrany.

Absencia zákona o súkromných bezpečnostných službách spôsobuje že pracovníci PKB by mali splňovať kvalitnú odbornú spôsobilosť, keďže sa pri výkone služby stretávajú s krízovými situáciami a preto musia byť dostatočne spôsobilí ako po teoretickej, technickej, fyzickej tak i psychickej stránke. Bohužiaľ v skutočnosti tieto požiadavky nespĺňa takmer nikto.

Hlavná časť práce podrobne popisuje technické požiadavky prezentované fotodokumentáciou. Techniky boli na základe dlhoročných skúseností vybrané tak, aby boli ľahko aplikovateľné a pomerne rýchlo osvojiteľné. Fyzické požiadavky boli vytvorené na základe vekových kategórií, ktoré boli testované na bežných osobách bez žiadneho špeciálneho výcviku. Podľa výsledkov boli vytvorené tabuľky fyzických požiadaviek pre mužov a ženy primerane ich veku a stavu organizmu. Psychické požiadavky boli vytvorené na základe klasických psychotestov s tým, že boli prepracované a upravené do podoby potrebnej pre oblasť PrO. Pri technických a psychických požiadavkách je nutné prizvanie odborníka v danom obore.

Pomocou výskumu bola zistená aktuálna situácia odbornej spôsobilosti pracovníkov PrO v PKB nie len v Zlínskom kraji, ale i jeho okolí. Bolo stanovených niekoľko kľúčových hypotéz, ktoré sa potvrdili. **Pomocou osobných rozhovorov s manažérmi a pracovníkmi bezpečnostných agentúr, došlo k záverom, že aktuálna legislatíva a kvalifikačné štandardy nie sú vhodne nastavené a obsahujú veľa nedostatkov.** Návrh základného štandardu profesnej obrany sa stretol s pozitívnou odozvou skoro u všetkých spytovaných bezpečnostných agentúr. Štandard sa vyznačuje jednoduchosťou a ľahkou aplikáciou do praxe. Štandard je zameraný hlavne na oblasti profesnej obrany, ktoré na seba nadväzujú pri rie-

šení každej situácie PrO. Jednotlivé požiadavky, ktoré štandard obsahuje sú jednoducho popísané a doložené obrazovým materiálom pre názornú ukážku a správne pochopenie techniky.

Súhrnom všetkých častí, ktoré boli v tejto práci uvedené, bude odborná spôsobilosť pracovníka PrO v PKB posunutá na vyššiu profesionálnu úroveň, kde výsledkom bude bezchybné jednanie pri riešení situácií PrO. Všeobecne bude zvýšená úroveň verejnej, spoločenskej a komerčnej ochrany za pomoci základného štandardu profesnej obrany. Ucelený charakter tejto práce vrátane záverov podporených praxou môžu úspešne udávať smer a spôsoby skvalitnenia profesnej obrany v priemysle komerčnej bezpečnosti.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATURY

- [1] MILJKOVIČ, Filip. *Vplyv psychiky pracovníka priemyslu komerčnej bezpečnosti na úspešné riešenie situácie profesnej obrany*. Zlín, 2014, 79 s. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí práce Ing. Zdeněk Malánik.
- [2] Česko. § 29: *Nutná obrana*. [online]. s. 1 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/trestni-zakonik/cast-1-hlava-3-paragraf-29>
- [3] Česko. § 28: *Krajní nouze*. [online]. s. 1 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/trestni-zakonik/cast-1-hlava-3-paragraf-29>
- [4] Česko. § 76: *Zadržení osoby podezřelé*. [online]. s. 1 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/trestni-rad/cast-1-hlava-4-paragraf-76>
- [5] Česko. § 82: *Důvody domovní prohlídky a osobní prohlídky a prohlídky jiných prostor a pozemků*. [online]. s. 1 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/trestni-rad/cast-1-hlava-4-paragraf-82>
- [6] Česko. § 14: *Svépomoc*. [online]. s. 1 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/obcansky-zakonik-novy/cast-1-hlava-1-dil-3-paragraf-14>
- [7] Česko. § 150: *Neposkytnutí pomoci*. [online]. s. 1 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/trestni-zakonik/cast-2-hlava-1-dil-3-paragraf-150>
- [8] MALÁNÍK, Zdeněk. Úvodní problematika profesní obrany. LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management I: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti*. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2011, s. 13. ISBN 978-80-87500-05-7.
- [9] NÁCHODSKÝ, Zdeněk. *Nebojte se bránit*. Vyd. 1. Praha: Armex, 2006, 336 s. ISBN 80-867-9543-8.
- [10] ŠTRUNC, Filip. *Metodika řešení základních situací profesní obrany v průmyslu komerční bezpečnosti*. Zlín, 2011, 110 s. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí práce Ing. Zdeněk Malánik.
- [11] JANČÍK, Miroslav, SVOBODA Jiří. Zadržení v podmínkách PKB z hlediska legislativy. LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management IV: Legislativní podmínky svépomoci dle ustanovení § 14 občanského zákoníku*. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2014, s. 10. ISBN 978-80-87500-57-6.
- [12] MALÁNÍK, Zdeněk a Jiří SVOBODA. Profesní obrana a právo v PKB. LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management IV: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti*. 1. Zlín: Radim Bačuvčik - VeRBuM, 2014, s. 227 - 237. ISBN 978-80-87500-57-6.

- [13] ADAMS, Ronald J. *Jak přežít v betonové džungli: (Street Survival)*. 1. vyd. Praha: Armex, 2001, 357 s. ISBN 80-862-4419-9.
- [14] GRUBER, David. *Zlatá kniha komunikace*. 1. vyd. Ostrava: Repronis, 2005, 249 s. ISBN 80-732-9092-8.
- [15] GREGUŠOVÁ, Jaroslava. Národní soustava kvalifikací ČR. LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management I: Kvalifikácia*. 1. vyd. Zlín: VeR-BuM, 2011, s. 9. ISBN 978-80-87500-05-7.
- [16] ŠTEFKA, Vladislav. Kvalifikace pro práci v komerční bezpečnosti. LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management IV: Kvalifikační standardy*. 1. Zlín: Radim Bačuvčík - VeR-BuM, 2014, s. 198 - 201. ISBN 978-80-87500-57-6.
- [17] Národní soustava kvalifikací. *Právo, právní a veřejnosprávní činnost: Strážný* [online]. In: . s. 1 [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <http://narodnikvalifikace.cz/kvalifikace-315-Strazny>
- [18] Národní soustava kvalifikací. *Právo, právní a veřejnosprávní činnost: Detektiv koncipient* [online]. In: . s. 1 [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: http://narodnikvalifikace.cz/kvalifikace-314-Detektiv_koncipient
- [19] Národní soustava kvalifikací. *Právo, právní a veřejnosprávní činnost: Pracovník převozu finanční hotovostí a cenin* [online]. In: . s. 1 [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: http://narodnikvalifikace.cz/kvalifikace-1708-Pracovnik_prevozu_financni_hotovosti_a_cenin
- [20] IGENYES, JUDr. Ladislav, JUDr. Ján OMASTA a Mgr. Ondrej PRÍBOJSKÝ. SLOVENSKÁ REPUBLIKA. *Zákon o súkromnej bezpečnosti po novom*. In: . Ružomberok: Liptovská skúšobňa, s.r.o., Lipt. Mikuláš, 2006, ročník 2006.
- [21] VELAS, Andrej, BOC, Kamil. Vzdelanie v oblasti súkromných bezpečnostných služieb v Slovenskej republike. LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management I: Súkromné bezpečnostné služby na Slovensku*. 1. vyd. Zlín: VeR-BuM, 2011, s. 10. ISBN 978-80-87500-05-7.
- [22] 10. Ročník mezinárodní konference bezpečnostního managementu 2014: *Hledá se strážný za málo peněz, zn. kvalitní*. BLOG KMB 2014 [online]. 2014, (1), 1 [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <http://www.kbm2014.cz/blogy-1404041406.html>
- [23] MALÁNÍK, Zdeněk. Ochrana majetku a osob před kriminalitou v prostředí PKB. In: *Bezpečnostní technologie, systémy a management 2013: Mezinárodní bezpeč-*

- nostní konference*. 1. vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2013, s. 6. ISBN 978-80-7454-289-3.
- [24] LAUCKÝ, JUDr. Vladimír. Řízení technologických procesů v průmyslu komerční bezpečnosti. První. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2005. ISBN 80-7318-329-3.
- [25] KONEČNÝ, Alois. Cvičitel sebeobrany II. třídy: Ju Jitsu. Systém univerzální sebeobrany. Vlastní. Olomouc, 2000, 250 s. DVD.
- [26] MALÁNÍK, Zdeněk. Problematika profesní obrany pracovníků PKB. In: Bezpečnostní technologie, systémy a management 2007: Mezinárodní konference. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2007, s. 7. ISBN 978-80-7318-606-7.
- [27] *Sebeobrana: Řešení konfliktů* [online]. In: . 2013, s. 122 [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://konfliktyareseni.cz/files/Publikace/sebeobrana.pdf>
- [28] KARASOVÁ, Erika. Psychotestami neprešlo zo Spiša devätnásť uchádzačov o policajnú prácu. *Korzar* [online]. 2002, , 1 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://korzar.sme.sk/c/4654646/psychotestami-nepreslo-zo-spisa-devatnast-uchadzacov-o-policajnu-pracu.html>
- [29] *Fyziologie tělesné zátěže – vybrané kapitoly: Pohybové schopnosti* [online]. In: . Fakulta sportovních studií MU, 2006, s. 3 [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/elportal/estud/fsps/js07/fyziio/texty/ch04.html>
- [30] DOVALIL, J. a kol. *Výkon a trénink ve sportu*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2002. 336s. ISBN 80-7033-760-5.
- [31] VÁGNER, M. *K teorii boje zblízka*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2008. 177s. ISBN 9788024614762.

ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK

PKB Priemysel komerčnej bezpečnosti.

PrO Profesná obrana.

SBS Súkromná bezpečnostná služba.

Napr. Napríklad.

A pod. A podobne.

§ Paragraf

ČR Česká republika

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obr. 1. <i>Faktory ovplyvňujúce riešenie obrannej situácie</i> [12]	20
Obr. 2. <i>Fázy situácie profesnej obrany</i> [vlastný zdroj]	22
Obr. 3. <i>Priebeh situácií profesnej obrany</i> [vlastný zdroj]	22
Obr. 4. <i>Hlavné časti základného štandardu profesnej obrany</i> [vlastný zdroj]	45
Obr. 5. <i>Schéma teoretických kvalifikačných požiadavkov</i> [vlastný zdroj]	46
Obr. 6. <i>Fázy konfliktnej situácie</i> [1]	48
Obr. 7. <i>Vývoj obrannej situácie</i> [vlastný zdroj]	50
Obr. 8. <i>Schéma situácie profesnej obrany</i> [vlastný zdroj]	51
Obr. 9. <i>Schéma psychické kvalifikačné požiadavky</i> [vlastný zdroj]	53
Obr. 10. <i>Bezpečná vzdialenosť</i> [vlastný zdroj]	56
Obr. 11. <i>Technika pádu vpred</i> [vlastný zdroj]	57
Obr. 12. <i>Technika pádu vzad</i> [vlastný zdroj]	58
Obr. 13. <i>Technika pádu vbok</i> [vlastný zdroj]	58
Obr. 14. <i>Diskrétny postoj</i> [vlastný zdroj]	59
Obr. 15. <i>Bojový postoj</i> [vlastný zdroj]	60
Obr. 16. <i>Priamy úder (direkt)</i> [vlastný zdroj]	61
Obr. 17. <i>Oblúkový úder (hák)</i> [vlastný zdroj]	61
Obr. 18. <i>Úder lakťom</i> [vlastný zdroj]	62
Obr. 19. <i>Úder koreňom dlane</i> [vlastný zdroj]	62
Obr. 20. <i>Úder hranou päste</i> [vlastný zdroj]	63
Obr. 21. <i>Navolňovací úder</i> [vlastný zdroj]	63
Obr. 22. <i>Priamy kop</i> [vlastný zdroj]	64
Obr. 23. <i>Oblúkový kop</i> [vlastný zdroj]	65
Obr. 24. <i>Kop stranou</i> [vlastný zdroj]	65
Obr. 25. <i>Kop kolenom</i> [vlastný zdroj]	66
Obr. 26. <i>Tvrдый kryt</i> [vlastný zdroj]	67
Obr. 27. <i>Obrana proti priamemu úderu alebo úchopu</i> [vlastný zdroj]	67
Obr. 28. <i>Obrana proti úderu zo strany</i> [vlastný zdroj]	68
Obr. 29. <i>Obrana proti priamemu kopu</i> [vlastný zdroj]	69
Obr. 30. <i>Obrana proti oblúkovému kopu</i> [vlastný zdroj]	69
Obr. 31. <i>Obrana proti kopu kolenom</i> [vlastný zdroj]	70
Obr. 32. <i>Obrana proti úchopu za zápästie</i> [vlastný zdroj]	70

Obr. 33. <i>Obrana proti úchopu za ruku / rukáv</i> [vlastný zdroj].....	71
Obr. 34. <i>Obrana proti úchopu za oblečenie jednou rukou</i> [vlastný zdroj].....	71
Obr. 35. <i>Obrana proti úchopu za oblečenie obidvoma rukami</i> [vlastný zdroj].....	72
Obr. 36. <i>Obrana proti škrteniu spredu</i> [vlastný zdroj].....	72
Obr. 37. <i>Obrana proti objatiu cez ruky zozadu</i> [vlastný zdroj].....	73
Obr. 38. <i>Obrana proti duseniu zozadu bicepsovým zhybom</i> [vlastný zdroj].....	73
Obr. 39. <i>Obrana proti priamému útoku nožom</i> [vlastný zdroj].....	74
Obr. 40. <i>Obrana proti útoku nožom vedeného zhora</i> [vlastný zdroj].....	75
Obr. 41. <i>Obrana proti priloženému nožu ku krku zozadu</i> [vlastný zdroj].....	75
Obr. 42. <i>Technika podtrhnutia</i> [vlastný zdroj].....	76
Obr. 43. <i>Páky aplikovateľné pri obrannej situácii</i> [vlastný zdroj].....	77
Obr. 44. <i>Znehybňujúca technika - bočné prevedenie</i> [vlastný zdroj].....	78
Obr. 45. <i>Znehybňujúca technika – prevedenie v leže na bruchu</i> [vlastný zdroj].....	78
Obr. 46. <i>Znehybňujúca technika – prevedenie v leže na chrbte</i> [vlastný zdroj].....	79
Obr. 47. <i>Odvádzacia technika 1</i> [vlastný zdroj].....	79
Obr. 48. <i>Odvádzacia technika 2</i> [vlastný zdroj].....	80
Obr. 49. <i>Odvádzacia technika 3</i> [vlastný zdroj].....	81
Obr. 50. <i>Odvádzacia technika 4</i> [vlastný zdroj].....	81
Obr. 51. <i>Odvádzacia technika 5</i> [vlastný zdroj].....	82
Obr. 52. <i>Základné obranné techniky s teleskopickým obuškom</i> [vlastný zdroj].....	83
Obr. 53. <i>Techniky s použitím obranného prostriedku (teleskopický obušok)</i> [vlastný zdroj].....	83
Obr. 54. <i>Techniky nasadzovania pút a kontrola nad útočníkom</i> [vlastný zdroj].....	85
Obr. 55. <i>Technika transportu spútaného útočníka</i> [vlastný zdroj].....	85

ZOZNAM TABULIEK

Tab. 1. <i>Faktory krajnej núdze</i> [1]	12
Tab. 2. <i>Ludia a krajná núdza</i> [1]	13
Tab. 3. <i>Formy zadržania</i> [1]	13
Tab. 4. <i>Fyzické kvalifikačné požiadavky – disciplíny</i> [vlastný zdroj].....	55
Tab. 5. <i>Fyzické požiadavky muži do 34 rokov</i> [vlastný zdroj].....	104
Tab. 6. <i>Fyzické požiadavky muži od 35 do 42 rokov</i> [vlastný zdroj].....	104
Tab. 7. <i>Fyzické požiadavky muži od 43 do 49 rokov</i> [vlastný zdroj].....	105
Tab. 8. <i>Doplňujúce fyzické požiadavky muži nad 50 rokov</i> [vlastný zdroj].....	105
Tab. 9. <i>Fyzické požiadavky ženy do 34 rokov</i> [vlastný zdroj]	106
Tab. 10. <i>Fyzické požiadavky ženy od 34 do 49 rokov</i> [vlastný zdroj]	106
Tab. 11. <i>Doplňujúce fyzické požiadavky ženy nad 50 rokov</i> [vlastný zdroj].....	107

ZOZNAM GRAFOV

Graf 1. <i>Grafické zobrazenie 1</i> [vlastný zdroj]	40
Graf 2. <i>Grafické zobrazenie 2</i> [vlastný zdroj]	40
Graf 3. <i>Grafické zobrazenie 3</i> [vlastný zdroj]	41
Graf 4. <i>Grafické zobrazenie 4</i> [vlastný zdroj]	41
Graf 5. <i>Grafické zobrazenie 5</i> [vlastný zdroj]	42
Graf 6. <i>Grafické zobrazenie 6</i> [vlastný zdroj]	42

ZOZNAM PRÍLOH

- Príloha I Fyzické kvalifikačné požiadavky pracovníka profesnej obrany.
- Príloha II Spracované výsledky osobných rozhovorov s bezpečnostnými agentúrami.

**PRÍLOHA P I: FYZICKÉ KVALIFIKAČNÉ POŽIADAVKY
PRACOVNÍKA PROFESNEJ OBRANY**

Fyzické požiadavky - muži - do 34 rokov					
Body	Beh 1000 m / čas	Kliky (2 min.)	Drepy (1 min.)	Sed - ľah (2 min.)	Zhyby opakovane
1	6:40	5	8	28	1
2	6:20	10	12	32	2
3	6:00	15	16	36	3
4	5:40	20	20	40	4
5	5:20	25	24	44	5
6	5:00	30	28	48	6
7	4:40	35	32	52	7
8	4:20	40	36	56	8
9	4:00	45	40	60	9
10	3:40	50	44	64	10
NEVYHOVEL: 0 - 19 bodov					
VYHOVEL: 20 - 50 bodov					

Tab. 5. Fyzické požiadavky muži do 34 rokov [vlastný zdroj]

Fyzické požiadavky - muži - od 35 do 42 rokov					
Body	Beh 1000 m / čas	Kliky (2 min.)	Drepy (1 min.)	Sed - ľah (2 min.)	Zhyby opakovane
1	7:00	4	6	23	1
2	6:40	8	10	27	2
3	6:20	12	14	31	3
4	6:00	16	18	35	4
5	5:40	20	22	39	5
6	5:20	24	26	43	6
7	5:00	28	28	47	7
8	4:40	32	34	51	8
9	4:20	36	38	55	9
10	4:00	40	42	59	10
NEVYHOVEL: 0 - 19 bodov					
VYHOVEL: 20 - 50 bodov					

Tab. 6. Fyzické požiadavky muži od 35 do 42 rokov [vlastný zdroj]

Fyzické požiadavky - muži - od 43 do 49 rokov					
Body	Beh 1000 m / čas	Kliky (2 min.)	Drepy (1 min.)	Sed - ľah (2 min.)	Zhyby opakovane
1	7:00	2	4	18	1
2	6:40	6	8	22	2
3	6:20	10	12	26	3
4	6:00	14	16	30	4
5	5:40	18	20	34	5
6	5:20	22	24	38	6
7	5:00	26	28	42	7
8	4:40	30	32	46	8
9	4:20	34	36	50	9
10	4:00	38	40	54	10
				NEVYHOVEL: 0 - 19 bodov	
				VYHOVEL: 20 - 50 bodov	

Tab. 7. Fyzické požiadavky muži od 43 do 49 rokov [vlastný zdroj]

Doplňujúce fyzické požiadavky - muži - nad 50 rokov			
Body	Beh 400 m / čas	Kliky / opakovanie	Drepy / opakovanie
1	1:29	2	2
2	1:26	6	6
3	1:23	10	10
4	1:20	14	14
5	1:17	18	18
6	1:14	22	22
7	1:11	26	26
8	1:08	30	30
9	1:05	34	34
10	1:01	38	38
			NEVYHOVEL: 0 - 11 bodov
			VYHOVEL: 12 - 30 bodov

Tab. 8. Doplňujúce fyzické požiadavky muži nad 50 rokov [vlastný zdroj]

Fyzické požiadavky - ženy - do 34 rokov					
Body	Beh 1000 m / čas	Kliky (2 min.)	Drepy (1 min.)	Sed - ľah (2 min.)	Zhyby výdrž / čas
1	6:40	3	4	20	4 s
2	6:20	6	8	25	5 s
3	6:00	10	12	30	7 s
4	5:40	15	16	35	9 s
5	5:20	25	20	39	11 s
6	5:00	30	24	44	15 s
7	4:40	35	28	48	20 s
8	4:20	40	32	52	25 s
9	4:00	45	36	56	30 s
10	3:40	50	40	60	35 s
NEVYHOVEL: 0 - 19 bodov					
VYHOVEL: 20 - 50 bodov					

Tab. 9. Fyzické požiadavky ženy do 34 rokov [vlastný zdroj]

Fyzické požiadavky - ženy - od 35 do 49 rokov					
Body	Beh 1000 m / čas	Kliky (2 min.)	Drepy (1 min.)	Sed - ľah (2 min.)	Zhyby výdrž / čas
1	7:00	2	2	5	2 s
2	6:40	4	4	10	3 s
3	6:20	8	8	15	5 s
4	6:00	10	12	30	7 s
5	5:40	12	16	34	9 s
6	5:20	14	20	38	11 s
7	5:00	16	24	42	15 s
8	4:40	18	28	46	20 s
9	4:20	20	32	50	26 s
10	4:00	22	36	54	32 s
NEVYHOVEL: 0 - 19 bodov					
VYHOVEL: 20 - 50 bodov					

Tab. 10. Fyzické požiadavky ženy od 34 do 49 rokov [vlastný zdroj]

Doplňujúce fyzické požiadavky - ženy - nad 50 rokov			
Body	Beh 400 m / čas	Kliky / opakovanie	Drepy / opakovanie
1	1:34	2	2
2	1:31	4	4
3	1:28	6	8
4	1:25	8	10
5	1:22	10	14
6	1:19	12	16
7	1:16	14	18
8	1:13	16	20
9	1:10	18	22
10	1:07	20	24
			NEVYHOVEL: 0 - 11 bodov
			VYHOVEL: 12 - 30 bodov

Tab. 11. Doplňujúce fyzické požiadavky ženy nad 50 rokov [vlastný zdroj]

PRÍLOHA P II: SPRACOVANÉ VÝSLEDKY OSOBNÝCH ROZHOVOROV S BEZPEČNOSTNÝMI AGENTÚRAMI

Ako dlho pracuje vaša firma v priemysle komerčnej bezpečnosti?

- 1 - 5 rokov (**7,1 %**)
- 6 - 10 rokov (**21,4 %**)
- 11 - 15 rokov (**42,9 %**)
- Iné: 18, 19, 20 rokov (**28,6%**)

Boli vaši zamestnanci pri ochrane majetku a osôb napadnutí?

- Áno (**92,9 %**)
- Nie (**7,1 %**)

Hradíte vašim zamestnancom náklady spojené s kurzami profesnej obrany?

- Áno (**28,6 %**)
- Nie (**57,1 %**)
- Čiastočne (**14,3 %**)

Akým spôsobom školenie prebieha?

- Vlastný inštruktor profesnej obrany (**50 %**)
- Externý inštruktor profesnej obrany (**21,4 %**)
- Verejné kurzy profesnej obrany (**28,6 %**)

Ako často prechádzajú vaši pracovníci kurzami profesnej obrany?

- 1x za 3 mesiace (**7,1 %**)
- 1x za pol roka (**7,1 %**)
- 1x ročne (**42,9 %**)
- Podľa potreby (**42,9 %**)

Školenia sprostredkováva?

- Firma alebo agentúra (**42,9 %**)
- Každý zamestnanec individuálne (**57,1 %**)

Má školiaci lektor profesnej obrany kvalifikáciu?

- Áno (**92,9 %**)
- Nie (**7,1 %**)

Aký druh kvalifikácie má váš lektor profesnej obrany?

- Inštruktor PČR (**7,1 %**)
- VŠ policajnej akadémie (20 rokov praxe) (**14,3 %**)
- Inštruktor bojových systémov (certifikát) (**42,9 %**)
- Bývalý člen špeciálnych jednotiek alebo ochrany osôb (bodyguard) (**7,1 %**)
- Licencia cvičiteľa sebaobrany I. triedy (**28,6 %**)

Uvítali by ste povinnosť psychologických testov pre pracovníkov bezpečnostných agentúr?

- Áno (**71,4 %**)
- Nie (**28,6 %**)

Považujete súčasné právne normy a zákony v odbore priemysel komerčnej bezpečnosti za dostatočné?

- Áno (**7,1 %**)
- Nie (**92,9 %**)

Uvítali by ste zákon o súkromnej bezpečnostnej činnosti?

- Áno (**100 %**)
- Nie (**0 %**)

Vyžaduje vaše firma od nových pracovníkov prax v odbore?

- Áno, vyžadujeme prax (**14,3 %**)
- Je to len výhodou (**42,9 %**)
- Nie, školíme si zamestnanca sami (**42,9 %**)

Sú vaši pracovníci dostatočne legislatívne školení vo svojej činnosti? (Nutná obrana, krajná núdza, zadržanie, neposkytnutie pomoci)?

- Áno (**85,7 %**)
- Nie (**14,3 %**)